

**ΥΠΑΡΧΕΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΙΣ ΤΟ
ΚΑΤ' ΕΠΙΧΥΣΙΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ;**

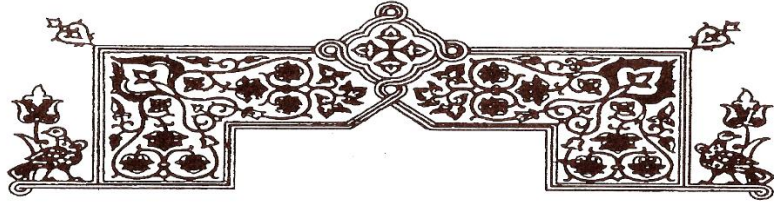

**ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΣ
2023**

*...μάλιστα δέ τήν σήμερον, διά τήν μεγάλην λογοτριβήν καί πολλήν ἀμφισβήτησιν ὅπου γίνεται διά τό τῶν Λατίνων βάπτισμα, ὄχι μοναχά ἀναμεταξύ ἡμῶν καί τῶν Λατίνων, ἀλλά καί μεταξύ ἡμῶν καί τῶν **Λατινοφρόνων**.*

...Οἱ Λατῖνοι ἀφ' ἑαυτῶν πρέπει νά ζητῶσι νά βαπτισθοῦν καί ὄχι νά παρακινουῦνται εἰς τοῦτο ἀπό ἄλλους.

Ἰ. Πηδάλιον.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σέ ὄλη τήν ἱστορική πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας προέκυπταν κατά καιρούς διάφορα θεολογικά ζητήματα, τά ὁποῖα ἐπέφεραν σύγχυση καί ταραχή στό χριστιεπώνυμο πλήρωμα. Ἐνα ἀπό αὐτά τά ζητήματα, πού ἐτέθη ἀρκετές φορές πρὸς συζήτηση, εἶναι καί τό περί τῆς ἐγκυρότητος τοῦ βαπτίσματος τῶν αἵρετικῶν καί τοῦ τρόπου ἀποδοχῆς αὐτῶν. Κατά καιρούς δέ, ὑπῆρξαν δύσκολες καταστάσεις διά τήν Ἐκκλησία, πού τήν ἀνάγκασαν νά ἐφαρμόσῃ ἐλαστικότερες τακτικές ἀπέναντι τῶν αἵρετικῶν, χρησιμοποιῶντας τήν λεγομένη Οἰκονομία.

Ὡς Οἰκονομία, θεωροῦμε τήν προσωρινή παρέκκλιση ἐκ τῆς ἀκρίβειας τῶν Κανόνων, πρὸς διόρθωση καί θεραπεία κάποιας παρανόμου καταστάσεως στόν κῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Ὡστόσο, πολλές φορές ἡ χρήση τῆς Οἰκονομίας παρερμηνεύτηκε ἀπό πολλούς, οἱ ὁποῖοι ἐξέλαβαν τήν γενομένη Οἰκονομία ὡς ἀκρίβεια, καί τό ἀσθενές μέλος ὡς ὑγιές, μή κρῆζον θεραπείας!

Ἐθεωρήθη λοιπόν, ὅτι τό οἰκονομούμενο ὑπό τῶν αἵρετικῶν βάπτισμα εἶναι καθ' ὅλα ἔγκυρο καί ἰσχυρό καί ὅτι ἡ ἀποδοχή αὐτοῦ δέν γίνεται κατόπιν κάποιας Οἰκονομίας καί συγκαταβάσεως, ἀλλά λόγῳ τῆς Μυστηριακῆς πληρότητάς του! Ἡ πληρότητα καί τελειότητα μάλιστα αὐτοῦ, δέν ἀφορᾷ ὡς ἐνόμιζαν μόνο ἐκεῖνο τό βάπτισμα, τό γενόμενον ἐκτός Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μολονότι τηρεῖ τόν Τύπο καί τό εἶδος τοῦ Ὁρθοδόξου Βαπτίσματος, τό ὁποῖο καί εἶναι οἰκονομητέο, ἀλλά καί τό κακέκτυπο, τό μή τελούμενο δηλαδή μέ τόν καθιερωμένο Τύπο, πού συνιστᾷ τό ὀρθόδοξο Βάπτισμα.

Ἐκτός τῶν προηγουμένων ὑπάρχει καί ἄλλη μερίδα, πού θεωρεῖ ὅτι, ἓνα μή κατά τόν ἀποδεκτό Τύπο βάπτισμα, ἄν καί μή ἰσχυρό ἀπό μόνο του, ὡς μή γινόμενο ἐντός Ἐκκλησίας, δύναται νά οἰκονομηθῇ, ἀποκαθιστάμενο ὡς τέλειο, ἀπλῶς καί μόνο μέ τήν χρήση ἁγίου Μύρου!!!

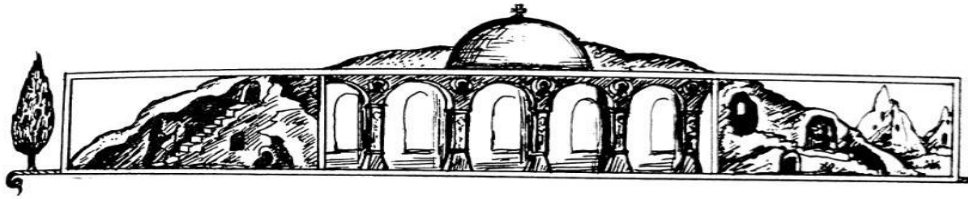
Τό ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ἐσφαλμένων καθ' ἡμᾶς ἀπόψεων, εἶναι ὅτι μέ τόν καιρό, παρεισέφρησε καί κυριάρχησε στήν Ἐκκλησία τό λεγόμενο βάπτισμα, τό ὁποῖο τελεῖται πλέον ὄχι μέ τίς τρεῖς προαπαιτούμενες Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, ἀλλά δι' ἀπλῶν Ἐπιχύσεων ὀλίγου ὕδατος, ἐπί τῆς κεφαλῆς τοῦ "βαπτιζομένου" ἐπιχεομένου!

Ἄλλοίμονο! Κατά καιρούς ὑπῆρξαν ἀκόμη καί ὑψηλά ἱστάμενα πρόσωπα στήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καί πολλοί ἐπώνυμοι θεολόγοι, οἱ ὁποῖοι μέ περισσόν ζήλο ὑποστήριξαν αὐτές τίς ἀπόψεις, ὅπως θά καταδείξουμε κατωτέρω, προκαλοῦντες οὕτως ἐπιπλέον σύγχυση.

Τοιαύτη, λοιπόν, τήν σύγχυση καί διαπορία, θά ἐπιχειρήσουμε νά ἐπιλύσουμε μέ τās ὀλιγοστάς δυνάμεις μας, παρουσιάζοντας τά ὅρια μεταξύ τοῦ οἰκονομουμένου καί τοῦ ἀνοικονομήτου, τοῦ δεκτοῦ καί τοῦ ἀδέκτου βαπτίσματος.

Τό παρόν πόνημα, βεβαίως, δέν ἐπιχειρεῖ νά καλύψῃ τό θέμα ἐνδελεχῶς ἀπό ἱστορικῆς καί θεολογικῆς πλευρᾶς, ἀλλά ἀπλῶς νά ἐπισημάνῃ ὀρισμένα σημεῖα, τά ὁποῖα χρήζουν ἰδιαίτερης προσοχῆς, ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀντορθόδοξη αὐτή διδασκαλία, ὡς καί τῶν φορέων τῆς, πού ξεπερνᾷ ἀκόμη καί τά ὅρια τῆς κακοδοξίας!

Οί Συνοδικές αποφάσεις περί Αναβαπτισμού.

Ένα από τά κύρια ἐπιχειρήματα λοιπόν, πού χρησιμοποιοῦν συχνῶς οἱ θιασῶτες τοῦ παρεισάκτου δι' Ἐπικύσεως βαπτίσματος, σάν ἀπόδειξη τῆς ἰσχύος του, εἶναι ἡ τοῦ Πατριάρχου **Ἰωαννικίου Καρατζᾶ** Συνοδική Ἀπόφαση (1763)¹.

Ἄς ἐξετάσουμε λοιπόν τά γεγονότα ἐν συντόμῳ.

Κατά τήν ἐποχή ἐκείνη, σέ κάποιες περιοχές τῆς Πελοποννήσου κατά τήν διεξαγωγή τῶν πανηγύρεων, εἰς τιμή τῶν κατά τόπους ἁγίων, παρατηρεῖτο τό ἐξῆς φαινόμενο. Πολλοί ἔφερναν τά βρέφη τους, τά ὁποῖα καί ἐβάπτιζαν οἱ παρευρισκόμενοι ἱερεῖς, χωρίς ὅμως νά τηρῆται οὐδεμία ἀρμόζουσα μέ τήν ἱερότητα τοῦ Μυστηρίου τάξη· μάλλον σύγχυση καί ἀταξία ἐν μέσῳ τῆς ὀχλαγωγίας τοῦ κόσμου! Τό ἀποτέλεσμα ἦταν, ὄχι μόνον ἡ διακωμώδηση τοῦ Μυστηρίου, ἀλλά καί ὁ κίνδυνος τά βαπτιζόμενα βρέφη νά παραμένουν στήν οὐσία ἀβάπτιστα, λόγω τῆς ἀλλοιώσεώς του.

Σέ αὐτή τή Συνοδική Ἀπόφαση, λοιπόν, γίνεται ἐπίπληξη πρὸς τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι τελοῦσαν τό ἱερό τοῦτο Μυστήριον τῆς Βαπτίσεως πλημμελῶς καί κατά παράβαση τῶν ἱερῶν Κανόνων καί τῆς Παραδόσεως. Κυρίως δέ, τονίζεται πῶς, οἱ ἱερεῖς δέν θά ἔπρεπε νά βαπτίζουν τά βρέφη, σίς κατά τόπους Πανηγύρεις, καθὼς τοῦτο δέν συνάδει μέ τόν ἱερό χαρακτῆρα τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Ἐπίσης, ἐπιπλήττονται διὰ τόν λόγο ὅτι, ἔνεκα τῆς συγχύσεως ἐκ τῆς πολυκοσμίας, δέν διαβάζονταν πρεπόντως οἱ περὶ τοῦ ἱεροῦ Μυστηρίου Εὐχές· ἐπιπλέον δέ, ψέγονται καί διὰ τήν χρήση μὴ καταλλήλων σκευῶν, ἀντὶ τῆς καθιερωμένης κολυμβήθρας.

Τά σκεύη πού χρησιμοποιοῦνταν διὰ τόν ἐν λόγω σκοπό, ἦταν παρατυγχάνοντα τινά ἀγγεῖα, ἀκόμη καί λεκάνες!

Ἐχουσα ἡ Σύνοδος ὑπ' ὄψιν ὅλες αὐτές τίς παρεκτροπές, παραδέχεται ὅτι,

¹ Μανουήλ Γεδεών, *Κανονικαὶ Διατάξεις*, Τόμ. Β', σελ. 459, Ἔκδ. 1888.

ἀπό Μυστήριο, τό ὁποῖο τελεῖται μέ αὐτόν τόν ἄτακτο καί πλημμελῆ τρόπο, δέν προκύπτει οὐδεμία ψυχική ὠφέλεια διά τὰ βαπτιζόμενα βρέφη!

Σαφῆς ἡ ἀναφορά τῆς, «...ὅταν τό ἱερόν τοῦτο μυστήριον γίνεται ἀτάκτως καί πλημμελῶς, καί ἔξω τοῦ παραδοθέντος ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ τύπου (;), κοντά ὅπου δέν προξενεῖ καμμίαν ψυχικήν ὠφέλειαν εἰς τόν βαπτιζόμενον»².

Δηλαδή μέ ἀπλά λόγια, ἡ Ἀπόφαση θεωρεῖ ὅτι τὰ βρέφη ἔμειναν ὅπως ἦταν πρὶν νά βαπτισθοῦν, προφανῶς **ἀβάπτιστα**, καθὼς δέν ἔλαβαν τίποτε ἀπ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν "βάπτιση"!

Ἐνεκα τούτου προιρέπει αὐτούς, ὅπως «ἐκτελήται τό ἱερόν τοῦτο μυστήριον μέ ἡσυχίαν καί ἄνεσιν, καί μέ τὴν πρέπουσαν κατάνυξιν καί εὐλάβειαν, καί μέ τὰς διατεταγμένας εἰς τό Εὐχολόγιον εὐχάς καί ἐξορκισμούς, κατὰ τόν τύπον τῆς Ἐκκλησίας, διά νά ἔχη τό μυστήριον τελείαν τὴν χάριν καί τόν ἁγιασμόν...»³.

Ἐπίσης δέ, ἡ ἀντικανονική αὐτή πράξη, ὅπως ἀναφέρει καί πάλι ἡ Ἀπόφαση, γίνεται πρόξενος ἐξίσου μεγάλης ψυχικῆς βλάβης, κατακρίσεως καί κολάσεως καί σιούς τελοῦντας αὐτὴν ἱερεῖς. «...γίνεται πρόξενος ἡ ἀταξία αὐτὴ πολλῆς κατακρίσεως, καί ψυχικῆς βλάβης, καί κολάσεως⁴ εἰς τοὺς τολμῶντας τὴν τοιαύτην ἀταξίαν εἰς τό ἱερόν τοῦτο καί ἀναγκαιότατον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν μυστήριον...»⁵.

Ἐν τέλει ἀπειλεῖ μέ ἀργεῖα ὅσους ἀρχιερεῖς καί ἱερεῖς, τολμήσουν νά ἐπαναλάβουν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τίς βαπτίσεις. «...οἱ τοιοῦτοι ἀπαξάπαντες, ἐάν τολμήσωσι καί αὐτοὶ νά ἀκολουθήσουν τὴν τοιαύτην ἀτοπωτάτην συνήθειαν, καί ὕβριν ψυχοβλαβῆ εἰς τό τοιοῦτον μυστήριον, τοῦ μὲν ἱερατικοῦ ἢ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου ὄντες, ἀργοὶ μενέτωσαν πάσης ἱεροπραξίας...»⁶.

Εἶναι σαφές ὅτι οἱ ἐκδώσαντες τὴν Ἀπόφαση ἀρχιερεῖς, ἀνησυχοῦν περισσότερο γιὰ τὰ ἐπουσιώδη, παρά γιὰ τὰ οὐσιώδη, παραβλαπτόμενα

² Ἔνθ. ἄνωτ. σελ. 460.

³ Ἔνθ. ἄνωτ. σελ. 462.

⁴ Πρβλ. «Ὅθεν οἱ Λατῖνοι ποιοῦντες τῷ ῥαντισμῷ καθ' ὃν ἐκλείπουσιν αἱ τε καταδύσεις καί ἀναδύσεις, θανασίμως ἀμαρτάνουσι...». Δοσιθέου, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, Δωδεκάβιβλος, σελ. 525, ἔκδ. 1860.

⁵ Ἔνθ. ἄνωτ. σελ. 460.

⁶ Κανονικαὶ Διατάξεις, σελ. 483.

ὅμως στοιχεῖα, δηλαδή τίς τρεῖς Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, πού συνιστοῦν κυρίως τό ἔγκυρο Βάπτισμα, περιορίζοντας τόν Τύπον τῆς Ἐκκλησίας, στάς "διατεταγμένας εἰς τό Εὐχολόγιον εὐχάς καί ἐξορκισμούς"!!!

Ἡ Σύνοδος δέν ἐξέφρασε κάτι σχετικό, πού νά προτρέπη ἄμεσα τήν ἐπανάληψη τοῦ βαπτίσματος, ἔνεκα τῆς παραλήψεως τῶν Καταδύσεων.

Παρά ταῦτα ὅμως, δέν διέταξε τοιαύτη ἐπανάληψη, οὔτε καί διά τούς δευτερεύοντες, ἀλλά σημαντικούς δι' Αὐτήν λόγους, στούς ὁποίους ἐπισταμένως ἀναφέρθηκε, δηλαδή διά τήν ἀταξία τῶν εὐχῶν κ. ἄ. ἔνεκα τῶν ὁποίων καί ἡ ἴδια θεωροῦσε αὐτό τό βάπτισμα ὡς ἀνωφελές, λόγῳ τοῦ ἐφαμάрту καί πλημμελοῦς τρόπου τελέσεώς τους!

Παρά λοιπόν τήν ἀναγνώριση τοῦ βαπτίσματος ὡς ἀνωφελοῦς, ἐν τούτοις λησμόνησε αὐτά τά βρέφη ἀφροντίστως στήν τύχη τους!

Ἡ ἀντίφαση στήν ἐν λόγῳ Ἀπόφαση, εἶναι πασιφανής!

Σέ λίγο ὥστόσο, θά δοῦμε τήν πραγματική αἰτία αὐτῆς τῆς ἀτόλμου καί ἀντιφατικῆς στάσεως τῆς Συνόδου!

Ἡ μετριοπαθής αὐτή τοποθέτηση τῆς Συνόδου, ἀρκούμενη σέ ἀπλές ὑποδείξεις... καί ὄχι σέ δυναμικές ἐνέργειες, ἀποτελεῖ καί τό βασικό ἐφατήριο αὐτῶν πού προβάλλουν σήμερα τήν ἀναγκαιότητα τῆς δίκως ὄρια ἀποδοχῆς τῶν παράτυπων καί ἀτελῶν βαπτισμάτων, μέ τήν δικαιολογία δῆθεν τῆς Οἰκονομίας!

Οὕτω δέ πιστεύουν ὅτι, ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ ἐάν τό θεωρήσῃ ἀναγκαῖο, νά δώσῃ κύρος καί ἰσχύ σό Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος, τό ὁποῖο δέν τελέσθηκε σύμφωνα μέ τόν ἐντελλόμενον ὑπ' Αὐτῆς Τύπο, ὡς ἔπραξε λέγουν, καί στήν προκειμένη περίπτωση.

Συγκεκριμένα ἐστιάζουν σό γεγονός ὅτι, τά ἀκατάλληλα αὐτά σκεύη δέν εἶχαν τήν ἀρμόζουσα χωρητικότητα, ὥστε νά δεχθοῦν καταβυθιζόμενο τό βαπτιζόμενο βρέφος, πρᾶγμα πού ἀποδεικνύει ὅτι δέν ἔγιναν Καταδύσεις.

Πέραν ὅμως τῶν τριῶν Καταδύσεων καί Ἀναδύσεων, ἡ ὀρθή ἐκφώνηση τῶν Εὐχῶν, ἡ χρήση τοῦ σωστοῦ Σκεύους καί ὅ,τι ἄλλο, ὅπου ἔχει σχέση μέ τήν τέλεση τοῦ Βαπτίσματος, εἶναι κατ' αὐτούς, καί αὐτά ἐπίσης, στήν οὐσία δευτερευούσης σημασίας!

Διά τί λοιπόν, ἐρωτοῦν, ἐφ' ὅσον δέν τελοῦνταν κανονικῶς οἱ Βαπτίσεις, διά τριῶν Καταδύσεων καί Ἀναδύσεων, ἡ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου δέν ἐπέβαλε τόν ἀναβαπτισμό κατά τόν Τύπο τῆς Ἐκκλησίας; Ὡς ἐκ τούτου λοιπόν συμπεραίνουν, πῶς ἡ παρασιώπησις αὐτή ἐκ μέρους τῆς Συνόδου,

σημαίνει τήν αποδοχή καί ἀναγνώριση αὐτῶν τῶν βαπτισμάτων ὡς ἰσχυρῶν ἄν καί παρά τόν Τύπο!

Πιστεύουν ὅτι, μία τέτοια, κατ' αὐτούς ἐπανάληψη, ἀκόμη καί αὐτῶν τῶν ἔλλιπῶν βαπτισμάτων, συνιστᾷ Ἀναβαπτισμό! Δηλαδή δευτέρωμα τοῦ πραγματικοῦ βαπτίσματος!

Ἐν τέλει, τό γενικό συμπέρασμά τους εἶναι , ὅτι αὐτό πού ἔχει κυρίως σημασία διά τήν ὀρθή τέλεση τοῦ Βαπτίσματος δέν εἶναι τόσο ἡ ἐφαρμογή τῶν Καταδύσεων καί Ἀναδύσεων, ἀλλά ἡ ἐπίκληση τῶν ὀνομάτων τῆς Ἁγίας Τριάδος, συνάμα μέ τήν χρήση ἕστω καί ἐλαχίστου ὕδατος!

Τήν ἀνερμάτιστη λοιπόν αὐτή τοποθέτηση τῆς Συνόδου, ἐπιβάλλεται νά τήν ἐξετάσουμε καί νά τήν συγκρίνουμε, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τήν γενικότερη κατάσταση καί ἀντίληψη, πού ἐπικρατοῦσε κατά τήν περίοδο ἐκείνη, ὡς πρός τό θέμα τοῦ Ἀναβαπτισμοῦ τῶν Παπικῶν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Θά πρέπει νά γνωρίζουμε, ὅτι στήν Ἐκκλησία ἀπό τόν καιρό τοῦ Σχίσματος τό 1054 καί μετά, ὑπῆρχαν διάφορες θεολογικές τάσεις, ὡς πρός τούς κακοδόξους καί αἰρετικούς Λατίνους. Ἐνα ἀπό τά θέματα πού ἀπασχόλησε πάρα πολύ τούς θεολόγους, ἦταν καί ἡ ἐγκυρότητα τοῦ βαπτίσματός τους. Κάποιοι θεολογικοί κύκλοι ἀπέρριπταν παντελῶς τό βάπτισμά τους ὡς ἄκυρο, ἄλλοι τό ἀποδεχόταν ὡς καθ' ὅλα ἐγκυρο καί ἄλλοι ὡς ἀποδεκτό, κατόπιν ὅμως ἐφαρμογῆς Οἰκονομίας.

Ἐκ τῆς συγχύσεως λοιπόν αὐτῆς , προῆλθε μία διαμάχη μεταξύ τῶν Θεολόγων, φθάνουσα ἐνίοτε καί στά ἄκρα.

Μία τέτοια ἀκραία περίοδος λοιπόν ἦταν καί αὐτή, στήν ὁποία ἐξεδόθη καί ἡ ἐν λόγῳ Κανονική Ἀπόφαση.

Κατά τήν περίοδο ἐκείνη στά μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα, ἡ κατάσταση στήν Ἐκκλησία καί κυρίως στήν πόλη τῆς Κων/λεως ἦταν τεταραγμένη, λόγω τοῦ προκύψαντος θέματος τοῦ Ἀναβαπτισμοῦ τῶν αἰρετικῶν Λατίνων καί Ἀρμενίων. Ἡ ἀφορμή ἐδόθη κυρίως ἔνεκα τοῦ ἐξ ἀρχῆς Βαπτισμοῦ τινῶν Λατίνων ἀπό τόν Γαλατᾶ καί τινῶν Ἀρμενίων, πού ζήτησαν νά ἐπιστρέψουν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἐπόμενον τούτου, πρός λύση τοῦ ζητήματος ἀποδοχῆς τους, ἦταν καί ὁ Συνοδικός Ὅρος τοῦ 1755, πού ἐξέδωσε ὁ **Πατριάρχης Κων/λεως Κύριλλος Ε**, στόν ὁποῖο διετάσσετο ὁ ἐξ ἀρχῆς Βαπτισμός τῶν προσχωρούντων στήν Ὁρθοδοξία αἰρετικῶν. Ἐνεκα τούτου ἐξεδόθη βιβλίον ἐπονομαζόμενον, "**Ῥαντισμοῦ Στηλίτευσις**" (1756), συγγραφθέντος ὑπό τοῦ σοφωτάτου **Εὐστρατίου Ἀργέντη** ἐξ

Ἀλεξανδρείας⁷, διὰ νά στηρίξη τίς θέσεις τῶν "ἀναβαπτιστῶν".

Στόν Ὅρο τῆς Συνόδου τοῦ 1755, περί τοῦ ἐξ ἀρχῆς βαπτισμοῦ τῶν Λατίνων, συμπεριελήφθησαν καί οἱ Ἀρμένιοι, ἕως τότε οἰκονομούμενοι· ἔνεκα τοῦ ὅτι, κατ' ἐκείνη τήν ἐποχή, παρήλλαξαν καί αὐτοί τό βάπτισμά τους μεταβάλλοντες τίς καταδύσεις σέ Ἐπικύσεις καί Ἐρανίσματα, καθῶς καί τόν τρόπο τῶν ἐπικλήσεων, παρασυρθέντες σέ αὐτό ἀπό τούς Λατίνους, ὅπως περί τούτων ἀναφέρει ὁ Σέργιος Μακραῖος⁸.

Στόν Συνοδικό Ὅρο ἀντέδρασαν πλεῖστοι ἀρχιερεῖς καί θεολόγοι, μέ προεξάρχοντα τόν πρῶην **Πατριάρχη Καλλίνικον Γ'**, διότι θεωροῦσαν τήν πράξη αὐτή, ἐνάντια στήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, πού κατ' αὐτούς, ἤθελε τούς προσερχομένους ἀπό τήν αἵρεση νά χρίονται μόνο μέ ἅγιο Μύρο καί ὄχι νά ἀναβαπτίζονται.

Ἐκάστη δέ πλευρά ὑποστήριζε τίς θέσεις της, ἀναπτύσσοντας τήν ἀνάλογη ἐπιχειρηματολογία, ἐρανισμένη κυρίως ἀπό τίς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί τήν στάση πού κράτησαν οἱ Πατέρες ἀπέναντι στό βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν τῆς ἐποχῆς των, καθότι κατά καιρούς ἡ τοποθέτησίς τους διέφερε, ὡς πρὸς τόν τρόπο ἀποδοχῆς τοῦ βαπτίσματος τους, ἰδίως τῶν Λατίνων, ὅπως θά δοῦμε παρακάτω, στό ἀρμόδιο κεφάλαιο⁹.

⁷ Θεωρεῖται βέβαιο, ἂν καί τό ἔργο κυκλοφόρησε ἀνώνυμο, ὅτι συνεγγράφη ὑπό τοῦ Εὐστρατίου Ἀργέντη, Ὅρα, *Τό Βάπτισμα τῶν μὴ Ὁρθοδόξων*, Ἐλένης Γιαννακοπούλου, Ἀθήνα 2015, σελ. 393.

⁸ Σέργιος Μακραῖος, παρὰ Κων/νου Σάθα, *Μεσαιωνική Βιβλιοθήκη*, ἐν Βενετία, 1872, τόμ. Γ, σελ. 410. «*Τῶν Ἀρμενίων τό ἔθνος ἐφύλαττε τόν ἀληθῆ τύπον τοῦ βαπτίσματος· κατά δέ τόν προλαβόντα δέκατον ὄγδοον αἰῶνα, ἀγόμενον καί φερόμενον ὑπό τῶν μισιοναρίων καί πολλῶν ὑπαγομένων τοῖς δόγμασι καί ἐθίμοις τῆς Ῥώμης, συνέχεε τήν ὀρθήν παράδοσιν τοῦ βαπτίσματος...*».

Βλπ. *Προσθήκη Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας*, Μελετίου Ἀθηνῶν, Ἔκδ. 1795, τόμ. Δ, σελ. 315-319.

⁹ Εὐστρατίου Ἀργέντη, *Ῥαντισμοῦ Στηλίτευσις*, σελ. 38, ἔκδ. 1756. «*...ὁ κελεύων μύρω χρίειν τούς αἰρετικούς Λατίνους, ἐγένετο εἰς τήν ἀρχήν, ὅταν οἱ Λατῖνοι ἀλμυρόν ῤαντισμόν οὐκ εἶχον, ἀλλ' ἐπίσης ἡμῖν τῷ θείῳ ἐβαπτίζοντο βαπτίσματι*». *Περιοδικό Νέα Σιών*, 1924, τόμ. 19, «*Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι δέν παρέσχον τήν ἀναγκαίαν στάθμην τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν, ὡς εἶδομεν, καί διὰ τοῦτο αἱ μετ' αὐτές αἱρέσεις ὡς πρὸς τό βάπτισμα κρίνονται ὑπό τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς διαφορούς αὐτῶν ἀνάγκας καί ἀναλόγως τῶν διαφορῶν ἱστορικῶν ἐποχῶν*».

Κύριο λοιπόν όπλο λοιπόν στήν φαρέτρα τών έπιχειρημάτων του Όρθοδόξου Πατριάρχου Κυρίλλου, ήταν τό προαναφερθέν βιβλίό «**Ραντισμοῦ Στηλίτευσις**». Τό σύγγραμμα αυτό πραγματικά κονιορτοποιουόσε τίς Λατινικές θέσεις διά τήν έγκυρότητα του βαπτίσματος τους, αλλά και τών ήμετέρων Λατινιζόντων πού στήριζαν αυτές.

Άξία προσοχής και ή κατωτέρω αναφορά περί του περιουδαστου αυτού βιβλίου, διά τήν θέση πού έλαβε έπαξίως, ως βάση άντλήσεως τών θεολογικών έπιχειρημάτων, υπό τών Όρθοδόξων: «*Άσφαλώς έδω πρόκειται για μιá πολύ δυνατή και άναμφισβήτητης άποδεικτικής δυνάμεως μαρτυρία ότι ή Έκκλησία, τήν όποία έδω εκπροσωπούν οι προαναφερθέντες Πατριάρχες Κων/λεως, Άλεξανδρείας και Ίεροσολύμων, όχι μόνο υίοθήτησε τό παρόν βιβλίό "Ραντισμοῦ Στηλίτευσις", διότι περιείχε τήν Όρθόδοξη περί του Βαπτίσματος διδασκαλία, αλλά και τήν ύψωσε σε περίοπτη θέση...*»¹⁰.

Όμόφρονες στό θέμα του έξ αρχής βαπτισμοῦ, εκτός από τον Ευστράτιο Άργέντη, ήσαν και οι λεγόμενοι **Κολλυβάδες Πατέρες**¹¹, όπως και ό σοφώτατος **Ευγένιος Βούλγαρης**, ό όποιος έλεγχε παρρησία τήν καινοτομία του Παπικού βαπτίσματος, τονίζοντας τό άνωφελές αυτού· «*...οί Άπόστολοι, αί Σύνοδοι, οί Πατέρες όλοι φωνάζουσι διδάσκοντες, να βαπτίζονται οι πιστοί εν τρισί καταδύσεσιν, αυτοί (Οί Λατίνιοι) μόνον ψιλώς ραντίζουσι, και οὔτε χρίουσιν εύθύς τον ραντιζόμενον, άλλ' άμελοῦντες τό χρίσμα, άμελοῦσι τήν δι' αυτού του Πνεύματος έπιφοίτησιν, και οὔτω ραντίζουσι μόνον ψιλῶ ύδατι, και οὔχι εν Πνεύματι βαπτίζουσιν· άλλ' οὔτε πρέπει να είπη τις βάπτισμα, εκείνο όπου μή έχον τά συστατικά του βαπτίσματος, οὔτε σημαίνον τήν τριήμερον του Σωτήρος ταφήν, και Άνάστασιν, ανάγκη είναι να μην έχη οὔδέ του καθαρτικού τών ψυχών λουτροῦ τήν τελειότητα και τήν δύναμιν...*»¹².

¹⁰ Έλένης Γιαννακοπούλου Δρ. Θ., *Τό Βάπτισμα τών μή Όρθοδόξων 1453-1756*, εκδ. 2015. .

¹¹ Παρά τήν συμφωνία τους με τον Πατριάρχη, διά τό θέμα του Βαπτισμοῦ τών αίρετικών, είχαν όμως αντίθετη στάση στήν περί τών Μνημοσύνων ζριδα. Βλπ. Θ. Γιάγκου, *Χριστοφόρου Προδρομίτη Κανονικόν*, σελ. 202, ύποσ. 20, και Γ. Μεταλληνοῦ, *Όμολογῶ εν Βάπτισμα*, Άθηναι 1983, σελ. 67.

¹² *Κατά Λατίνων στηλιτευτική Έπιστολή*, σελ. 19-20. Έν Κων/λη, 1839.

Οί δέ Λατινίζοντες¹³ αντίπαλοι τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου, ἄσκησαν σέ αὐτόν καί τούς ὁμόφρονές του δριμεῖα κριτική, φθάνοντες μάλιστα στό σημείο ξεκάθαρα νά τούς χαρακτηρίζουν καί ὡς αἰρετικούς! Διά τόν Καλλίνικο ιδιαίτερα, «ὁ ἀναβαπτισμός πάντων τῶν αἰρετικῶν εἶναι αἵρεση καί τούς ἀναβαπτιστές, κυρίως τόν Κύριλλο καί τόν Αὐξέντιο¹⁴, τούς θεωρεῖ αἰρετικούς»¹⁵.

Ὁ Καλλίνικος φρονοῦσε, ὅτι τά διάφορα βαπτίσματα τῶν αἰρετικῶν πού δέχθηκε ἡ Ἐκκλησία κατά τό παρελθόν, δέν τά ἀναγνώρισε κατ' Οἰκονομία, ἀλλ' ὡς ἔγκυρα καί ἰσχυρά, ἀπό μόνα τους.

Ἐπίστευε χωρίς περιστροφές ὅτι, ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ αἰρετικοί ἔχουν ἔγκυρα βαπτίσματα¹⁶! Γράφει ὁ Ἐμμ. Λιναριτάκης στήν Διδακτορική του Διατριβή, περί τοῦ Καλλινίκου : «...δέν δέχεται καμμία οἰκονομία τῆς Ἐκκλησίας ἐπί τῶν αἰρετικῶν, οὔτε εἰδικές συνθήκες οὔτε λόγους δειλίας οὔτε πολιτικά κριτήρια πού ἐπέτρεψαν τήν οἰκονομία. Ἀπλῶς ἡ Ἐκκλησία ἔτσι ἐνομοθέτησε»¹⁷.

Τό μοναδικό λοιπόν κριτήριο διά τόν Καλλίνικο, ὥστε νά θεωρηθῆ ἕνα βάπτισμα ἔγκυρο, ἦταν μόνο ἡ ἐπίκληση , κατά τήν τέλεση τοῦ βαπτίσματος,

¹³ Τό νά ἀναφέρεται κάποιος στούς ὑποστηρικτές τοῦ δι' Ἐπιχύσεων βαπτίσματος, ὡς “λατινίζοντες,” ἢ “λατινόφρονες”, δέν εἶναι ἄστοχο, καθώς δέν εἶναι ἀναγκαῖο νά ἀσπάζεται κανείς πάντα τά τῶν Λατίνων, ἀλλά ἔστω καί μία καινοτομία καί αἵρεση αὐτῶν νά ἀποδεχθῆ, ἐπαξίως ἀποκτᾶ τόν χαρακτηρισμό. Ὡσαύτως, παλαιότερα ἐπί Βέκκου, οἱ ἀγιορεῖτες Πατέρες ἀποκαλοῦσαν “ἄζυμίτας” τούς “πατριαρχικούς”, ἔστω καί ἂν δέν ἀποδεχόταν τά ἄζυμα, ἢ κάποιαν ἄλλη αἵρεση αὐτῶν, παρά ἦταν ἐπιζητοῦντες μόνο τό φιλό μνημόσυνο τοῦ Πάπα!

¹⁴ Αὐξέντιος Μοναχός, σφοδρός πολέμιος του λατινικοῦ ψευδοβαπτίσματος καί θερμός ὑποστηρικτής τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου.

¹⁵ Ἐμμ. Λιναριτάκη, Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Καλλίνικος Γ' (Δ)' καί το θέμα τοῦ Ἀναβαπτισμοῦ, (Διδακτορική Διατριβή), Θεσσαλονίκη, 1996, σελ. 362.

¹⁶ Αὐτή ἡ κακόδοξη πλάνη, τό ὅτι ὑπάρχει ἔγκυρο βάπτισμα μέσα στήν αἵρεση δέν ἦταν καινούργιο ἐφεύρημα, ἀλλά πρῶτος πάπας Κάλλιιστος (217-222) καί μετέπειτα ὁ πάπας Στέφανος (254-257), σύγχρονος τοῦ ἀγίου Κυπριανοῦ, προσπάθησε νά ἐπιβάλλῃ αὐτήν τήν δοξασία, κατά τήν μεταξύ τους περί βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν διένεξη.

¹⁷ Ἔνθ. ἀν., Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Καλλίνικος..., σελ. 364.

τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος¹⁸.

«Ὡς ἔγκυρο βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν δέχεται αὐτό πού ἐγινε στό ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐάν οἱ Λατῖνοι στό βάπτισμα, ἐφύλαγαν ὅλα τά ἄλλα τά ὁποῖα παραβαίνουν, δέν εἶχαν ὅμως τήν ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος, τότε πραγματικά θά ἦταν ἀβάπτιστοι»¹⁹.

«Παρά τίς ὁποιοσδήποτε ὅμως καινοτομίες τους καί παρά τό ὅτι παραβαίνουν σχεδόν ὅλα τά θεωρούμενα περί τό θεῖο βάπτισμα, μ' ὄλον τοῦτο δέν εἶναι ἀβάπτιστοι, ἐπειδή φυλάττουν τό εἶδος, ὅπως καί ἐμεῖς, καί βαπτίζονται στό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτό εἶναι πού κάνει τέλειο τό βάπτισμα. Δηλαδή ἡ ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος»²⁰.

Εἶναι ξεκάθαρη ἡ πίστη διά τόν Καλλίνικο ὅτι, **τό Ὁρθόδοξο Βάπτισμα καί αὐτό τῶν αἰρετικῶν εἶναι ἓνα**, ὀδηγούμενος οὕτως ἀναπόδραστα στήν ἄρνηση, ὅτι τοῦτο εἶναι μόνο τῶν Ὁρθοδόξων. «...αὐτό τό ἐν βάπτισμα θεωρεῖται καί εἰς τούς αἰρετικούς πού δέχονται τήν Ἐνσαρκον οἰκονομίαν καί πού πιστεύουσιν εἰς Τριάδα τήν ἀγίαν ἐν μιᾷ θεότητι καί βαπτιζομένους εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ ἀγίου Πνεύματος». Ἐπειδή ὅμως οἱ Λατῖνοι καί Ἀρμένιοι ἔχουν αὐτά τά γνωρίσματα ἄρα (κατ' αὐτόν) «θεωρεῖται αὐτό τό ἐν βάπτισμα»²¹.

Βλέπουμε λοιπόν, ὅτι ὁ Πατριάρχης Καλλίνικος, πρέσβευε πράγματα ἐντελῶς ἀντίθετα μέ αὐτά πού φρονεῖ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, περί τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Βάσει λοιπόν αὐτῶν τῶν κακοδόξων ἀντιλήψεων κατέληξε στό πεπλανημένο συμπέρασμα, ὅτι ὅσες φορές δέχθηκε ἡ Ἐκκλησία κατά τό παρελθόν αἰρετικούς στίς τάξεις της χωρίς νά τούς βαπτίση, τό ἔκανε ὄχι ἐφαρμόζοντας Οἰκονομία λόγω κάποιας ἀνάγκης ἢ φόβου, ἀλλά διότι ἐξελάμβανε τό βάπτισμά τους ὡς πραγματικό, ὡς ἔχων σωστικό καί

¹⁸ «Τό πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενον, κατ' ἐπίδρασιν προφανῶς τῶν ὑπό τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας διδασκομένων, ὅτι ὡς ἄκυρον ἀνεγνωρίσθη μόνον τό βάπτισμα τό τελεσθέν ὑπό λειτουργῶν αἰρέσεων, μή ἀποδεχομένων τό δόγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος-τούλάχιστον ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς-καί μή εἰς τό ὄνομα αὐτῆς βαπτιζόντων, οὐδόλως εἶναι ἀκριβές». Θεολογία, ἔτος 1957, ὑπό Ἀναστ. Χριστοφιλοπούλου, Ἡ εἰς τήν Ὁρθοδοξίαν προσέλευσις τῶν Ἀλλοθρήσκων καί Ἐτεροδόξων, σελ. 196.

¹⁹ Ἐνθ. ἀν. σελ. 363.

²⁰ Ἐνθ. ἀν. σελ. 362.

²¹ Ἐνθ. ἀν. σελ. 361.

ἀγιαστικό χαρακτήρα, ὅπως καί τό Βάπτισμα τῶν Ὁρθοδόξων!

Διά τόν λόγον αὐτόν κατηγοροῦσε ὅσους τούς ἐβάπτιζαν, ὡς «ἀναβαπτιστάς» καί αἰρετικούς, ἀδιαφορῶντας ἄν τό βάπτισμα πού ὑπεράσπιζε δέν τηροῦσε τόν κατά τήν Ἐκκλησία ἀπαραίτητο Τύπο. Καί τοῦτο διότι, κατ' αὐτόν, ὡς προείπαμε, αὐτό πού κάνει τό βάπτισμα ἔγκυρο καί ἰσχυρό δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρά μόνο ἡ ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος!

Τόν παραλογισμό αὐτόν, τό νά ἀπορρίπτουν κάποιον ὡς αἰρετικό, ἀλλά νά ἀποδέχονται ὡς ἀγιαστικές καί ἰσχυρές τίς μυστηριακές του πράξεις, ψέγει καί ὁ συγγραφέας τοῦ συγγράμματος *Ῥαντισμοῦ Στηλίτευσις*: «...ἀκούεις ὅτι σαπρός ὁ αἰρετικός, σαπρά καί ἡ διδαχὴ αὐτοῦ τούτέστιν ὁ ῥαντισμός, καί ἡ ἐπίχυσις αὐτοῦ; εἰ δέ σαπρός ὁ ῥαντισμός αὐτοῦ, καί ἡ ἐπίχυσις, πῶς ἔχουσι τήν χάριν τοῦ Θεοῦ, καθαίρουσαν ἁμαρτίας; ...εἰ δέ εἴποι τις, ὅτι τόν σαπρόν αἰρετικόν ἀποβάλλω, τήν δέ σαπράν αὐτοῦ διδαχὴν δέχομαι, οὗτος φανερώς τῷ ἱερῷ ἀπιστεῖ Εὐαγγελίῳ..»²².

Ὁ Μοτ' Ἀποστολικός Κανόνας ὁμοῦς, ἐπιβάλλει σέ καθαίρεση τόν Καλλίνικο καί ὅσους δέχονται τό βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν ὡς κανονικό.

«Ἐπίσκοπος, ἢ Πρεσβύτερος τόν κατά ἀλήθειαν ἔχοντα βάπτισμα, ἐάν ἄνωθεν βαπτίσῃ, ἢ τόν μεμολυσμένον παρά τῶν ἀσεβῶν ἐάν μὴ βαπτίσῃ, καθαιρείσθω, ὡς γελῶν τόν σταυρόν, καί τόν τοῦ Κυρίου θάνατον, καί μὴ διακρίνων ἱερέας ψευδοῖερέων».

Ἑρμηνεία: «Ἐνα Βάπτισμα εἶναι παραδεδομένον εἰς ἡμᾶς τούς χριστιανούς, τόσοσ ἀπό τόν Κύριόν μας, ὅσον καί ἀπό τούς Θεούς Ἀποστόλους, καί ἁγίους Πατέρας, ἐπειδή καί ἕνας ἐστάθη σταυρός καί ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου, εἰς τῶν ὁποίων τόν τύπον τό βάπτισμα γίνεται. Διά τοῦτο ὁ παρών Ἀποστολικός κανὼν διορίζει, ὅτι ὅποιος Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος ἤθελε βαπτίσῃ δευτέραν φοράν ἄνωθεν ἐξ ἀρχῆς, ὡσάν τελείως ἀβάπτιστον ἐκεῖνον ὅπου ἐβαπτίσθη ἀληθῶς κατά τήν διαταγὴν τοῦ Κυρίου, καί τῶν Ἀποστόλων, καί τῶν θείων Πατέρων, ἀπαραλλάκτως δηλαδή καθῶς βαπτίζουσι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὁ τοιοῦτος ἄς καθαιρεῖται, ἐπειδή μέ τόν δεύτερον αὐτόν ἀναβαπτισμόν²³, ἀνασταυρώνει καί παραδειγματίζει τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖον ἀδύνατον λέγει ὁ Παῦλος, καί δευτερώνει τόν θάνατον τοῦ Κυρίου, τοῦ

²² Ῥαντισμοῦ Στηλίτευσις, σελ. 21, ἔκδ. 1756.

²³ Κων/νου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, Ἄπαντα Σωζόμενα, τόμ. Α', ἔκδ. 1862, σελ. 426.
«...αἱ δέ σχετικαὶ ἀπαγορεύσεις τῆς ἐπαναλήψεως ἀναφέρονται οὐκ εἰς τό ψευδώνυμον βάπτισμα, ἀλλ' εἰς τό τῶν Ὁρθοδόξων...».

ὁποίου πλέον ὁ θάνατος δέν κυριεύει, κατά τόν ἴδιον Παῦλον. Ὁμοίως καί ὁποῖος Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος δέν ἤθελε βαπτίση μέ τό τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας βάπτισμα τόν μεμολυσμένον, ἤτοι βαπτισθέντα παρά τῶν ἀσεβῶν, ἤγουν τῶν αἰρετικῶν, ἄς καθαίρεται, ἐπειδή περιπαίζει τόν σταυρόν, καί τόν θάνατον τοῦ Κυρίου, νομίζοντας κακῶς καί σφαλερῶς, ὅτι τό μεμολυσμένον καί συγχαμερόν βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν, εἶναι τύπος τοῦ σταυροῦ καί τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου, τό ὁποῖο δέν εἶναι, καί διά τοῦτο ἀποδέχεται αὐτό, καί ἔχει ἴσον μέ τό βάπτισμα τῶν ὀρθοδόξων. Καί πρός τούτοις, ἐπειδή καί δέν διακρίνει τούς ἀληθεῖς ἱερεῖς τῶν ὀρθοδόξων, ἀπό τούς ψευδεῖς τῶν αἰρετικῶν, ἀλλ' ἐξίσου καί τούς δύο ὡς ἀληθεῖς ἀποδέχεται. Οὔτε γάρ τό μυσταρόν βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν κάμνει χριστιανούς ἀληθεῖς τούς εἰς αὐτό βαπτιζομένους, οὔτε ἡ χειροτονία αὐτῶν κάμνει ἀληθεῖς ἱερεῖς τούς χειροτονοημένους, κατά τόν ζή' Ἀποστολικόν....»²⁴.

Δυστυχῶς αὐτή ἡ κακόδοξη θέση δέν ἦταν ἀπλῶς κάποια προσωπική γνώμη τοῦ προειρημένου Πατριάρχου, ἀλλά ἦταν καί πολλῶν Ἐπισκόπων καί Λογίων πού στήριζαν αὐτόν. Γνώμη, τήν ὁποία παρέλαβαν ἐκ τῶν προκατόχων τους (κατά τήν ἐποχήν τῆς Τουρκοκρατίας, πού δέσποζε στήν Ἀνατολή ἢ Δυτική σχολαστική θεολογία), τήν ὁποία μετέδωσαν καί στούς μεταγενεστέρους ὁμοϊδεάτες τους Ἐπισκόπους καί Θεολόγους. Δυστυχῶς σέ αὐτήν τήν κατηγορία τῶν Λογίων Ἐπισκόπων καί Θεολόγων πού ὑπέπεσαν στήν κοινή αὐτή τότε πλάνη, κατατάσσονται πολλοί ἐπιφανεῖς καί ἀξιόλογοι ἄνδρες.

Ἀκόμη καί στήν Ὁμολογίαν Πίστεως²⁵ τοῦ Δοσιθέου, ἀτυχῶς παρατηροῦμε αὐτήν τήν ἐπιρροή, καίτοι στήν Δωδεκάβιβλου σαφῶς διαφορετικῶς

²⁴ Ἰ. Πηδάλιον, σελ. 55-7.

Βλπ. καί Διαταγαί Ἀποστόλων, ΒΕΠΕΣ, τόμ. 2, σελ. 104. «Ὁμοίως καί **βαπτίσματι ἐνί ἀρκεῖσθαι μόνῳ τῷ εἰς τόν τοῦ Κυρίου θάνατον δεδομένῳ οὐ τῷ παρά τῶν δυσωνύμων αἰρετικῶν, ἀλλά τῷ παρά τῶν ἀμέμπτων ἱερέων δεδομένῳ... Οὐ γάρ εἰσιν ἐκεῖνοι ἱερεῖς** λέγει γάρ πρός αὐτούς ὁ Θεός «Ἐπί καί σύ ἀπώσω γνώσιν, ἀπώσομαί σε τοῦ ἱερατεῦν μοι”· **οὔτε μήν οἱ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτῶν μεμύηνται, ἀλλά μεμολυσμένοι ὑπάρχουσιν, οὐκ ἄφεσιν ἀμαρτιῶν λαμβάνοντες, ἀλλά θεσμόν ἀσεβείας**».

²⁵ «...οἱ γάρ αἰρετικοί οὐς τήν αἵρεσιν ἀποσεισαμένους καί προστεθέντας τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, δέχεται ἡ Ἐκκλησία, καίτοι ἐλλιπῆ ἐσχηκότες τήν πίστιν, τέλειον ἔλαβον τό βάπτισμα, ὅθεν τελείαν ὑστερον τήν πίστιν κεκτημένοι οὐκ ἀναβαπτίζονται». Δοσιθέου Ἱεροσολύμων, Ὁμολογία Πίστεως, ἔκδ. 1672, σελ. 38.

ἀποφαίνεται, ἀναφερόμενος στό Λατινικό βάπτισμα²⁶.

Δυστυχῶς ἡ ἔλλειψη Παιδείας καί δὴ θεολογικῆς, στά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια, ὀδηγοῦσε τούς νέους νά λαμβάνουν αὐτήν ἀπό ἀλλότριες πηγές στήν Δύση, μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται.

«...ὄθεν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία πολλῶν ἐδεῖται δακρύων, καί βοηθείας»· ἀναφέρει διεκτραγωδῶντας τήν ἐκκλησιαστική κατάσταση ὁ πονήσας τό σύγγραμμα "Ῥαντισμοῦ Στηλίτευσις", Εὐστρ. Ἀργέντης· «οὐχ ἵνα θρηνηθῆσῃ τούς Λατίνους, ὅτι τοῦ Θεοῦ ἐξέπεσον βαπτίσματος, ἀλλ' ἵνα κλαύσῃ, καί βοηθήσῃ τοῖς ἰδίοις τέκνοις· ὅτι ἑώρα καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀναρίθμητον πλῆθος χριστιανῶν, συνωθούντων ἀλλήλους εἰς ἀσέβειαν καί τό ἴδιον ἀρνούμενων βάπτισμα. Ἐὼ λέγειν ὅτι καί τά σχολεῖα τοῦ ἡμετέρου γένους, καί οἱ τρόφιμοι τῆς σοφίας εἰς πολλά ἔτη τῆς ἐκκλησίας ἐξέλιπον· τοῦτο γάρ γέγονεν αἴτιον καί ἡ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησία τῶν Θεῶν καί συνοδικῶν Κανόνων ἀμελήσασα, ἠκολούθει τῷ ἀρχαίῳ Ὅρω, Μύρω χρίουσα τούς Λατίνους...»²⁷!

Τοῦ αὐτοῦ λοιπόν, ἀμφιλεγομένου φρονήματος, ἔστω καί μέ κάποιες μικρές παραλλαγές ἦταν καί οἱ μετέπειτα Πατριάρχες Παῖσιος Β', Σαμουήλ Χαντζερῆς, ὡς καί ὁ Πατριάρχης Ἰωαννίκιος Γ' Καρατζᾶς, ὁ ὁποῖος καί ἐξέδωσε τήν προαναφερθεῖσα Συνοδική Ἀπόφαση τοῦ 1760. Ὑπῆρξαν ὅμως καί Πατριάρχες μετά τόν Κύριλλο ὅπου ἐφάρμοσαν τόν Ὅρο, ὅπως Σοφρόνιος Β' (1774-1780) καί ὁ Προκόπιος (1785-1789)²⁸.

Κάτω λοιπόν ἀπό αὐτό τό πρῖσμα καί ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τά ἐν λόγῳ φρονήματα τῶν κατεχόντων τούς τότε ἐκκλησιαστικούς θώκους καί θεολογικές καθέδρες, κατανοοῦμε ἀπόλυτα, διατί προέβησάν τινες σέ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τίς ἀντιφατικές καί ἀμφιλεγόμενες Ἀποφάσεις, πού καταφανέστατα ἀντιστρατεύονται μέ αὐτόν τόν Τύπο καί τήν Οὐσία τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ βασική διδασκαλία, τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ἄς μή φανῆ λοιπόν περίεργο, διατί εἰς τήν Ἀπόφαση τοῦ 1763, δέν ἀναφέρεται ρητῶς ἐντολή, διά τόν ἐπαναβαπτισμό τῶν μή ὀρθῶς βαπτισθέντων βρεφῶν, ἀλλά ἀπλῶς καί διά διαφορετικές αἰτίες, ἀναφέρεται ἄνευ σθένους

²⁶ «εἶτα τό βάπτισμα τό παραδοθέν ὑπό τῶν Ἀποστόλων καί τῶν ἁγίων πατέρων ἀπαιτεῖ τρεῖς καταδύσεις, καί τρεῖς ἀναδύσεις, καί κινδυνεύει εἶναι ἀβαπτίστους τούς μή οὕτω βαπτιζομένους χωρίς ἀναγκαίας αἰτίας». Δωδεκάβιβλος, σελ. 525.

²⁷ Ῥαντισμοῦ Στηλίτευσις, σελ.38.

²⁸ Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα, σελ. 59.

καί ἀορίστως μόνον στό ἀνωφελές ἑνός τέτοιου βαπτίσματος. Τοῦτο βεβαίως ἐξηγεῖται εὐκόλως ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν ὅτι, δι' αὐτούς, οἱ Καταδύσεις δέν ἀποτελοῦσαν κάποιο οὐσιῶδες καί θεμελιῶδες συστατικό τοῦ Βαπτίσματος, σέ σχέση μέ τίς ἐπικλήσεις τῶν Θεῶν Ὄνομάτων, διό καί τίς παρέβλεπαν πρὸς ἱκανοποίηση ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν σκοπιμοτήτων καί δῆ, διά τήν διατήρηση τῆς ἡσυχίας τους!

Νά σημειώσουμε ὅτι, πολλοί Ἀρχιερεῖς ἀντίπαλοι τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου δέν ἦταν λατινόφρονες, ἀλλά σφόδρα ἀντιπαπιστές, προτίμησαν ὅμως χάριν τῆς εἰρήνης νά ὑποστηρίξουν τήν μετριοπάθεια...²⁹.

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ὁ Πατριάρχης Κύριλλος Ε' συγκροτῶντας Σύνοδον κατά τό ἔτος 1755, διά τόν ἐξ ἀρχῆς Βαπτισμό τῶν αἰρετικῶν, ἐποίησε ἕναν ἄθλο, ἂν ἀναλογισθοῦμε τό χαλαρό καί ἀλλοπρόσαλλο σέ θέματα πίστεως πνεῦμα, πού ἐπικρατοῦσε στήν ἐποχή του, στίς τάξεις τῆς ἱεραρχίας καί τῶν θεολογικῶν γενικότερα κύκλων.

Πάντες ἐκτός ἐλαχίστων, ἐπέπεσαν ἐπάνω του ἀσκῶντας κάθε εἶδους πολεμική, καθὼς μία τέτοια Ἀπόφαση, διετάρασε ἐκ θεμελίων τίς καλές σχέσεις τους μέ διαφόρους Δυτικούς, Λατίνους καί Προτεστάντες, πού κατοικοῦσαν κυρίως στήν Κων/λη, ἀλλά καί στόν εὐρύτερο χῶρο τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Οἱ Δυτικοί αὐτοὶ ἐνίοτε δροῦσαν καί ὡς προστάτες τους, ὡς ἐνδεικτικά φαίνεται καί ἀπό τήν περίπτωση τοῦ Καλλινίκου Δ, πού κατά τήν διάρκεια τοῦ διωγμοῦ του, βρῆκε καταφύγιο στήν οἰκία τοῦ Γάλλου Καθολικοῦ Baron de Tott, τόν ὁποῖον μάλιστα παρακαλοῦσε νά τόν ἀνεβάσῃ καί στόν Πατριαρχικό Θρόνο³⁰! Τοσαύτη, ὡς φαίνεται, ἐπιρροή εἶχαν οἱ Δυτικοί ἐπί τῶν ἡμετέρων πραγμάτων, συνεργούσης δέ καί τῆς δουλοπρεπείας τῶν ἡμετέρων ταγῶν!

Ἡ κατά τοῦ Κυρίλλου ἀντίδρασις εἶχε, σύμφωνα μέ τόν Ἄγγλο ἱστορικό Runciman, ὄχι μόνο θεολογικά, ἀλλά ὑλικά καί προσωπικά κίνητρα, γιατί εἶχε λάβει φορολογικά μέτρα ὑπέρ τῶν φτωχότερων ἐνοριῶν πού ἐπιβάρυναν τίς Μητροπόλεις καί τίς πλουσιότερες ἐπισκοπές. Ἦταν λοιπόν, ἐπόμενο τά μέτρα αὐτά νά προκαλέσουν τήν ἀντίδραση τῶν μητροπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι, θιγόμενοι οἰκονομικά, σύμφωνα μέ τόν προαναφερθέντα ἱστορικό, καί ἰδιοτελῶς κινηθέντες, ἐξαπέλυσαν πολλές συκοφαντίες ἐναντίον του.

« Ἔτσι, ἐνῶ ὁ Λαός (« ὄχλος ») κατά μερικούς Θεολόγους), οἱ μοναχοί καί

²⁹ Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα, σελ. 67.

³⁰ Ἐμμ. Λιναριτάκη, ἔνθ. ἀνωτ., σελ. 382-3.

θεολόγοι του ὕψους τοῦ Ἀργέντου καί τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρους, ἦταν σύμφωνοι μέ τόν ἀναβαπτισμό τῶν Δυτικῶν καί ὑποστήριζαν τόν Κύριλλο, σηκώθηκε ἀντίδραση σφοδρή ἐκ μέρους τῶν Μητροπολιτῶν»³¹.

Ἐπίσης καί ὁ Πρωτ. Γεώργιος Μεταλληνός ἀναφέρει, «Ὁ Σκουβαράς, ἀναφερόμενος στίς ἐπιθέσεις ἐναντίον τοῦ Κυρίλλου, γράφει: "Οἱ Λατῖνοι καί οἱ Οὐνῖται εἶδαν τό πράγμα ὡς "διατάραξιν τῶν ὁμαλῶν κοινωνικῶν σχέσεων" καί "ὑβριν προσγενομένην κατά τῆς πίστεώς των". Στούς κόλπους τῶν πρέσβειων τῶν βασιλέων τῆς Δύσης ἐπικράτησε ἀναταραχή. "Ὁρθῶς διέδιδον ὅτι, τούτου διευρυνομένου καί παγιουμένου, παραβλάπτονται πολλαπλῶς τά συμφέροντα τῶν ἐντός ὁρίων τῆς Ὄθωμανικῆς αὐτοκρατορίας· ὅθεν προσεπάθησαν νά ἀντιδράσουν καί ἀναφανδόν καί παρασκηνιακῶς. Ἐφάρμοσαν τακτική πολεμικῆς ἐναντίον τοῦ Κυρίλλου ἐπιτηδείως ἐξάπτοντες τούς ἐν τέλει Ὄθωμανούς ἐναντίον του... ἠπέιλησαν ὅτι θά προβοῦν εἰς οἰκονομικά ἀντίποινα καί θά λάβουν θρησκευτικά ἀντίμετρα κατά τῶν πολυαρίθμων Ἑλλήνων τῆς διασποράς»³².

Παρ' ὅλες ὥστόσο τίς ἀντιδράσεις καί προπηλακισμούς πού ὑπέστη ὁ Κύριλλος Ε' προσωπικῶς³³, τόν Συνοδικό Ὅρο του, οὐδεὶς ἄλλος ἀντιφρονῶν μετέπειτα Πατριάρχης ἢ Σύνοδος, τόλμησε νά ἀναιρέση.

Ὁ κύριος λόγος βεβαίως πού δέν ἀναιρέθηκε ὁ Συνοδικός Ὅρος τοῦ ἔτους 1755, ἦταν ἡ ὀργή τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος πολλακίς σέ ὄλο αὐτό τό χρονικό διάστημα τῆς διαμάχης στάθηκε στό πλευρό τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου καί

³¹ Μαρίας Μανάκου, *Ἡ Σύνοδος τοῦ 1755, ἱστορικοκανονική προσέγγιση, Μειαπτιχιακή Ἔργασία, Κατερίνη, 2008*, σελ. 74. Στήβεν Ράνσιμαν, *Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν αἰχμαλωσίᾳ*, (μετάφρ. Νικολ. Παπαρρόδου), Ἀθήνα 1979, σελ. 616-618.

³² Πρωτ. Γεώργιος Μεταλληνός, *Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα*, Ἀθήναι, 1983, σελ.65. Μαρίας Ι. Μανάκου, *Ἡ Σύνοδος τῆς Κων/λης τοῦ ἔτους 1755* σελ. 84.

³³ Μαρίας Μανάκου, *Ἡ Σύνοδος τοῦ 1755...*, σελ. 69. Σέργιος Μακραῖος, *Ἵπομνήματα ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας*, παρά Κ. Ν. Σάθα, *Μεσαιωνική Βιβλιοθήκη*, τόμ. Γ, Βενετία 1872, σελ. 217. Ὁ Σέργιος Μακραῖος ἀναφέρεται γλαφυρῶς περί τῶν τραγικῶν καταστάσεων, πού διαδραματιζόταν λόγω τῆς ἐπιβουλῆς τῶν Λατίνων. «...τῶν ἀπηνῶν καί αἰμοβόρων λύκων τῆς δύσεως... διηνεκῶς ἐπαγρυπνοῦντες ἀδιαλείπτως διηγωνίζοντο οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι... ἐν ταῖς νήσοις καί τῇ μικρῇ Ἀσίᾳ διακηρυττομένη ἢ διαλαλιά ὅτι οἱ Λατῖνοι εἰσὶν ἀβάπτιστοι, ἀπεσόβει τούς λυμεῶνας καί διετείχιζεν. Ἐλύπει δέ τούτους μάλιστα καί ἡ τοῦ πατριάρχου κυρίου Κυρίλλου εἰς τόν θρόνον καθίδρυσις· ἦν γάρ διάπυρος ζηλωτῆς τῶν ὀρθῶν δογμάτων καί γενναῖος πολέμιος τῆς δυτικῆς δουλοφροσύνης καί προφανῆς καθαιρέτης τῆς ἀθέου αὐτῶν μηχανουργίας».

τῶν σύν αὐτῶ, ἀντιδρῶντας ἔντονα στό καινοτόμο πνεῦμα πού διακατεῖχε τούς ὑποστηρικτές τοῦ Λατινικοῦ βαπτίσματος. Αὐτός ὁ λαός ἦταν πού κατεβίβασε ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ Θρόνου τόν λατινίζοντα Καλλίνικο, παραμείνανας ἐλάχιστα σέ αὐτόν, ὅταν αὐτός καταφέρθηκε ἐνάντια στόν Συνοδικό Ὅρο τοῦ 1755, ὑβρίζων τούς συντάκτες του ὡς Ἀναβαπτιστές, καί ἀποφαινόμενος, φυσικά, ὑπέρ τοῦ ψευδοβαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν.

Ὁ Τ. Γρισόπουλος καί ὁ Βασ. Γεωργιάδης κατακρίνουν τόν Καλλίνικο, διότι «στιχοπλοκῶν ἔσκωψε μετὰ πείσματος τόν προκάτοχόν του, ἰδία διά τό ζήτημα τοῦ ἀναβαπτισμοῦ, καίτοι ὁ ἴδιος δέν ἐτόλμησε νά ἀνατρέψῃ τόν Ὅρον διά συνοδικοῦ τίνος τόμου, παρά τά ὅσα εἰς τήν πρώτην τοῦ Κυρίλλου καθαίρεσιν ἐπί τοῦ θήματος κατ' αὐτοῦ καί τοῦ λαοῦ ἐκστομίζει»³⁴.

Ἐπίσης καί ὁ Ἐπισκ. Κάλλιστος Ware γράφει διά τήν μή κατάργηση τοῦ Ὁρου, λόγῳ τῆς λαϊκῆς ὀργῆς: «Ἄν καί ἦτο ὁ κατ' ἐξοχήν ἀντιδραστικός τοῦ Ὁρου τοῦ Κυρίλλου ὁ Καλλίνικος, δέν ἔκαμε τίποτε διά νά τόν κατάργησῃ. Μέ τόση λαϊκή ἀντίδρασιν ἐναντίον του δέν ἐτόλμησε νά παροξύνῃ τό ζήτημα περισσότερο... ἦτο τόσον ἀντιπαθῆς εἰς τόν λαόν, ὥστε δέν ἦτο εἰς θέσιν νά ἱεουργήσῃ εἰς τήν Θ. λειτουργίαν οὔτε νά κάμνῃ δημοσίας ἐμφανίσεις χωρίς τήν παρουσίαν τῆς Τουρκικῆς Ἀστυνομίας»³⁵.

Ὁ λαός τῆς Κωνσταντινουπόλεως στήριξε τίς ἀποφάσεις τοῦ Κυρίλλου, διότι διέβλεπε τόν ἐπικείμενο κίνδυνο ἀπό μέρους τῶν Λατίνων, οἱ ὁποῖοι κاردοκοῦσαν ἵνα ἐπιτύχουν τούς καταχθονίους σκοπούς τους. Ἦταν γνωστές ἄλλωστε οἱ συνεχεῖς πιέσεις πρὸς Πολιτικούς καί ἀνωτέρους ἐκκλησιαστικούς κύκλους, ὅπως ἐφαρμόζουν ἐλαστικότερη συμπεριφορά ἀπέναντί τους, ἔχοντες ἔτσι περισσότερη ἐλευθερία κινήσεων. Ἐπίσης, ἦταν σέ γνώση τοῦ λαοῦ τό ὅτι, δέν ἦταν μόνο θέμα ἐξωτερικῶν πιέσεων ἢ ἀναγνώριση τῆς ἐγκυρότητας τοῦ Παπικοῦ βαπτίσματος, ἀλλά καί ἰδιαίτερου αἰρετικοῦ φρονήματος πολλῶν ἐκ τῶν ἀρχιερέων καί λογίων, οἱ ὁποῖοι ἄλλωστε μετὰ περισσοῦ ζήλου καί φανατισμοῦ ἐνεργοῦσαν παντοδαπῶς ὑπέρ τῶν συμφερόντων τῶν Λατίνων. Δι' αὐτό καί δέν δίστασε οὗτος νά φθάσῃ ἀκόμη καί σέ ἀκρότητες, ὥστε νά μὴν ἐπικρατήσῃ ἢ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐπιβουλή τῶν

³⁴ Ἐθν. Ἀνωτ., σελ. 382, Γρισόπουλος Τ., Ὁ Πατριάρχης Κων/λεως Κύριλλος Ε', σελ. 382, Γεωργιάδου Β. «Ἐκκλησιαστικά Πάρεργα», Ἐκκλ. Ἀλήθεια., 3 (1882-1883) 620».

³⁵ Ἐνθ. Ἀνωτ. Ware T. *Eustratios Argenti*, σελ. 77 ἐ.

Δυτικῶν, διά μέσου τῶν ἡμετέρων δωσιλόγων.

Σύγχρονοι μελετητές τοῦ ζητήματος παρουσιάζουν τήν ἀπαξίωση ἀλλά καί τήν ὀργή πού ἔδειχνε διά τοῦτο ὁ λαός στό πρόσωπο τοῦ Καλλινίκου, «*Ἄσχημη εἰκόνα γιά τόν Καλλίνικο σχηματίζει κανείς ἀπό τά γεγονότα τῆς ἐκλογῆς του, ὅπως μᾶς τά διηγεῖται ὁ Ὑψηλάντης (Τά μετά τήν ἄλωσιν, σελ. 373) ἀλλά καί ὁ ἴδιος ὁ Καλλίνικος πού στίς 17 Ἰανουαρίου "ἐδάρη πολλά ὑπό τοῦ πλήθους καί κατά πρόσωπον καί ἐπληγώθη μαχαίρα..."*»³⁶.

«*Ἄλλ' ἡ ἐν τοιαύτῃ τῶν παθῶν ἐξάψει διά τῶν δυτικῶν προαγωγή τοῦ Καλλινίκου ἦν κάκιστος οἰωνός καί ἀπαίσιον προοίμιον τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ, καί διά τοῦτο εὐθύς τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ, τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, ὄχλος πολὺς συνελθὼν εἰς τόν πατριαρχικόν ναόν ἐκάκωσεν αὐτόν ὡς «φράγκον» μετά τήν ἀπόλυσιν, μόλις ἡμιθανῆ διασωθέντα*»³⁷.

Ἐπάρχουν ὅμως παλαιοί ἀλλά καί σύγχρονοι συγγραφεῖς, ἀσχοληθέντες μέ τούς βίους τῶν Λατινιζόντων αὐτῶν ἀρχιερέων, ὅπου τούς παρουσιάζουν ὡς Μάρτυρας, πού εἶχαν ὑποστῆ ἀμέτρους διώξεις καί κατατρεγμούς, ἀπό τούς (καί αὐτούς) φανατικούς καί μισαλλοδόξους «ἀναβαπτιστάς» ἀντιπάλους τους, ἔνεκα τῶν πιστεύω τους. Τίς περί τοῦ βαπτίσματος χαλαρές ιδέες αὐτῶν, παρουσιάζουν ὡς μίαν ἀναγκαία τακτική πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους!

Ὅ,τι δηλαδή γινόταν μέ τούς Ἐνωτικούς πρὶν τήν πτώση τῆς Κων/λης, ἀλλά καί σήμερα μέ τούς Οἰκουμενιστές!

Μέ ἄλλα λόγια νά θυσιάσουμε τήν Πίστη, διά νά σώσουμε τά ἄψυχα οἰκοδομήματα^{38!!!}

Πῶς ὅμως ἐπωφελεῖτο ἡ Ἐκκλησία; Ἀπεμπολῶντας τήν πίστη περί τοῦ ὀρθοῦ Βαπτίσματος, τήν ὁποῖαν παρέλαβε ἐξ' Ἀποστολικῆς Παραδόσεως, μέ ἀντάλλαγμα μιᾶς ψυχοφθόρου εἰρήνης μέ τούς Λατίνους; Πράγματι ὁ περί βαπτίσματος ἔλεγχος τῶν Ὁρθοδόξων ἐκνεύριζε καί προσέβαλε ὅσο τίποτε ἄλλο τούς Λατίνους, διά τοῦτο καί μετήρχοντο κάθε μέσο, ὥστε νά παύσουν κάθε εἶδους συζητήσεις περί τοῦ ψευδοβαπτίσματος τους.

³⁶ Ἐμμ. Λιναριτάκη, *Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Καλλίνικος...*, σελ. 43.

³⁷ Ἐνθ. ἀνωτ., Γεωργιάδου Β., *Ἐκκλ. Ἀλήθεια.*, 3, 618».

³⁸ Ματθ. 6, 21, «...ὅπου γάρ ἐστίν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδία ὑμῶν...».

Μποροῦσαν νά άνέχονται κάθε εἶδους ἔλεγχο διά τίς λοιπές καινοτομίες καί αἰρέσεις τους, ἐκτός ἀπό αὐτόν! Ἡ μεγαλυτέρα προσβολή δι' αὐτούς ἦταν καί εἶναι, νά τούς ὀνομάσῃ κάποιος ἀβαπτίστους!!!

Ὅσο λοιπόν καί ἂν διατείνονται καί κραυγάζουν οἱ ὑποστηρικτές τῶν ψευδοβαπτισμάτων, παρουσιάζοντας ὡς "ἀναβαπτιστάς" τούς ἐμμένοντες στίς Ὁρθόδοξες διδασκαλίες καί Παραδόσεις περὶ τοῦ Βαπτίσματος, ἅς γνωρίζουν ὅτι ἀκόμη καί σήμερα, αὐτό πού ἰσχύει σάν ἐπίσημη Ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι καί θά εἶναι διαπαντός, ὁ Συνοδικός Ὁρος τοῦ ἔτους 1755, ὁ ὁποῖος διατάσσει τόν ἐξ ἀρχῆς βαπτισμό, ὅλων τῶν εἰς τήν Ὁρθοδοξία εἰσελθόντων αἰρετικῶν.

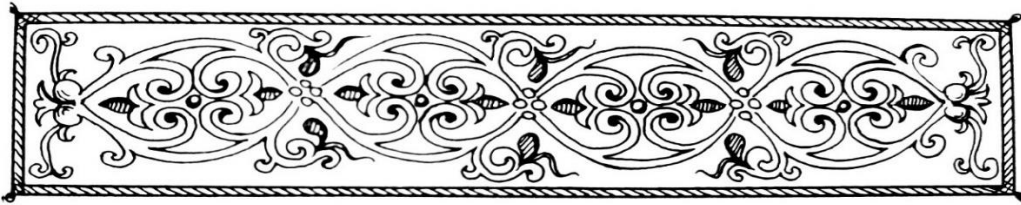
Ὅσοι δέν τόν τηροῦν, εἶναι ἀπλῶς παραβάτες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ!

Οὐδενός Συνοδικοῦ Ὁρου ἢ Ἀποφάσεως τό κύρος δύναται νά ἀναιρεθῆ, ἐπειδή δέν εἶναι ἀρεστή σέ κάποιους ἰδιῶτες, ἀλλά μόνο ἀπό ἄλλη τινά Σύνοδο, παρομοίου κύρους ἢ καί μεγαλυτέρου³⁹. Προϋπόθεση βεβαίως διά μία τέτοια διόρθωση εἶναι ὅτι, ἐπιβάλλεται νά προσήκει καί νά συνάδει μέ τήν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν Πατέρων.

Σύνοδος πού δέν εἶναι κατά πάντα σύμφωνη μέ τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας, θεωρεῖται ψευδοσύνοδος καί οἱ ἀποφάσεις της ἀπόβλητες, καταδικαστέες καί καταφρονητέες!

³⁹ «Ἄλλ' ἐρωτᾶται περαιτέρω, ἐάν ἡ τοιαύτη ἐν τοῖς πράγμασι (*de facto*) ἀχρηστία τοῦ Ὁρου τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε' ἀπέκτησε νομικόν κύρος, ἐπαγαγοῦσα καί τήν νόμιμον (*de jure*) αὐτοῦ κατάργησιν. Κατά τήν νεαράν Ι Λέοντος στ' τοῦ σοφοῦ, ἀποτελοῦσαν τήν τελικήν τοῦ θέματος ρύθμισιν οὔ μόνον ἐξ ἀπόψεως κοινῆς βυζαντινορρωμαϊκῆς ἀλλά καί τοῦ τᾶς περὶ πηγῶν δικαίου διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου ἀποδεξαμένου ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, ἡ κατάργησις γραπτῶν κανόνος γίνεται μόνον δι' ὁμοίου καί οὐχί ἐπιμικῶς». Θεολογία, ἔτος 1957, ὑπό Ἀναστ. Χριστοφιλοπούλου, Ἡ εἰς τήν Ὁρθοδοξίαν προσέλευσις τῶν Ἀλλοθρήσκων καί Ἑτεροδόξων, σελ. 202-203.

Βαθμιαία ή επικράτηση του Λατινικού ψευδοβαπτίσματος

Τό δι' επικύσεων και ραντισμοῦ βάπτισμα δέν ἐπιβλήθηκε στήν Δύση ταυτοχρόνως τοῦ Σχίσματος, ἤ καί πρωτύτερα, ὅπως νομίζουν οἱ περισσότεροι, ἀλλά βαθμιαία, μετά παρέλευση αἰώνων, καί αὐτός ἦταν ἕνας ἀπό τούς λόγους πού οἱ Πατέρες ἀρχικῶς ἀποφάσισαν νά δέχονται τούς Λατίνους μόνο μέ ἅγιο Μύρο. Οὔτε ὁ Φώτιος (840) κάνει κάποια μνεία περί Βαπτίσματος στήν Ἐγκύκλιό του⁴⁰, ἀναφερόμενος στίς διαφορές μεταξύ Ἀνατολικῆς καί Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά οὔτε καί ὁ Μιχαήλ Κηρουλάριος (1053)⁴¹, ὁ ὁποῖος πρόσθεσε στά τοῦ Φωτίου περί Ἀζύμων, ἀνάφερε κάτι σχετικό⁴².

Σημειωτέον δέ, ὅτι ἡ κατηγορία διά τοῦ Λιβέλλου, πού ἐκτόξευσε ὁ Καρδινάλιος Οὐμβέρτος κατά τοῦ Πατριάρχου Μιχαήλ Κηρουλαρίου καί γενικότερα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (1054), ὅτι ἀναβαπτίζει τούς Δυτικούς, παρανοήθηκε, καθότι μέχρι ἐκείνης τῆς χρονικῆς στιγμῆς δέν ὑφίστατο θέμα Ἐπικύσεων⁴³. Ἡ κατηγορία τοῦ Οὐμβέρτου δέν ἔχει οὐδεμία σχέση, μέ τόν δι' Ἐπικύσεως Τύπο τοῦ βαπτίσματος τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας, ἀλλά μέ τήν ἀστήρικτη θέση περί τῶν Ἀνατολικῶν, ὅτι βάπτιζαν ἀδιακρίτως ἐξ ἀρχῆς

⁴⁰ Πρακτικά τῶν Ἁγίων καί Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τόμ. Γ', ἔκδ. Καλύβης Τιμίου Προδρόμου, Ἱερᾶς Σκήτης Ἁγίας Ἄννης, Ἁγίου Ὁρους, σελ. 541.

⁴¹ Ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 547.

⁴² Δ. Μαρίνου, *Ἐπιστολιμαία Διατριβή περί Βαπτίσματος*, σελ. 44-45.

Ὁ Κων/νος ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἔχει τήν ἀποψη, ὅτι ἡ ἐπανάληψη τοῦ Βαπτίσματος τῶν Παπικῶν κατά τήν ἐποχή τῆς πατριαρχείας τοῦ Μιχαήλ Κηρουλαρίου, ἀφοροῦσε τούς ἐκ τῶν Λατίνων μονοκατάδυτους. *Ἄπαντα Σωζόμενα Ἐκκλησιαστικά Συγγράμματα*, τόμ. Α', σελ. 498 καί 503, ἔκδ. 1862. Ὅρα καί Ἰωάννου Καρμίρη, *Πῶς δεῖ δέχεσθαι τούς προσιόντας τῇ Ὀρθοδοξίᾳ Ἐτεροδόξους*, σελ. 18. Νέα Σιών, 1924, τόμ. 19, ὑπό Δημ. Γεωργιάδου, *Τό βάπτισμα τῶν αἵρετικῶν*, σελ. 172.

⁴³ Στήβεν Ράνσιμαν, *Δύση καί Ἀνατολή σέ σχίσμα*, σελ. 76.

ὄσους θεωροῦσαν αἰρετικούς· τοῦτο γινόταν μόνον περί τοῦ μονοκαταδύτου βαπτίσματος πού ἐνίοτε τελοῦσαν⁴⁴! Στήν Ἐπιστολή του ὁ Πατριάρχης Μιχαήλ πρὸς τὸν Πέτρο Ἀντιοχείας, συγκαταριθμεῖ μεταξύ τῶν καινοτομιῶν τῶν Λατίνων καί τό μονοκατάδυτο καί οὐχί δι' Ἐπιχύσεων αὐτῶν βάπτισμα. «Ὡς δέ τινες ἡμᾶς διεβεβαιώσαντο, καί τό θεῖον βάπτισμα ἐπιτελοῦντες, τοὺς βαπτιζομένους βαπτίζουσιν εἰς μίαν κατάδυσιν, τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιλέγοντες· ἀλλά καί ἄλλοτος πρὸς τοῦτο τά τῶν βαπτιζομένων πληροῦσι στόματα»⁴⁵.

Ἄξιοσημείωτο μάλιστα εἶναι, ὅτι ὑπῆρξαν καί Συνοδικές Ἀποφάσεις, ἀκόμη καί μέσα ἀπό κάποιες τοπικές Ἐκκλησίες τῆς Δύσεως, ὅπου συνηγοροῦσαν στήν ὑπόθεση τῆς ταῦτοχρόνου ὑπάρξεως διαφορετικῶν τύπων βαπτισμάτων. Οὕτως, κατὰ τό ἔτος 1172 Σύνοδος γενομένη ἐν Καστιλιῶνι τῆς Ἰρλανδίας ἀπεφάνθη, νά φέρωνται τά παιδιά στήν ἐκκλησία καί ἐκεῖ νά βαπτίζονται σέ ὕδωρ καθαρὸ ὑπὸ τρεῖς Καταδύσεις· εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καί τοῦ Υἱοῦ, καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐτέρα Σύνοδος σὺν Wigorniensis τῆς Ἀγγλίας, γενομένη ἐν ἔτει 1240 ἀποφαίνεται· σέ οἵανδήποτε ἐκκλησία ἐπιτελεῖται Βάπτισμα, νά ὑπάρχουν δίπλα βαθέα ὕδατα, μέ τὴν ἀρμόζουσα χωρητικότητα, ὥστε νά μποροῦν νά ἐφαρμοστοῦν οἱ τρεῖς Καταδύσεις⁴⁶. Ἀρνητικὴ μάλιστα ἦταν καί ἡ ἐν Τολέδῳ Σύνοδος, πού ἀπέβαλε τὸν Ἰρρισιανὸν ὡς ἄχρηστον. «...ἔπειτα ἐν τῷ Τολέτῳ ἀναφυσίσαν ἄλλην παρανομίαν τοῦ Βαπτίσματος, καί καταμιαίνειν τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀρχομένην, Συνοδικῶς οἱ Λατῖνοι αὐτόρριζον ἀνέσπασαν τό ὄρθρον, καί καθαίρον ἀμαρτίας δογματίσαντες Βάπτισμα»⁴⁷.

Ἡ ἀσυμφωνία αὕτη ἐξακολουθεῖ καί μετὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα στήν Δυτικὴ ἐκκλησία· βαπτιζομένων τῶν πιστῶν, τῶν μὲν, μέ μία Κατάδυση, τῶν δέ, διὰ ῥαντισμοῦ καί τῶν ἐμμενόντων στήν Παράδοση, μέ τρεῖς Καταδύσεις⁴⁸.

⁴⁴ * Στό σημεῖο αὐτὸ καταρρίπτεται τό ἐπιχείρημα ἐκείνων, πού λέγουν ὅτι τὰ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας παράτυπα βαπτίσματα δέν ἐπαναλαμβάνονται! Εἶναι ἀναντίρρητο ἱστορικό γεγονός, ὅτι οἱ Ἀνατολικοὶ βάπτιζαν ἐξ ἀρχῆς ὄσους Δυτικούς ἐλάμβαναν βάπτισμα μέ τὸν μονοκατάδυτο Τύπο, **ὄντες ἐντὸς Ἐκκλησίας!** Στήν Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δέν ἦταν ποτέ ἀποδεκτὸ κανένα ἄλλο εἶδος Βαπτίσματος, ἐκτὸς αὐτῶν Καταδύσεων.

⁴⁵ Ἰωάννου Καρμίρη, *Δογματικά καί Συμβολικά Μνημεῖα*, 1960, τόμ. 1ος, σελ. 342.

⁴⁶ Ἐπιστολιμαία Διατριβὴ περί Βαπτίσματος, σελ. 33.

⁴⁷ Ἰρρισιανὸς Σηλίτευσις, σελ. 37.

⁴⁸ Ἐπιστολιμαία Διατριβὴ περί Βαπτίσματος, σελ. 48.

Κάτω λοιπόν από αυτές τīs συνθήκες, καί ἡ ἐν Ῥαβέννη Σύνοδος τῷ 1311, ἀποφαίνεται ὅπως, τό Βάπτισμα νά τελεῖται ὑπό τριπτό ῤαντισμό, ἢ ὑπό τριπτή Κατάδυση.

Παρομοίως δέ, πράττει καί ἡ γενομένη ἐν Μεδιολάνοις Σύνοδος 1576, ἀποφαινομένη ὅπως, ἡ ἱεροτελεστία τοῦ βαπτίσματος πράγματι πρέπει νά τηρῆται μέ ἀκρίβεια καί δέν ἀρμόζει νά συγχέεται μέ κανένα τρόπο· καί μέ τήν ἔγκριση τοῦ ἐπισκόπου διά χρήση στήν ἐκκλησία, τό Βάπτισμα νά γίνεται εἴτε μέ Ἐπίχυση, εἴτε μέ βύθιση νεροῦ⁴⁹. Ἱστορικές μαρτυρίες ἀναφέρουν, ὅτι μέχρι καί τόν 18ον αἰῶνα ὑπῆρχαν ἱερεῖς Λατῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐπέμεναν νά βαπτίζουν διά τριῶν Καταδύσεων.

«Οὐ γάρ ἄπαξ... ἀναφέρει ὁ Εὐστράτιος Ἀργέντης, καί ἐν ταύτῳ ἔφθειραν οἱ Λατῖνοι τό Βάπτισμα, ἀλλά κατ' ὀλίγον, καί μερικοί ἐν τισι τόποις· ὅθεν ἀνόητοι εἰσιν οἱ λέγοντες, ὅτι ἡ καθολική Ἐκκλησία ἀπλῶς, καί καθόλου ἐδέξατο τό νῦν ψευδοβάπτισμα τῶν δυτικῶν... Ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ, οὐκ ἦν ῥάδιον (εὐκόλον) διορίσασθαι ποίους τῶν δυτικῶν δεῖ βαπτίζειν, ποικίλα γάρ εἶδομεν παρ' αὐτοῖς ψευδοβαπτίσματα, καί ἐν τισιν αὐτῶν ἀληθεῖς, ἢ τοῦλάχιστον ἀνεκτόν, καί φορητόν Βάπτισμα...»⁵⁰.

Ὁ Κων/νος ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἀναφέρει ἐπίσης, περί τῆς συγχύσεως, πού ἐπῆλθε ἔνεκα τῆς μίξεως μεταξύ τῶν πραγματικῶς βεβαπτισμένων ἀπό τήν μία, καί τῶν ῤαντιζομένων ἀπό τήν ἄλλη Λατίνων. «Οὕτως ἡ παπική καινοτομία συνέχεε κατά χώρας τάς περί τό βάπτισμα τελετάς, καί ταύτας πολλῶ στυγερώτερον, ἢ ὡς συνέχεε τάς ἀνθρωπίνους γλώσσας ἢ Νεβρώδειος τῆς Χαλάνης πυργοποιία. Πανταχοῦ διεσπείρετο ἡ τοῦ παρανόμου βαπτίσματος λύμη· καί ὅμως οὐ μόνον εἰς τήν προσβορροτέραν Εὐρώπην (κατ' ὁμολογίαν τοῦ πολυζήλου τῆς ἀληθείας ἔραστοῦ Πλάτρου), ἀλλά καί ἐν αὐτοῖς τοῖς Μεδιολάνοις μέχρι τοῦ μεσοῦντος τοῦ 11' αἰῶνος ἐσώζετο ὁ τύπος τοῦ Ἀποστολικοῦ βαπτίσματος, ὡς μαρτυρεῖ Φραγκίσκος ὁ Πιβάτης (ἐν τῷ κατ' αὐτόν Λεξικῷ). Διά ταύτην οὖν τήν πανταχοῦ σχεδόν τῆς Οἰκουμένης ἀνάμιξιν τῶν τε βαπτιζομένων ὁρθῶς καί τῶν ῤαντιζομένων Λατίνων ἢ καί λατινοφρόνων, ἀναγκαῖον ἔκρινάν τινες τῶν τότε ἐκκλησιαστικῶν (ῶν εἰς ἦν καί ὁ Θεσπέσιος Μάρκος), ἵνα δέχονται τούς ἐκ τῶν λατινικῶν αἱρέσεων ἐπιστρέφοντας μύρω μόνῳ χρίοντες αὐτούς χωρίς ἀναβαπτισμοῦ· καί τοῦτο διά δύο λόγους· τό μὲν, ἵνα μή παρά τούς Θεῖους κανόνας διπλασιασθῆ (ἐξ ἀγνοίας, ἢ δι' ἄκριτον ζῆλον) εἰς τινες τῶν ἐπιστρεφόντων Λατίνων τό ἐν καί μόνον ἀληθεῖς βάπτισμα, ὅπερ εἶχον οἱ μέχρι τότε τόν ἀποστολικόν αὐτοῦ τύπον ἐκ γενετῆς διατηροῦντες, εἰς τρεῖς βαπτιζόμενοι καταδύσεις καί ἰσαρίθμους

⁴⁹ Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 48.

⁵⁰ Ἐχειρίδιον περί τοῦ Βαπτίσματος, σελ. 44,45 καί σελ. 47, ἔκδ. 1757.

τάς ἐπικλήσεις (ὡς ἐβαπτίζοντο οἱ Ἀρειανοί, καί οἱ Μακεδονιανοί, καί εἴτινες ἄλλοι)· διό καί οὗτοι μύρω μόνον χρίοντο, κατὰ τόν κανόνα ἐπιστρέφοντες εἰς τήν Ἐκκλησίαν. Τό δέ, καί χάριν συγκαταβάσεως καί οἰκονομίας ἐκκλησιαστικῆς· ἵνα μή ποιήσωσιν ὀκνηρούς τούς, ὅσοι προηροῦντο γνησίως προσελθεῖν τῇ ὀρθοδοξίᾳ...»⁵¹.

Πληροφορούμαστε ἀκόμη, καί ἀπό τήν “Ἀπάντησι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τήν Παπικήν Ἐγκύκλιον περὶ ἐνώσεως”, ἐν ἔτει 1896, ὅτι κατὰ τόν 13ον αἰῶνα, τό βάπτισμα πού ἐπικρατοῦσε στήν Δύση, ἦταν αὐτό τό ὀρθόδοξο. «Ἡ μία, ἀγία, καθολική καί ἀποστολική Ἐκκλησία τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐβάπτιζε διά τριῶν καταδύσεων ἐν τῷ ὕδατι, ὁ δέ πάπας Πελάγιος ἀποκαλεῖ διαταγήν τοῦ Κυρίου τήν τριττήν κατάδυσιν, καί κατὰ τόν ΙΓ' αἰῶνα ἐκράτει ἐν τῇ Δύσει τό διά τριῶν καταδύσεων βάπτισμα, καί κήρυκες τούτων διαπρύσιοι αὐταί αἱ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις ναοῖς τῆς Ἰταλίας σωζόμεναι ἱεραὶ κολυμβήθραι. ἀλλ' ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις παρεισαχθέν ἐγένετο παραδεκτόν τό ράντισμα καί τό ἐπίχυμα ἐν τῇ παπικῇ Ἐκκλησίᾳ...». σελ. 30.

Ὅρα καί στόν Σέργιο Μακραῖο, σελ. 408. «...ἀπό γάρ τοῦ σχίσματος μέχρι τοῦ αψν' (1750) σωτηρίου ἔτους, καί πρό τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/λεως, καί μετὰ τήν ἄλωσιν, κατὰ τόν ὅρον τόν ἐπί Συμεῶν τοῦ πατριάρχου (1484), τούς προσιόντας μύρω ἔχριζον, οὐδ' ἐνεκάλεσε τήν δυτικήν ἐκκλησίαν ἢ ἀνατολική πρὶν, ὅτι ἠθέλησε τό κυριακόν καί ἀποστολικόν βάπτισμα, οὗτ' ἐπ' ἐκείνης τῆς ἐν Φλωρεντία συνόδου, οὔτε ὕστερον· διότι ἐφύλαττον τό ἀρχαῖον καί θεοπαράδοτον βάπτισμα, εἰ δέ που τι τοιοῦτον ἐγένετο, οἷον ἐπίχυμα ἢ ράντισμα, ὅπερ ὕστερον κατεκράτησεν, οὐκ ἦν κοινόν οὐδέ γνώριμον· ἐλέγετο μέντοι καί που τι τοιοῦτον γίνεσθαι, καί μερικόν ἦν τό σφάλμα, οὐ καθ' ὅλης ἐκκλησίας ἔγκλημα. Ἐπεὶ δέ καί κατὰ τόν ΙΗ'. ἐκκλησιαστικόν αἰῶνα τό κακῶς παρεισαχθέν ράντισμα ἐξεχύθη καί ἐπλεόνασεν εἰς τήν δύσιν, καί τό θεοπαράδοτον βάπτισμα ἠμελήθη μᾶλλον, ἢ μετεποιεῖται εἰς ἐπιχύσεις καί ραντίσματα, τούς οὕτω ραντισθέντας, ὡς μή τό θεοπαράδοτον βάπτισμα δεχθέντας, ἀβαπτίστους ἐκήρυξε καί προσιόντας βαπτίζειν προέτρεψεν... διό καί βαπτίζειν ἐπάναγκες τούς προσιόντας τῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ τούς μέν ὡς ἀβαπτίστους, τούς δέ ὡς ἀμφιβαλλομένους διά τήν τοῦ τύπου σύγχυσιν. Τούς γάρ ἀμφιβαλλομένους εἰ ἐβαπτίσθησαν, βαπτίζειν ὁ κανὼν διακελεύει. Αὕτη γοῦν ἡ ἐποχή ἀφ' ἧς ἤρξατο καταβοᾶν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας ἢ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐγκαλοῦσα, ὅτι ἠθέτησε τοῦ Κυρίου τό βάπτισμα, ἐλομένη τάς ἐπιχύσεις καί τὰ ραντίσματα, καί οὕτως

⁵¹ Ἄπαντα Σωζόμενα Συγγράμματα, τόμ. Α', σελ. 504.

ἐπιχειρομένους καί ραντισμένους ἀβαπτίστους ἐκήρυξε, καί προσιώντας βαπτίζειν τοῖς ἱερεῦσι ἐπέτρεψεν...».

Εἶναι γεγονός ὅτι στήν Ἀνατολή διά τούς λόγους πού προαναφέραμε, διά Συνοδικῶν Ἀποφάσεων, ὅπως αὐτῆς κυρίως τοῦ 1484 ὑπό Πατριάρχου Συμεῶν, προτιμήθηκε ἡ χρήση τῆς Οἰκονομίας καί ἡ διά χρίσματος εἰσοδική τῶν Λατίνων στήν Ἐκκλησία. Ἡ Οἰκονομία ὅμως τούτη ὑπερέβαινε τά ὅρια καί τά κριτήρια ἐφαρμογῆς της, ὅπως αὐτά εἶχαν καθορισθεῖ ὑπό τῶν Συνόδων. Ἡ πραγματική αἰτία κατά τόν Νεόφυτο Καυσοκαλυβίτη, κ. ἄ., ἦταν ξεκάθαρα ἡ ἀτολμία ἔνεκα τοῦ φόβου ἀπό τήν βαρβαρότητα τῶν Λατίνων. Ἀναφέρει περί τούτου ὁ Γεώργιος Μεταλληνός: «*Ὁ Νεόφυτος καί οἱ λοιποὶ δίδουν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου μίαν περισσότερον ρεαλιστικὴν ἐρμηνείαν. Αἴτιον τῆς ἀτολμίας τῶν ἡμετέρων μετὰ τὴν ἄλωσιν νὰ ἀποκαλέσων τούς Λατίνους καί νὰ καταδικάσων τὸ "βάπτισμά" των ἦτο -κατ' αὐτούς- ὁ φόβος, ἔνεκα τῆς διαμορφώσεως εἰς τὴν ἀνατολὴν καταστάσεως. "Διὰ μόνην δειλίαν" ἀπεύφηνον τούτο, λέγει ὁ Νεόφυτος*⁵². Ἀναφερόμενος δέ καί σὸν ἅγ. Νικόδημο λέγει. «... ἐνῶ παλαιότερον ἐβάπτιζον οἱ ἀνατολικοὶ τούς Λατίνους, ὕστερον ἐμεταχειρίσθησαν τὸν τοῦ μύρου τρόπον", ἦτοι τὴν ὁδὸν τῆς οἰκονομίας, "ἐπειδὴ δὲν συνέφερον εἰς τὴν ἐσχάτην ἀσθενείαν τοῦ ἡμετέρου γένους νὰ ἐξάψουν ἐπὶ πλέον τὴν μανίαν τοῦ παπισμοῦ"... καί πρό τῆς πτώσεως τῆς Βασιλευούσης, ἀλλὰ καί μετ' αὐτὴν ἡ πολιτικὴ κατάστασις ἐπέβαλλε τὴν διὰ παντός μέσου ἀποφυγὴν ἐρεθισμοῦ τῆς ἐχθρικῆς ἐναντι τῆς Ὁρθοδοξίας Δύσεως. **Πολιτικά οὕτω καί ὄχι ἐκκλησιαστικά κριτήρια εἶχον ἐδῶ τὴν πρωτοπορείαν**»!!! Βάσει αὐτῶν τῶν λόγων ἀποσιωπήθηκε ἐντελῶς κάθε ἀναφορά ἀπὸ πλευρᾶς Ὁρθοδόξων περὶ βαπτίσματος, σὺν μεταξύ αὐτῶν καί τῶν Λατίνων συζητήσεις, ἀποδεχόμενοι αὐτὸ σιωπηρῶς, χωρὶς ὅμως νὰ θεωροῦν τὸ ψευδοβάπτισμα τοὺς οἰκονομητέο μέ ἐκκλησιαστικά κριτήρια!

Αὐτὸς ἦταν καί ὁ κύριος λόγος πού ἡ Ἀνατολή, παρά τὴν παραπληροφόρηση καί τὰ ψεύδη συγχρόνων λατινοφρόνων μελετητῶν ἐπάνω σέ αὐτὸ θέμα, δὲν ἀκολούθησε ἐξ ὀλοκλήρου τίς ἀποφάσεις τῶν Συνόδων αὐτῶν, ἀλλὰ συνέχισε κανονικά νὰ βαπτίζει τούς Λατίνους! Τοῦτο συνέβαινε σέ ὅλη τὴν διάρκεια τῶν μετὰ τοῦ σχίσματος χρόνων, ἀκόμη καί μετὰ τὴν Ἀπόφαση τοῦ ἔτους 1484, μέχρι καί τὴν τελικὴ ἐπίλυση τοῦ προβλήματος μέ τὸν Ὅρον τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου (1755-6), ὅπου διέταξε τὸν ἐξ ἀρχῆς Βαπτισμὸ ὄλων τῶν Δυτικῶν. Οὕτω δέ, «...μετὰ τὴν Σύνοδον αὐτὴν "οὔτε ἱερωσύνης μετάρχοντας ἐνόμιζον (=οἱ ὀρθόδοξοι) τούς Λατίνους, ἀφορῶντες εἰς τὴν περὶ τὴν τελετὴν πολλαχοῦ πάλιν διαδοθεῖσαν καινοτομίαν". Οὕτω παρά τὴν δοθεῖσαν συνοδικῶς λύσιν καί τὴν κατάρτισιν εἰδικῆς

⁵² Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα, σελ. 56.

ἀκολουθίας, "οἱ Ἀνατολικοί, ἀποβλέποντες πεποιθότως πρὸς τὴν τῶν Οἰκουμενικῶν Ἁγίων Συνόδων ἀκρίβειαν", ἐφήρμοζον τὴν διὰ βαπτίσματος ἀποδοχὴν τῶν Δυτικῶν, διότι οὐδὲν ἔβλεπον ὄφελος ἐκ τῆς οἰκονομικῶς ἐφαρμοσθείσης συγκαταβάσεως, ἀλλὰ μάλλον "βλάβην" "τοῖς ἀπλουστέροις καὶ τεθλιμμένοις ὀρθοδόξοις"»⁵³. Ἄλλωστε ὅπως διαπιστώνει ὁ π. Μεταλληνός, «Καί μόνον ὁ Ὅρος τοῦ 1755 ἀποδεικνύει, ὅτι δέν ἦσαν "ὀλίγοι" ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὸ 1484 "ἀνεβάπτιζον" τοὺς Λατίνους»⁵⁴. Βεβαίως ὅπως πάντα... ἢ «στάσις Πατριαρχῶν τινῶν καὶ Ἀρχιερέων γενικῶς, ἥτοι τῶν ὑπευθύνων ἐκκλησιαστικῶν προσώπων (καί ἐν τῇ πράξει ἐπισήμων διοικητικῶν ὀργάνων), ὑπῆρξε συνήθως ἡπιότερα ἐκείνης τῶν Θεολόγων τῆς Τουρκοκρατίας, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ, καὶ ἰδίᾳ τῶν Μοναχῶν»⁵⁵. Δύο κόσμοι... διαφορετικοί!

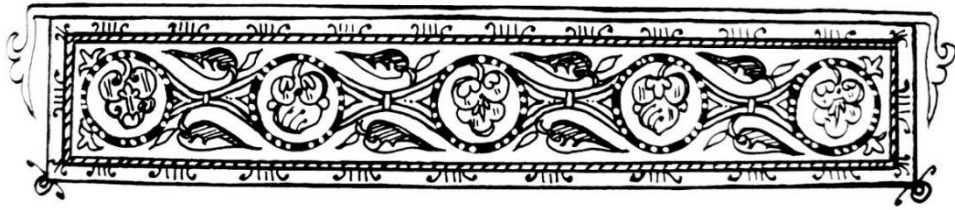
Εἶναι ἀδιανόητο τὸ ὅτι, οἱ θιασῶτες τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀενάου καὶ ἀδογματίστου οἰκονομίας, στὴν πραγματικότητα λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τους ὡς κριτήριο ἐφαρμογῆς αὐτῆς, ὄχι τὸ πνεῦμα τῶν Κανόνων καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀλλὰ τίς ἐκάστοτε Πολιτικές καταστάσεις! Βάσει αὐτῶν κρίνουν καὶ τίς ἐκκλησιαστικές καὶ σέ αὐτές μόνον προσαρμόζονται, ἀποδίδοντάς τες μάλιστα καὶ ἐκκλησιαστικό κῦρος! Τοῦτο δυστυχῶς φανερώνει καὶ τὴν ἐσωτέρα καὶ ἐνδόμυχη πνευματικὴ κατάσταση πού βιώνουν, ὡς καὶ τὴν νοητικὴ σύχχουση τοῦ νοῦ τους.

⁵³ Ἔνθ. ἀνωτ. σελ.55.

⁵⁴ Ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 61.

⁵⁵ Αὐτόθι.

Οί αποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων περί τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν καί ἡ ἐφαρμοζόμενη Οἰκονομία.

Δύο εἶδη κυβερνήσεων ὑπάρχουν στήν Ἐκκλησία, αὐτό τῆς Ἀκριβείας καί τό τῆς Οἰκονομίας, δηλαδή τῆς συγκαταβάσεως, σύμφωνα μέ τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἁγιορείτη, μέ τά ὁποῖα κυβερνοῦν τήν σωτηρία τῶν ψυχῶν οἱ τοῦ Πνεύματος οἰκονόμοι, πότε μέν μέ τό ἓνα, πότε δέ μέ τό ἄλλο. Οὕτω λοιπόν βλέπουμε τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους νά ἀποβάλουν ἐντελῶς τό βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν μεταχειριζόμενοι τήν Ἀκρίβεια, τίς δέ δύο Οἰκουμενικές Συνόδους (Β' καί Στ') νά δέχονται αὐτό μέ κάποιες προϋποθέσεις, ἐφαρμόζοντας καί τήν Οἰκονομία καί τήν Ἀκρίβεια μαζί. Δέχθηκαν λοιπόν τό βάπτισμα τῶν Ἀρειανῶν καί τῶν Μακεδονιανῶν, καί ἀπέβαλαν τῶν Εὐνομιανῶν κ. ἄ.⁵⁶

Πολλοί στήν προσπάθειά τους νά παρεμβάλλουν στήν Ἐκκλησία τό Λατινικό ψευδοβάπτισμα, ἐπικαλοῦνται τήν Οἰκονομία, πού ἐφαρμόσθηκε ἀπό τίς δύο αὐτές Συνόδους.

Ὡς γνωστό κατά στίς Συνόδους αὐτές προσχώρησαν στίς τάξεις τῆς Ἐκκλησίας πολλοί αἰρετικοί, γενόμενοι ἀποδεκτοί μέ τό βάπτισμα πού ἤδη εἶχαν. Κριτήριο ἀποδοχῆς, πέρα τῆς προσπάθειας κατευνασμοῦ τῶν αἰρετικῶν, ἔνεκα τοῦ φόβου πρὸς αὐτούς, καί τῆς εὐκολότερης μεταστροφῆς τους, ἦταν τό βάπτισμά τους νά εἶχε διατηρήσει ἀπαράλλακτο τό εἶδος καί τήν ὕλη τοῦ Ὁρθοδόξου Βαπτίσματος.

Αἰρετικοί οἱ ὁποῖοι βαπτίσθηκαν μέ διαφορετικό Τύπο, δηλαδή χωρίς τίς προαπαιτούμενες Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, γινόταν δεκτοί διά βαπτισμοῦ ὡς Ἐθνικοί, καθὼς τό βάπτισμά τους θεωροῦνταν μή οἰκονομητέο.

⁵⁶ Ἰ. Πηδάλιον, Ἔκδ. Ἀστέρος, 1990. σελ. 53.

Νά σημειώσουμε τήν ἄποψη ὅτι ἡ Οἰκονομία ἀφορᾷ ἀποκλειστικά τόν Τύπο καί ὄχι αὐτό τό μυστήριον, καθότι ἡ Ἐκκλησία δέν ἀναγνωρίζει ἔγκυρα μυστήρια ἔξω ἀπ' Αὐτήν. Ὁ Ἄνδρουῖτος τονίζει ὅτι, «*Ἡ μὲν ἰδέα τῆς ἀναζωογονήσεως τῶν μυστηρίων ἐν τῇ ἐπιστροφῇ εἰς τήν Ὀρθοδοξίαν εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι ὑποτίθησιν ὅτι ὑπάρχουσιν αἰρετικοί τελούντες ἐγκύρως τά μυστήρια, ὅπερ δέν ἀποδέχεται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀφ' οὗ τούς αὐτούς αἰρετικούς ὅτε μὲν ἀναβαπτίζει ὅτε δέ οὐχί, ἢ τούς αὐτούς ἄλλη σύνοδος δέχεται, ἄλλη δ' οὐχί... τό αὐτό μυστήριον κηρύσσεται κατὰ τὰς περιστάσεις ὅτε μὲν ἔγκυρον, ὅτε δέ ἄκυρον*⁵⁷. Οὕτως ἀποφαινεται καί ὁ Δ. Γεωργιάδης, "*Ἡ οἰκονομία κατὰ ταῦτα γίνεται περί τι δευτερεύον, τήν μὴ ἐπανάληψιν τοῦ τύπου, καί ὄχι περί αὐτό τοῦτο τό μυστήριον, ὡς νομίζουσί τινες, διότι οἰκονομία εἰς μυστήρια καί δόγματα καθ' ἡμᾶς δέν χωρεῖ ἐπ' οὐδενί λόγῳ· τοιαῦτα οἰκονομαίαι εἶναι ἀσυγχώρηται ἁμαρτίαι περί τήν ἀλήθειαν καί αὐτοκτονία τῆς Ἐκκλησίας, ἐκτός ἐάν πρεσβεύῃ τις περί Ἐκκλησίας ὅ,τι καί οἱ Διαμαρτυρόμενοι*»⁵⁸.

Μέ ἀπλᾶ λόγια, ἡ Ἐκκλησία παίρνει ἕναν κενό τελούμενο Τύπο καί τοῦ μεταδίδει τήν Θεϊάν Χάριν, τῆς ὁποίας μόνον Αὐτή εἶναι κάτοχος καί χορηγός. Δέν παραλαμβάνει ἕνα μυστήριον ἀνενεργό, δίδοντάς του ζωή, διότι αὐτό θά σήμαινε πῶς ἔστω καί σέ αὐτήν τήν ὑποτυπώδη ἀνενεργή κατάσταση, αὐτό θά ἦταν ὑπαρκτό μυστήριον μέσα στήν αἴρεση. Πρᾶγμα ἀπαράδεκτο!

Δέν παραλαμβάνει ἕνα μυστήριον τό ὁποῖο τό ἀποκαθιστᾷ, ἀλλά παραλαμβάνει ἕναν Τύπο τόν ὁποῖον καθιστᾷ Μυστήριον, καθότι στήν αἴρεση δέν ὑπάρχει δυνατότητα τελέσεως Μυστηρίου.

Δι' αὐτόν τόν λόγο εἶναι ἀναγκαῖο ὁ Τύπος αὐτός νά ταυτίζεται ἐξωτερικά μέ αὐτόν τόν Ὀρθόδοξο, ὅπου θά παραληφθῇ διά νά λειτουργήσῃ τρόπον τινά, ὡς βάση τῆς ὑπάρξεως τοῦ οἰκονομημένου πλέον Μυστηρίου. Δι' αὐτό καί ἀπαιτεῖται νά ὑπάρχουν οἱ τρεῖς Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, ὡς καί οἱ ἐπικλήσεις τῶν Θείων Ὀνομάτων, στό πρός Οἰκονομία αἰρετικό βάπτισμα, πρᾶγμα ὅμως πού δέν τό βρίσκουμε ἐξ ὀλοκλήρου, ὡς ὀρίζεται, στό παπικό βάπτισμα.

Θά πρέπει νά προσέξωμε ὅτι κάποιες φορές ἡ καταχρηστική χρήση κάποιων ἐννοιῶν, προκαλεῖ σύγχυση ἀκόμη καί σέ ἐμπείρους μελετητές, πρᾶγμα πού ὀδηγεῖ σέ παρερμηνείες!

Στό Ἱερό Πηδάλιο παρουσιάζεται ἕναργῶς ὁ λόγος πού οἱ Σύνοδοι τῆς Ἐκκλησίας ἔκαναν ἀποδεκτό τό βάπτισμα ἐνίων αἰρετικῶν: «*κοντά δέ εἰς τόν λόγον τῆς οἰκονομίας ἐστᾶθη καί δευτέρα αἰτία, διά τήν ὁποίαν οὕτως ἐποίησαν. Αὕτη δέ εἶναι, διότι, ἐκεῖνοι μὲν οἱ αἰρετικοί, τῶν ὁποίων*

⁵⁷ Δογματική, σελ. 308.

⁵⁸ Νέα Σιών, τόμ. 19, σελ. 170.

ἐδέχθησαν τό βάπτισμα, ἐφύλαττον ἀπαράλλακτον καί τό εἶδος καί τήν ὕλην τοῦ βαπτίσματος τῶν ὀρθοδόξων καί ἐβαπτίζοντο κατά τόν τύπον τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐκεῖνοι δέ οἱ αἰρετικοί, τῶν ὁποίων τό βάπτισμα δέν ἐδέχθησαν, ἐπαραχάραζαν τήν τελετήν τοῦ βαπτίσματος καί διέφθειραν, ἤ τόν τρόπον τοῦ εἶδους, ταύτόν εἰπεῖν τῶν Ἐπικλήσεων, ἤ τήν χρῆσιν τῆς ὕλης, ταύτόν εἰπεῖν τῶν Καταδύσεων καί Ἀναδύσεων»⁵⁹.

Τοῦτο βεβαιοῦται καί στό "Κανονικόν", τοῦ Χριστοφόρου Ἰβηρίτου, «Ἐτεῖ ὅσοι μέν οὐ κατά τό ἡμέτερον ἐβαπτίζοντο βάπτισμα αἰρετικοί, οὔτοι προσερχόμενοι, βαπτίζεσθαι διορίζονται ὑπό τῶν Συνόδων, ὅσοι δέ κατά τό ἡμέτερον ἐβαπτίζοντο, οὔτοι οἰκονομίας λόγῳ, μύρῳ μόνῳ χρίεσθαι ὑπ' αὐτῶν κανονίζονται. Ὅθεν ταύταις στοιχοῦντες, τούς μή κατά τό ἡμέτερον τρισίν ἀναδύσεσι τε καί καταδύσεσι βαπτιζομένους αἰρετικούς νῦν, ὡς πάντα ὑπερβάντας λόγον οἰκονομίας, βαπτίζομεν ἀναντιρρήτως προσερχομένους»⁶⁰.

Ἴδια ἄποψη ἐκφράζει καί ὁ Ζωναράς, στήν ἐρμηνεία τοῦ ζ' Κανόνος τῆς Β' Συνόδου⁶¹.

Νά ἐπισημάνουμε ἐπίσης ὅτι, ἐπειδή ἡ Ἐκκλησία, κάτω ἀπό κάποιες περιστάσεις ἔκρινε, ὅτι μπορεῖ νά μεταχειρισθῇ τήν Οἰκονομία, αὐτό δέν σημαίνει ὅτι τοῦτο ἔγινε Κανόνας καί θέσφατο, καί εἶναι ἀναγκασμένη νά τήν ἐφαρμόξῃ διά παντός καί ἀνεξαιρέτως δι' ὅλους. Ἔτσι λοιπόν αἰρετικούς πού σέ κάποια χρονική στιγμή τούς Οἰκονόμησε, σέ ἄλλο χρόνο πού δέν ὑφίστατο ἀνάγκη, τούς κρίνει μέ τήν Ἀκρίβεια τῶν Κανόνων. «...Σπάνια τά

⁵⁹ Ἰ. Πηδάλιου, σελ. 54.

⁶⁰ Χριστοφόρου Ἰβηρίτου τοῦ Προδρομίτου, «Κανονικόν», Ἔκδ. Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, 1798, σελ. 20-21.

⁶¹ Χρ. Παπαθανασίου, *Τό Κατ' Ἀκρίβειαν Βάπτισμα καί οἱ ἐξ αὐτοῦ παρεκκλίσεις*, Ἔκδ. Γρηγόρη, 2001, σελ. 271. «Καί στόν Κανόνα αὐτόν ὁ Ζωναράς ἐπαναλαμβάνει τήν ἴδια ἐρμηνεία, ὅσον ἀφορᾷ τούς Καθαρούς (Ναυατιανούς): «Οὐκ ἀναβαπτίζονται οὖν οὔτοι, ὅτι περί τό ἅγιον βάπτισμα κατ' οὐδέν ἡμῖν διαφέρονται, ἀλλ' ἐπίσης τοῖς ὀρθοδόξοις βαπτίζονται». Διαπιστώνουμε ἐδῶ, ἀπό τήν ἐρμηνεία τοῦ κανόνα ὅτι τό κριτήριον γιά τήν θεραπεία «κατ' ἀκρίβειαν» ἢ «κατ' οἰκονομίαν» εἶναι ἡ τήρηση τῶν κανονικῶν προϋποθέσεων τοῦ βαπτίσματος, τό ὁποῖο εἶναι ἐγγύηση καί γιά τήν πίστη τῶν βαπτιζομένων. Μεριμνᾷ, δηλαδή, καί γιά τήν διαφύλαξη τοῦ ἀνεπανάληπτου τοῦ βαπτίσματος καί ἐφαρμόζει τόν «οἰκονομικό» τρόπο διαποιμάνσεως αὐτῶν τῶν αἰρετικῶν στόν ἴδιο κανόνα, στόν ὁποῖον ἐντέλλεται τόν αὐστηρό τρόπο θεραπείας, τόν «ἀναβαπτισμό» γιά ἄλλους αἰρετικούς, οἱ ὁποῖοι δέν πληροῦν τούς ὅρους τοῦ βαπτίσματος». Περί τῆς γνησιότητος τοῦ Κανόνα αὐτοῦ, ὅρα περιοδ. Νέα Σιών 1924, τόμ. 19, ὑπό Δ. Γεωργιάδου, *Τό Βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν*, σελ. 105, καί Γωργίου Μεταλληνοῦ, *Ὁμολογῶ ἔν Βάπτισμα...* σελ. 19,

τοιαῦτα καί κατά περίστασιν, κανονικῆς ἀκριβείας λειπόμενα, οὐ νόμος δέ Ἐκκλησίας τό κατά περίστασιν γινόμενον καί τό σπάνιον... Τό παρά Κανόνας, οὐχ ἔλκεται πρὸς ὑπόδειγμα»⁶².

Σέ αὐτήν τήν περίπτωση ἀνήκουν οἱ Νεστοριανοί καί οἱ Μονοφυσιῖτες, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ ἀπό τήν Πενθέκτη Σύνοδο ὀρίσθηκε νά γίνονται ἀποδεκτοί διά Λιβέλλων, ἀπό τά μέσα τοῦ ΙΑ' αἰῶνα τοποθετήθηκαν στήν κατηγορία τῶν χριστιανῶν καί ἀργότερα στῶν ἐξ ἀρχῆς βαπτιζομένων. «Καί ἐνταῦθα παραδόξως κατατάσσονται εἰς τήν τελευταίαν κατηγορίαν ὑπό τῆς Πενθέκτης, κατ' ἄκραν οἰκονομίαν καί συγκατάβασιν καί **διά λόγους σκοπιμότητος**, καί οἱ αἰρετικοί Νεστοριανοί, Εὐτυχιανοί, Σεβηριανοί καί οἱ «ἐκ τῶν ὁμοίων αἰρέσεων», ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τε τοῦ 95 κανόνος αὐτῆς ἐκ τοῦ πρεσβυτέρου Τιμοθέου καί ἐξ ἀρχαίου Πατριαρχικοῦ εὐχολογίου. Τοῦτο διήρκεσε μέχρι τῶν μέσων περίπου τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, ἀπό τοῦ ὁποῦ ἐπανήχθησαν οἱ τελευταῖοι οὗτοι αἰρετικοί Νεστοριανοί καί Μονοφυσιῖται εἰς τήν δευτέραν κατηγορίαν, διά δέ τοῦ Ὁρου τῆς ἐν Κων/λει Συνόδου τοῦ 1756 καί εἰς τήν πρώτην κατηγορίαν, ...»⁶³.

Ἡ Οἰκονομία λοιπόν εἶναι «ἕκτακτη πράξις καί ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας γιά **προσωρινή ἀναστολή** τῆς «κατ' ἀκρίβειαν» τηρήσεως ἑνός κανόνα, πού τήν ἐφαρμόζει μέ ὀρισμένες προϋποθέσεις, σέ **ὠρισμένη δηλαδή περίπτωση**, σέ ἀνάλογη **ἕκτασις** (γεωγραφική ἢ ἀριθμητική), **χρονική διάρκεια** καί γιά συγκεκριμένο σωτήριο σκοπό»⁶⁴.

Ἐπίσης, θά πρέπει νά τονισθῇ ἰδιαίτερως, ὅτι τήν ἐφαρμογή τῆς Οἰκονομίας σέ κάθε περίστασις δέν τήν ἀποφασίζει κατά βούλησιν ὁ κάθε ἱερέας, ἢ ὁ πνευματικός, ἀλλά ὁ καθ' ἕλην ἀρμόδιος, ὁ Ἐπίσκοπος, καθότι εἶναι «**Εὐνόητον... ὅτι τό ὄργανο πού παρέχει κάθε φορά τήν οἰκονομία πρέπει νά εἶναι ἀνώτερο ἀπό ἐκεῖνο πού ζητάει τήν οἰκονομία**»⁶⁵.

Ἀντιθέτως, ἡ κατ' Ἀκρίβεια ἐκτέλεσις τοῦ Μυστηρίου, τελεῖται αὐθορμήτως.

Βάσει αὐτοῦ τοῦ σκεπτικοῦ λοιπόν ἐπορεύθη ἡ Ἐκκλησία καθ' ὅλη τήν ἱστορική της πορεία, οἰκονομῶντας τοιοῦτοτρόπως τούς προσερχομένους στίς τάξεις της αἰρετικούς, ὅταν τό θεωροῦσε ἀναγκαῖο.

Ἐξαίρεση ὡστόσο, ἀποτελεῖ ἡ περίπτωση τῶν αἰρετικῶν Λατίνων, ὑπέρ τῶν ὁποῦν κάποιοι ἡμέτεροι θεολόγοι καί ἐπίσκοποι «ἐχαρίσθησαν», κρίνοντες

⁶² Ἰ. Πηδάλιον, σελ. 91, Συμφωνία ΕΗ' Ἀποστολικοῦ Κανόνος.

⁶³ Ἰωάννου Καρμίρη, *Πῶς δεῖ δέχεσθαι τούς προσιόντας τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐτεροδόξους*, σελ. 13-14, καί σελ. 25.

⁶⁴ Τό κατ' Ἀκρίβειαν Βάπτισμα, σελ. 150.

⁶⁵ Π. Μπούμη, *Κανονικόν Δίκαιον*, Ἔκδ. Γρηγόρη, 2002, σελ. 54.

αυτούς ως μή ὄφειλαν· καθώς κατά κύριο λόγο ἦταν ἐπηρεασμένοι σέ μεγάλο βαθμό ἀπό τήν σχολαστική θεολογία τους.

Εἶναι γεγονός ὅτι μετά τό σχίσμα, πλεῖστοι ἐκ τῶν διοικούντων τήν Ἐκκλησίαν, ὑπερέβησαν τά ὅρια τῆς Οἰκονομίας παρασυρόμενοι σέ αὐτό ἀπό τίς συνθήκες τῆς ἐποχῆς τους, πολιτικές, ἐκκλησιαστικές, ἤ καί ἀπό καινές ἰδιοληψίες πού διέσπειρε ἀφειδῶς ὁ σχολαστικισμός.

Ἡ μερίδα αὐτή τῶν θεολόγων, κατά τό πλεῖστον κατέληξε φιλολατινική, ἐπιφέροντας μέ τήν ἀλλοπρόσαλλη καί ἀθεολόγητη μετέπειτα στάση της, δογματική ἀλλοίωση, μεταβάλλοντας τήν μέχρι τότε ἐκκλησιαστική Παράδοση περί ἀποδοχῆς τῶν αἰρετικῶν. Ἐπέφεραν ἔνεκα τούτου, πολλή ἀναστάτωση καί ἔριδες ἀνάμεσα στό Ὅρθόδοξο ποίμνιο, τό ὁποῖο ὅμως κατά τό μεγαλύτερο μέρος του παρέμεινε πιστό σίς Ὅρθόδοξες παραδόσεις.

Οἱ φιλολατῖνοι λοιπόν αὐτοί ὑποστήριζαν, ὅτι τό βάπτισμα τῶν Λατίνων πρέπει νά γίνεται δεκτό κατ' Οἰκονομία ἀπό τήν Ἐκκλησία, παρά τήν κατά τόν Τύπο ἀλλοίωση, καθώς τό ἀναγνώριζαν σάν ἰσχυρό, καί οἱ προσερχόμενοι νά χρίωνται μόνο μέ ἅγιο Μύρο, ὅπως ἔγιναν δεκτοί μέ αὐτόν τόν τρόπο καί παλαιότεροι αἰρετικοί, ὅπως Ἄρειανοί, Πνευματομάχοι, Ἀρμένιοι, κ. ἄ., συμφώνως τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνόδων⁶⁶.

Μία τέτοια ὥστόσο, καί αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἐλευθεριάζουσα Οἰκονομία ὅπου πρότειναν, ἀποτελεῖ ὀλοφάνερη παρανομία, διότι δέν διαθέτει τά κριτήρια πού προαπαιτοῦνται διά νά κριθῆ ἓνα βάπτισμα οἰκονομητέο. Οἱ αἰρετικοί πού οἱ Σύνοδοι ἔκριναν οἰκονομητέους, πληροῦσαν πάντα τά κριτήρια τῆς Οἰκονομίας, πού ἀπαιτοῦσαν οἱ Πατέρες· συγκεκριμένα, νά εἶχαν βαπτισθῆ μέ τρεῖς Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, κατά τίς ὁποῖες ἐκφωνοῦνταν καί τά ὀνόματα τῆς ἁγίας Τριάδος. Στό βάπτισμα τῶν Λατίνων ὅμως οἱ Καταδύσεις ἔχουν ἀποβληθεῖ ἀντικαθιστάμενες μέ τρεῖς Ἐπιχύσεις τοῦ ὕδατος ἐπί τῆς

⁶⁶ Εἶναι τό λιγότερο τραγικά τά ὅσα προτείνουν παλαιότεροι καί σύγχρονοι Κανονολόγοι περί τοῦ τρόπου ἀποδοχῆς τῶν αἰρετικῶν στήν Ἐκκλησία! Ἐνῶ ἀρχικῶς καί πολύ ὀρθά παρουσιάζουν τήν πρό τοῦ σχίσματος στάση τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι στούς προσερχόμενους σέ Αὐτήν αἰρετικούς, ξαφνικά ὡς διά μαγείας, ὅταν ἀναφέρονται στήν περίπτωση τῶν Λατίνων, διαστρέφουν τά πάντα, ἀδιαφορώντας διά τό πλῆθος τῶν ἀντιφάσεων τους!!! Οἱ περισσότεροι προσαρμόζονται στήν προωθημένη ἀπό τοὺς σκοτεινοὺς κύκλους κατεστημένη πλέον ἀντίληψη, τῆς διά χρίσματος ἀποδοχῆς τῶν Λατίνων καί πλείστων ἄλλων αἰρετικῶν, καί ἄνευ βεβαίως ἀναβαπτισμοῦ αὐτῶν! Πέραν τῶν Ῥώσων συναποδέχονται τήν γνώμη αὐτή πλειάδα ἡμετέρων, Ἰ. Καρμίρης, Ἀ. Ἀλεβιζᾶτος, Χρ. Παπαδόπουλος, Μελέτιος Σακεραλλόπουλος, Χαλκηδόνης Ἀγαθάγγελος, Δυοβουνιώτης καί ἄλλοι πολλοί νεώτεροι, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός... Πάντες κάτω ἀπό τό πνεῦμα τῆς Ἀποστασίας, ἐργαζόμενοι διά τό ἄθεο δόγμα του Οἴκουμενισμοῦ!

κεφαλῆς, ἢ δι' ἀπλοῦ ῥαντίσματος, παραμένοντος πάντοτε ἀβυθίστου τοῦ ὑπολοίπου σώματος, δηλαδή ἀβαπτίστου.

Οἱ Λατῖνοι δηλαδή ἄλλαξαν τὴν μορφή καὶ τὸν Τύπο τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος, σέ σχέση μέ τούς ὑπολοίπους αἵρετικούς πού οἰκονομήθηκαν, καθότι ἐκεῖνοι εἶχαν διατηρήσει τό βάπτισμά τους ὡς εἶχε⁶⁷. Διά τοῦτο ὡς παραχαράκτες κρίθηκαν παράνομοι καί ἔτσι ἐπιβάλλεται νά ἀντιμετωπίζονται ἐς αἰεί, ἐφ' ὅσον παραμένουν ἀμετανόητοι καί ἀμετακίνητοι ἀπό τίς πεπλανημένες θέσεις τους. Ἡ Οἰκονομία λοιπόν ἐφαρμόζεται μόνο ἐκεῖ πού δέν προκύπτει παρανομία, ἐξ οὗ καί ἡ γνωστή ρήση τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου, *«οἰκονομητέον ἔνθα μὴ παρανομητέον»*.

Στήν πραγματικότητα "οἰκονόμησαν" τό παράνομο βάπτισμα τῶν Λατίνων, δίδοντάς του νομιμότητα ὡς μυστήριον!

Στήν περίπτωση ὅμως τοῦ παρατύπου βαπτίσματος τῶν Λατίνων διά τῶν τριῶν Ἐπιχύσεων, δέν μπορεῖ νά ἐφαρμοσθῆ Οἰκονομία! Τοῦτο βεβαιώνει καί ὁ Πρ. Γεώργιος Μεταλληνός, ἀναφερόμενος στό μονοκατάδυτο βάπτισμα τῶν Εὐνομιανῶν, τονίζων ὅτι οὐδεμία Οἰκονομία μπορεῖ νά ἐφαρμοσθῆ ἐκεῖ πού ἔχει ἀλλοιωθεῖ ἡ μορφή τοῦ βαπτίσματος. *«Ἡ ἀπόρριψη τοῦ μονοκατάδυτου βαπτίσματος τῶν Εὐνομιανῶν, πού κατατασσόταν μεταξύ τῶν ἐντελῶς ἀβάπτιστων, δείχνει τὴν καταδίκη ἀπὸ τῆ Σύνοδο, καί συνεπῶς ἀπὸ τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία, κάθε ἀλλοιώσεως στὴν μορφή τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος, ἢ ὁποῖα ἀρκεῖ γιὰ νά καταστεῖ ἐντελῶς ἀδύνατη ἡ ἐφαρμογὴ τῆς οἰκονομίας σ' αὐτούς τούς αἵρετικούς»⁶⁸. Καί ἀλλαχοῦ: *«Στούς Εὐνομιανούς ὅμως δέν ἦταν δυνατόν ποτέ νά ἐφαρμόσει ἡ Σύνδος οἰκονομία, διότι αὐτοὶ εἶχαν λάβει μονοκατάδυτον βάπτισμα, δηλαδή διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀλλοίωση τῆς μορφῆς τοῦ Μυστηρίου, πού καταλύει τὴν ἐνότητά του, δηλαδή τὴν σύμπτωση ἐξωτερικοῦ καί ἐσωτερικοῦ στοιχείου, εἶχε γιὰ τὴ Σύνοδο ἀποφασιστικὴ σημασία...»⁶⁹.**

Ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, θεωρεῖ ὅτι τό βάπτισμα πού γίνεται μέ Ἐπίχυση, εἶναι πολὺ χειρότερο ἀπὸ τό μονοκατάδυτο τῶν Εὐνομιανῶν! Ἀναφερόμενος μάλιστα, συγκεκριμένα στό βάπτισμα τῶν Λατίνων λέγει: *«...τό μὲν θεῖον ὄντως καί ἅγιον καί Ἀποστολικόν ἀφειθήσαντες βάπτισμα, ἐπιχύσεις δέ τινες ἦτοι βραχυτάτας κατὰ κορυφὴν μόνον, καί ῥαντισμούς κατὰ*

⁶⁷ Εὐστρατίου Ἀργέντη, σελ. 24, *«Σύμπασαι αἱ χριστιανικαὶ φυλαὶ ὀρθόδοξοί τε, καὶ ἑτερόδοξοι ἀνατολικά, καὶ βόρειαι, καὶ νότιαι, καὶ Κόπται, πρόσθεσ καὶ τοὺς πάλαι Δυτικούς, ἐβαπτίζοντο, καὶ βαπτίζονται, καὶ εἰς τρεῖς καταδύσεις βαπτίζονται καὶ μόνον οἱ νεώτεροι Δυτικοὶ δέν βαπτίζονται...»*.

⁶⁸ Πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνοῦ, Ὁμολογῶ ἔν Βάπτισμα, σελ. 36.

⁶⁹ Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 32.

μέτωπον διά τριχῶν χοιρείων ἐπινοήσαντες, ὥστε καί εἶναι καί ὁμολογεῖσθαι, πάντη ἀβαπτίστους, καί χείρους τῶν Εὐνομιανῶν. Εἴ γε ἐκεῖνοι εἰς τρεῖς μὲν οὐκ ἐβαπτίζοντο καταδύσεις, κατὰ τὴν Ἀποστολικὴν διάταξιν, ἐβάπτιζον γεμὴν τούλάχιστον εἰς μίαν. Ἄλλ' οὗτοι ἀπὸ μιᾶς ὅλως οὐ βαπτίζουσιν, οὔτε γοῦν εἰς μίαν ἀλλὰ παρά τὰς λεπτάς ἐπιχύσεις καί τούς ῥαντισμούς»⁷⁰.

Αἰρετικοὶ λοιπόν, ὅπως οἱ Εὐνομιανοί, πού εἶχαν μεταβάλει καί ἀλλοιώσει τὸν Τύπο τοῦ Βαπτίσματος, ἀποβάλλοντας τίς τρεῖς Καταδύσεις, γινόταν δεκτοὶ ὡς παντελῶς ἀβάπτιστοι. Εἶναι ξεκάθαρο λοιπόν, ὅτι οἱ Σύνοδοι πού ἀσχολήθηκαν μέ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν, δέχθηκαν νά οἰκονομήσουν μόνον ἐκεῖνο τό βάπτισμα, πού διατηροῦσε τὸν Τύπο καί χαρακτῆρα τοῦ ὀρθοδόξου Βαπτίσματος. Συνεπῶς, τό οἰκονομούμενο βάπτισμα ἔπρεπε νά εἶναι πανομοιότυπο μέ τό Ὀρθόδοξο διά νά γίνῃ δεκτόν, ὥστε σιούς προσερχομένους νά ἐφαρμοστῆ μόνο τό Μύρωμα.

Σημειωτέον, ὅτι τό Μυστήριον τοῦ ἁγίου Μύρου ἀποτελεῖ ξεχωριστό Μυστήριον ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ Βαπτίσματος, καίτοι ἅμεσα συνδεδεμένα μεταξύ τους⁷¹, καί σέ καμμία περίπτωση δέν ἀποτελεῖ συμπλήρωμα τῶν ἐλλείψεων του πρώτου, ὅταν αὐτό δέν ἐκτελεῖται σωστά, ὅπως ἀνοήτως νομίζουν πολλοί. «Τό μυστήριον τοῦ Θεοῦ χρίσματος, λέγει ὁ Κων/νος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, κατ' ἀρχάς ἐτελεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων δι' ἀπλῆς καί μόνης ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν (Πράξ. Στ' 6). Ἐπειτα δ' ἀντί τῆς χειροθεσίας διετάχθη ἡ διά τοῦ ἁγίου Μύρου χρίσις· καί ἡ Ἐκκλησία πιστεύει, ὅτι οἱ οὕτω χριόμενοι λαμβάνουσι τὴν δωρεάν τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰς ἐνίσχυσιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἀλλά καί ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος, δι' ὃν ἂν τις ὑπολάβει ὅτι τό ἅγιον Πνεῦμα οὕτω καταστάσεως ἔχει, ὥστε μὴ παρομοίως ἀναγεννηθῆναι πρὸς ἁγίαν καί πνευματικὴν καί τὸν δι' ἐπιχύσεως βαπτιζόμενον»⁷².

Ἐῶλον θεωρεῖται τό ἐπιχείρημα ὅτι τό Χρῖσμα θεραπεύει τὴν περί τὴν πράξη ἀτέλεια τοῦ βαπτίσματος καί ἀπὸ τὸν Νεόφυτο Καυσοκαλιβίτη, ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. «Τό χορηγούμενον χρῖσμα, λέγει ὁ Νεόφυτος, δέν συνεπάγεται, ὅτι γίνεται "δεκτόν" τό λατινικόν βάπτισμα, καθ' ὅσον τό χρῖσμα διακρίνεται τοῦ βαπτίσματος, ἀποτελοῦν χωριστόν μυστήριον, τό ὁποῖον καθιστᾷ μέτοχον τὸν ἤδη βαπτισθέντα τῆς βασιλείας

⁷⁰ Ἐπιτομή Δογμάτων, ἔκδ. 1806, σελ. 350.

⁷¹ Ἀρχιμ. Παύλου Μενεβισόγλου, Τό Ἅγιον Μύρο, Ἀνάλεκτα Μονῆς Βλατάδων 14, ἔκδ. 1983, σελ. 188. "Τό Χρῖσμα παρέχεται εὐθύς μετὰ τό βάπτισμα, ἀποτελεῖ δέ ἴδιον, διακεκριμένον ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος μυστήριον".

⁷² Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, Ἄπαντα Σωζόμενα Ἐκκλησιαστικά Συγγράμματα, τόμ. Α, ἔκδ. 1862, σελ. 407.

του Χριστού (πρβλ. μη' καν. Λαοδικείας). 'Ο μὴ κανονικῶς βαπτισθεῖς, ἄρα, καὶ ἀναγεννηθεῖς δὲν εἶναι δυνατόν νά γίνῃ "μέτοχος τοῦ Χριστοῦ ἐν μόνῳ τῷ χρίσματι", καθ' ὅσον ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου δὲν συντελεῖται διὰ τοῦ χρίσματος, ἀλλὰ διὰ τοῦ βαπτίσματος, ὅπερ "σύμφυτον ποιεῖ (αὐτόν) τοῦ ὁμοιώματος καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ" (Ρωμ. 6, 5)⁷³.

Δέον νά ἐπισημανθῇ ἐπίσης, πῶς ἡ κατ' Οἰκονομία αὐτῆ ἀποδοχῆ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἵρετικῶν, ἀφοροῦσε μόνο ἐκείνους πού ἐπέστρεφαν στήν Ἐκκλησία, καί **δὲν σήμαινε ἀναγνώριση τῶν αἵρετικῶν μυστηρίων**, τῶν εἰσέτι παραμενόντων στήν αἵρεση, καθότι δὲν ἀναγνωρίζει τέλειο Βάπτισμα ἐκτός τῶν ὁρίων της.

Ἀποστομωτική εἶναι καί ἡ θέση τοῦ **Ἱερωνύμου Κοτσώνη**, πού θά ἔπρεπε νά προβληματίσῃ πολλούς φοιτῶντας στόν Παραδοσιακό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, πού παραδόξως διέπονται ἀπό νεωτερίζουσες ιδέες, οἱ ὁποῖες βεβαίως ἀμαυρώνουν τόν χῶρο πού βρίσκονται. **«Κατ' ἀκρίβειαν τό Βάπτισμα τῶν αἵρετικῶν καθ' ἑαυτό ἀπορρίπτεται ὡς ἄκυρον. Ἐπειδή δέ οὐδεμία ὑπάρχει Διάταξις, ἔστω καί «κατ' οἰκονομίαν», ἀναγνωρίζουσα τό βάπτισμα τῶν αἵρετικῶν καθ' ἑαυτό, ὡς ἔγκυρον, ἔπεται ὅτι καί «κατ' οἰκονομίαν» ἀπορρίπτεται τοῦτο ὡς ἄκυρον. Ἐνεκεν τούτου ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἐπιτρέπεται εἰς τά μέλη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νά ὀδηγοῦν τά τέκνα των, ἵνα ταῦτα βαπτισθοῦν παρά αἵρετικῶν, τά δέ τυχόν παρ' αὐτῶν βαπτισθέντα θεωροῦνται ὡς μὴ ἔχοντα ἔγκυρον Βάπτισμα»⁷⁴.**

Τῆς ἰδίας γνώμης εἶναι καί ὁ καθηγητής Ἰωάννης Καρμίρης, καταγράφων τήν στάση τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῆς ἀποδοχῆς τῶν αἵρετικῶν στούς κόλπους της. **«...κατά θεμελιώδη ὀρθόδοξον ἀρχήν οὐδεμία οἰκονομία χωρεῖ ἐν τοῖς θείοις δόγμασιν, ἀλλ' ἀναφέρεται μόνον εἰς τόν τρόπον τῆς παραδοχῆς τῶν αἵρετικῶν, περιοζομένη ἀπλῶς εἰς τήν ἐπανάληψιν τοῦ τύπου, ὅστις πληροῦται διὰ περιεχομένου ὑπό μόνης κατεχούσης καί χορηγούσης τήν δικαιοῦσαν καί σώζουσας θεία χάριν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Αὕτη ὡς κενούς ἀκριβῶς τύπους θεωρεῖ ἅπαντα τά ἐκτός αὐτῆς τελούμενα βαπτίσματα καί μυστήρια τῶν αἵρετικῶν, ἀκόμη καί ἐκείνων οὓς, διὰ διαφόρους λόγους, δέχεται προσιόντας αὐτῇ ἄνευ ἀναβαπτισμοῦ, ὁμολογοῦσα μόνον «ἐν βαπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν», τουθ' ὅπερ εἶναι μόνον τό ὑπ' αὐτῆς ὀρθοδόξως τελούμενον»⁷⁵.**

⁷³ Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα, σελ. 44.

⁷⁴ ΗΘΕ. τόμ, 1, σελ. 1092-5.

⁷⁵ Ἰωάννου Καρμίρη, Πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς προσιόντας τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐτεροδόξους, Ἐν Ἀθῆναις 1954, σελ. 14-15.

Τοῦτο σημαίνει ὅτι, κἄν ἓνα Βάπτισμα πληροῖ κατά πάντα τόν Τύπο τοῦ ὀρθοδόξου Βαπτίσματος, μέ τίς ἀναγκαῖες Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, καθώς καί τίς ἐπικλήσεις τῶν Θεῶν Ὄνομάτων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐν τούτοις λογίζεται **ἄκυρο καί ἀνυπόστατο**, ἐφ' ὅσον τελεῖται ἐκτός τῶν ὀρίων τῆς Ὄρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Οἱ Τύποι ἀπό μόνου τους δέν μποροῦν νά δώσουν ἰσχύ σέ ἓνα Μυστήριον, ἄν αὐτό δέν ἐπισκιασθῆ ἀπό τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού μόνου ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νά παρέχη.

Πρὶν τῆς Β' Συνόδου, ἡ ὁποία ἀποδέχθηκέ τινες αἵρετικούς, αὐτοὶ βαπτίζονταν ἀδιακρίτως, ἔστω καί ἄν κατέδυσαν τόν βαπτίζομενον κατά τόν Τύπο καί χρησιμοποιοῦσαν ὀρθά τίς ἐπικλήσεις τῶν Θεῶν Ὄνομάτων. Κάθε μυστήριον τελούμενον ἐκτός Ἐκκλησίας, θεωροῦνταν αὐτόχρονα ἄκυρο καί παντελῶς ἀνυπόστατο. Στήν γνώμη τινῶν πού ὑποστήριζαν ὅτι ἡ ἀποδοχή τοῦ βαπτίσματος κάποιων αἵρετικῶν ἔγινε ἀναγκαστικά λόγω τοῦ ὅτι διατηροῦσαν τίς Ἐπικλήσεις τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀπαντᾷ ὁ καθηγητής ἀρχιμ. Δ. Γεωργιάδης, διερωτώμενος συνάμα, πού βασίζεται ἡ διάκριση μεταξύ αἵρετικῶν καί ποιῶ τῶ κριτήριον τοῦ κύρους τοῦ βαπτίσματος αὐτῶν. «Ἐάν καλῶς ἀναλυθῆ ὁ κανὼν θά ἴδῃ τις ὅτι οὗτος κατ' ἀρχὴν ἀναβαπτίζει πάντας τοὺς αἵρετικούς ὡς αἵρετικούς -«τάς ἄλλας πάσας αἱρέσεις»- ὧν παραδείγματος χάριν ἀναφέρει τοὺς μᾶλλον τότε γνωστούς ἢ καί περὶ ὧν ἠρωτήθη ἡ Ἐκκλησία Εὐνομιανούς, Μοντανιστάς καί Σαβελλιανούς, ἐξαιρεῖ ὅμως τῆς ἀρχῆς τῆς ἀναβαπτίσεως ἐκτός τῶν σχισματικῶν, οὓς, ὡς εἶδομεν, καί ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία δέν ἐβάπτιζε, τοὺς Ἀρειανούς καί Μακεδονιστάς. Πόθεν ἡ ἔννοια αὕτη τῆς ἐξαιρέσεως; Ἀπλούστατα, λέγουσι τινες, (Mattes Hefele II, 27.) διότι οἱ Ἀρειανοὶ εἶχον τήν τριπλῆν ἐπίκλησιν· ἀλλά μήπως πάντες οἱ ἄλλοι αἵρετικοὶ διέστρεψαν ταύτην; πῶς ἀποδεικνύουσι τήν διαστροφήν; καί πόθεν γνωρίζουσι, τοῦ κανόνος σιγῶντος, ὅτι διετήρησαν τόν τύπον διὰ τοῦτο δέν ἀναβαπτίζονται; Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία, ὡς εἶδομεν ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ, ἀνεβάπτιζε τοὺς Ἀρειανούς παρά τήν διατήρησιν τοῦ τύπου. Καθ' ἡμᾶς πιθανός λόγος τῆς συγκαταβάσεως εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κων/λεως, μετὰ διακυμάνσεις τινάς, ὡς ὁ ἱ. Ἐπιφάνιος ὑποδεικνύει τοῦτο (Οἶκον. Σωζόμ. Τόμ. Α'. 475 καί 423) εὐρέθη εἰς τήν ἀνάγκην νά ἐξοικονομήσῃ τοὺς πολυπληθεστάτους καί σοβαρῶς ὑποστηριζομένους Ἀρειανούς ἵνα κάλλιον προσελκύσῃ αὐτούς. Ὑπάρχει λοιπόν καί ἡ ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ»⁷⁶! Συνεχίζων δέ τήν ἀνάλυσιν τοῦ πολυπλόκου αὐτοῦ κανονικοῦ θέματος καταλήγει ὅτι, «Οἱ τὰ τοιαῦτα διίσχυριζόμενοι ὑφίστανται τήν ἐπίδρασιν ἀπό τῆς Δυτικῆς

⁷⁶ Νέα Σιών, τόμ. 19, ἔτ. 1924, Τό βάπτισμα τῶν αἵρετικῶν, σελ 106.

Ἐκκλησίας, ἥτις ὡς γνωστόν, ἔχει ἓνα πῆχυν εἰς καταμέτρησιν τοῦ βαπτίσματος καί κατά τοῦτον μετροῦσι καί τινες τῶν ἡμετέρων»⁷⁷.

Ὅσα λοιπόν βαπτίσματα αἰρετικῶν οἰκονόμησε ἡ Ἐκκλησία, τά δέχθηκε ὄχι διατί τά θεώρησε ἔγκυρα μέσα στήν αἵρεση ὅπου τελέσθηκαν, ἀλλά διότι ἀπλῶς διέθεταν κάποιες προϋποθέσεις οἰκονομούμενες, ὅπως ἀναφέρεται ρητῶς καί στήν Ἑρμηνεία τοῦ ιδ' Κανόνος τῆς Δ' Συνόδου. «Ὅσοι δέ ἔφθασαν νά γεννήσουν τέκνα ἀπό τοιοῦτον παράνομον γάμον, νά τα φέρουν εἰς τήν καθολικήν Ἐκκλησίαν, καί εἰ μὲν τά ἐβάπτισαν μέ τό αἰρετικόν βάπτισμα, ἐάν τό βάπτισμα τό αἰρετικόν ἐκεῖνο, εἰς τό ὁποῖον ἐβαπτίσθησαν, δέν ἦν διαφορετικόν ἀπό τό ὀρθόδοξον, κατά τήν ὕλην καί τό εἶδος, ἀλλ' εἶναι δεκτόν εἰς τήν καθολικήν Ἐκκλησίαν, νά τά χρίουν μόνον μέ μύρον, ὡς λέγει ὁ Ζωναράς, (τό ὀρθότερον ὅμως καί ἀσφαλέστερον εἶναι νά βαπτίζονται ὡσάν ὅπου ὅλων τῶν αἰρετικῶν τό βάπτισμα εἶναι μόλυσμα, καί ὄχι βάπτισμα, καί ἀνάγνωθι τās ἐρμηνείας τοῦ μστ', μζ', καί ζη' Ἀποστολικοῦ). Ἐάν ὅμως τό βάπτισμα ἐκεῖνο δέν εἶναι δεκτόν, νά τά ἀναβαπτίζουν»⁷⁸.

Ἐπίσης, καί στήν ἐρμηνεία τοῦ ζ' Κανόνα τῆς Β' Συνόδου, περί τῶν μή βαπτιζομένων κατά τόν Τύπο τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρει. «...ὡς ἔλληνας (εἰδωλολάτρας) δεχόμεθα, ἤτοι ὡς πάντη ἀβαπτίστους. (διότι αὐτοί, ἢ τελείως δέν ἐβαπτίσθησαν, ἢ ἐβαπτίσθησαν μὲν, ὄχι ὅμως ὀρθῶς καί καθῶς βαπτίζονται οἱ ὀρθόδοξοι, δι' ὃ καί οὐδέ ὅλως βεβαπτισμένοι λογίζονται)»⁷⁹.

«Σημείωσαι, ὅτι ἡ Καθολική Ἐκκλησία ἐν Συνόδῳ Οἰκουμενική, δεξαμένη τῶν Ἀρειανῶν, Μακεδονιανῶν, καί ἄλλων αἰρετικῶν τό βάπτισμα, ὅμως τῶν Εὐνομιανῶν ἀπέβαλε διά τήν μίαν, ὡς φησί, κατάδυσιν ἐν γάρ τῷ βαπτίσματι, ἡ Ἐκκλησία ἀποβλέπει εἰς τό, εἰ ὀρθῶς βαπτίζουσιν οἱ αἰρετικοί, καί οὐκ εἰς τās αἰρέσεις, καί βλασφημίας αὐτῶν»⁸⁰.

Πολλές φορές ὅμως ἐκεῖ ὅπου ἐφαρμόσθηκε Οἰκονομία καί ἡ ὁποία ὑπερέβη τά προσδιορισμένα ὅρια, τά ἀποτελέσματα δέν ἦταν τά ἀναμενόμενα, ἀλλ' ἀπέβη σέ ζημιά τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο γνωρίζων καλά ὁ ἅγιος Νικόδημος, καί στηριζόμενος στόν Θεολόγο Γρηγόριο, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει, "...μήτε τό ἀλλότριον προσλαμβάνοντες, καί τό ἡμέτερον

⁷⁷ Ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 109.

⁷⁸ Ἰ. Πηδάλιον, σελ. 197, Ἑρμηνεία, ιδ' Κανόνος τῆς Δ' Συνόδου.

⁷⁹ Ἰ. Πηδάλ. σελ. 164.

⁸⁰ Εὐστρατίου Ἀργέντη, Ἐγχειρίδιον περί Βαπτισμοῦ, σελ. 15. Ὅρα καί, Πῶς δεῖ δέχεσθαι τούς προσιόντας τῇ Ὀρθοδοξίᾳ Ἐτεροδόξους, σελ. 31, «Ἐξ ἄλλου ὅμως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπό τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων πρώτης, δευτέρας καί Πενθέκτης δέν ἀναβαπτίζονται οἱ αἰρετικῶς περί τό Τριαδικόν δόγμα δοξάζοντες Ἀρειανοί, Μακεδονιοί...».

φθείροντες, ὅ κακῶν ὄντως ἐστὶν οἰκονόμων", συμπεραίνει περὶ τοῦ Λατινικοῦ βαπτίσματος τὰ ἐξῆς: «Ἔτσι λέγω καὶ ἐγώ. Βέβαια κακὴ Οἰκονομία εἶναι αὐτή, ὅταν διὰ μέσῳ αὐτῆς οὔτε τοὺς Λατίνους ἤμποροῦμε νὰ ἐπιστρέψωμεν καὶ εἰμῆς παραβαίνουμε τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἱερῶν Κανόνων, καὶ δεχόμεθα τῶν αἰρετικῶν τὸ ψευδοβάπτισμα»⁸¹.

Ὡσαύτως τοποθετεῖται καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ: «τοῦτο τὸ ἔργον τῆς οἰκονομίας γέγονε μεγάλων κακῶν αἰτία, καθότι ἐπισθέντες οἱ Λατῖνοι συγχωρεῖν τὰ τοιαῦτα χωρὶς γνώμης τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, ὑπέπεσον εἰς μυρίας καινοτομίας...»⁸².

Παρομοίως ἀποφαίνεται καὶ ὁ Βαλσαμών: «Τό γάρ ὑπό τῶν Πατέρων διορισθέν, κατ' οἰκονομίας λόγον ὠρίσθη· καὶ οὐ χρεὴ τό κατ' οἰκονομίαν διὰ τι χρήσιμον εἰσενεχθέν, εἰς ὑπόδειγμα ἔλκεσθαι καὶ ὡς κανόνα κρατεῖν εἰς τό ἐξῆς»⁸³.

Ἐπίσης καὶ σὴν Δογματικὴ τοῦ Τρεμπέλα, «Μόνον κατ' οἰκονομίαν θὰ ἠδύναντο ν' ἀναγνωρίζονται αὐταὶ (ὀμιλεῖ περὶ χειροτονιῶν ὑπὸ καθηρημένων γενομένων), διότι ἐάν ἡ οἰκονομία αὕτη ἴσχυεν ὡς κανών, πᾶσα πειθαρχία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θὰ κατελύετο, θὰ συνεχέοντο δέ ὀλεθρίως τὰ ὅρια οἰκονομίας καὶ ἀκριβείας»⁸⁴.

Τοῦτο θὰ πρέπη νὰ γίνῃ κατανοητό ἀπὸ ὅσους ἐνδοτικούς καὶ ἐλαστικούς στό φρόνημα, εἰσηγοῦνται τὴν κάθε εἶδους ἀέναη καὶ ἀτέρμονη "Οἰκονομία", παραβλέποντας τὸ πρόσκαιρο τῆς παρεκκλίσεως.

Μία τέτοια Οἰκονομία θὰ ἦταν ἐντελῶς ἐπιβλαβής, καθὼς δέν θὰ διόρθωνε τὸν παραβάτη, ὁ ὁποῖος ἐκ τῶν προτέρων θὰ γνώριζε ὅτι ἡ παράβασή του θὰ «οἰκονομηθῇ», καὶ οὕτως οἱ παραβάσεις θὰ διαιωνίζονταν· ὅπως συμβαίνει σήμερα μέ τὴν ἀνοχή τοῦ δι' Ἐπιχύσεων ψευδοβαπτίσματος, ὅπου ἐκ τῆς συνεχοῦς αὐτῆς παρεκκλίσεως ὑπάρχει «...κίνδυνος νὰ λειτουργήσῃ ὡς "ἄζινη δι' ἧς θὰ ὑποσκάπτεται καὶ ἐκθμελιούται βαθμιαίως τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας»⁸⁵.

Ἐνα ἄλλο ἰδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα πού προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω θέσεων τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ εἶναι ὅτι, ἐγκυρότητα τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν καὶ συγκεκριμένα τῶν Λατίνων, περὶ ὧν ὁ λόγος, σημαίνει ταυτόχρονα καὶ ἐγκυρότητα τῆς ἱερωσύνης, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν μυστηρίων τους!

⁸¹ Ἰ. Πηδάλιον, σελ. 56. Πρβλ, Ἄπαντα Σωζόμενα..., σελ. 475.

⁸² Δωδεκάβιβλος, σελ. 525.

⁸³ Ῥάλλη-Ποιτῆ, Σύνταγμα Θεῶν καὶ Ἱερῶν Κανόνων, 1854, τόμ. Δ, σελ. 214.

⁸⁴ Δογματικὴ, τόμ. 3ος, σελ. 319.

⁸⁵ Τό κατ' Ἀκρίβειαν Βάπτισμα..., σελ. 157, ὑποσ. 51, Ὑπόμνημα Πατριαρχῶν πρὸς Ἀνωμότους, 1718.

Ὁ Ἄνδρουῖτος εἶναι σαφῆς ἐπάνω σέ αὐτό· « Ὡς ὅμως ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν, ἡ περί ἀποδοχῆς τῆς ἐκτός ἱερωσύνης πράξις τῆς Ἐκκλησίας οὔτε καθόλου πρὸς τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν τῶν ἐπιφανῶν Πατέρων φαίνεται συνάδουσα καὶ καθ' ἑαυτὴν ποικίλλει ὡς καὶ ἐν τῷ βαπτίσματι, διότι **βάπτισμα καὶ χειροτονία χωροῦσιν ἐκ παραλλήλου, καὶ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ ἐνός συνεπάγεται καὶ τὴν τοῦ ἐτέρου, ἐάν ἡ ἱερωσύνη δοξάζεται ὡς μυστήριον καὶ τελεῖται κανονικῶς**».⁸⁶

«Τὸ βάπτισμα (ὅπως ἀναφέρεται στὴν διδακτορικὴν Διατριβὴν τοῦ καθηγητοῦ Χρήστου Παπαθανασίου), ὡς εἰσαγωγικὸ μυστήριον στὴν Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεσις γιὰ τὴ μετοχὴ σέ ἄλλα ἱερά μυστήρια, εἶναι κατὰ συνέπεια καθοριστικὸ καὶ γιὰ τὴν ἱερωσύνη. Ἡ ἐγκυρότητα τῆς ἱερωσύνης τῶν αἵρετικῶν καὶ σχισματικῶν, αὐτῶν δηλαδή πού δέν βρίσκονται σέ κοινωνία μέ τὴν «μίαν» Ἐκκλησία, ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν ἐγκυρότητα τοῦ βαπτίσματός τους. **Ὅσων ἀπορρίπτεται ὡς ἄκυρο τὸ βάπτισμα, αὐτῶν ἀπορρίπτεται ὡς ἄκυρη καὶ ἡ ἱερωσύνη**»⁸⁷.

Πράγματι, ἐάν ἀποδεχθοῦμε τὴν ἐγκυρότητα τοῦ βαπτίσματος αὐτοῦ, νομοτελειακῶς ἀναγκαζόμεστε συλλήβδην νά ἀποδεχθοῦμε καὶ τὴν ἐγκυρότητα ὄλων τῶν τελουμένων ὑπὸ τῶν Λατίνων μυστηρίων. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως δέν ἐνήργησε ἔτσι κατὰ τὸ παρελθόν, ὅταν οἰκονόμησε τὸ βάπτισμα ὀρισμένων αἵρετικῶν. Σέ κάποιες περιπτώσεις δέχθηκε τὸ βάπτισμα, ἀλλὰ ἀπέρριψε τὴν ἱερωσύνη καὶ προέβη στὴν ἐξ ἀρχῆς χειροτονία τῶν κληρικῶν. Σέ ἄλλες, δέχθηκε καὶ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν ἱερωσύνη, δίχως νά ἐπαναλάβῃ τίς χειροτονίες τους. Ἄξιο ἀναγνώσεως κρίθηκε ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν *Δογματικὴ* τοῦ Π. Τρεμπέλα, πού ἀναλύει ἐπαρκῶς τὸ θέμα, τὸ ὁποῖο καὶ εἶναι σύμφωνο μέ τὸ πνεῦμα τῶν Κανόνων.

«Ἐχρησιμοποιήθη ὅμως καὶ ὡς πρὸς αὐτάς τὸ μέτρον τῆς λεγομένης ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, πάντοτε ὑπὸ περιορισμὸν καὶ ὑπὸ ὄρους. Οὕτως ἐπὶ αἱρέσεων, τῶν ὁποίων δέν ἀνεγνωρίζετο ὡς ἐγκυρον τὸ βάπτισμα, ἀπερρίπτετο ἀπαρεγκλίτως καὶ ἡ ἱερωσύνη. Ἐντεῦθεν κατὰ τὸν 8 κανόνα τῆς ἐν Λαοδικείᾳ εἰς «τούς ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φρυγῶν ἐπιστρεφοντας» ἐπεβάλλετο ἡ ἀναχειροτονία «ἐν κλήρῳ νομιζομένῳ παρ' αὐτοῖς» τυγχανόντων, «εἰ καὶ μέγιστοι λέγοιντο», ἐπειδὴ τούτων καὶ τὸ βάπτισμα ἀπερρίπτετο ὡς ἄκυρον⁸⁸. Τὸ αὐτὸ ἴσχυσε κατὰ τὸν 19 κανόνα τῆς Α' Οἰκουμενικῆς περὶ τῶν ἐκ τῶν Παυλιανισάντων ἢ Παυλικιανῶν εἰς τὴν μία ἁγίαν Ἐκκλησίαν ἐπιστρεφόντων, οἵτινες ἐθεωρήθησαν ἀναβαπτιστέοι, οἱ δ' ἐξ αὐτῶν κληρικοί μετὰ νέαν δοκιμασίαν ἀναχειροτονητέοι ἀφοῦ ἐννοεῖται ἐβαπτίζοντο.

⁸⁶ Χρήστου Ἄνδρουῖτου, *Δογματικὴ*, σελ. 392-393.

⁸⁷ Βλπ. Χρήστου Παπαθανασίου, *Τὸ καὶ Ἀκρίβειαν Βάπτισμα*, (Διδακτ. Διατριβή), ἔκδ. Γρηγόρης, 2001, σελ. 294.

⁸⁸ Ῥάλη καὶ Πότλη, *Σύνταγμα Ἱερῶν Κανόνων*, τόμ. 3, σελ. 177, 178.

Ἐκείνων δέ πάλιν, τῶν ὁποίων κατ' οἰκονομίαν ἐγίνετο δεκτόν τό βάπτισμα, δέν ἀνεγνωρίζετο ἀπαρεγκλίτως καί ἡ ἱερωσύνη, ἀλλ' ἄλλοι μὲν ἐκ τούτων ἐγίνοντο δεκτοί ἐν τῷ κλήρῳ καί ἐν τῷ βαθμῷ τόν ὁποῖον ἐκ τῆς αἵρέσει κατεῖχον, ἄλλοι δέ ἐκηρύττοντο ἀναχειροτονητέοι. Οὕτω κατ' «ἐπιστολήν γραφεῖσαν ἀπό Κωνσταντινουπόλεως Μαρτυρίῳ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περί τοῦ ὅπως χρή δέχεσθαι τοὺς αἵρετικούς προσεχρομένους τῇ ἀγία καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ»⁸⁹, τήν συμφωνοῦσαν καί ὡς πρός τό βάπτισμα πρός τόν κανόνα 7 τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, οἱ κληρικοί ἐκ τῶν Ἀρειανῶν, Μακεδονιανῶν, Ναβατιανῶν, Τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν Ἀπολλιναριστῶν προσερχόμενοι εἰς τήν ἀγίαν καθολικὴν Ἐκκλησίαν δέν ἀναβαπτίζονται μὲν, χειροτονοῦνται ὅμως ἐξ ὑπαρχῆς.

Ἀλλά καί ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης ὁ Γ' ὁ Σχολαστικός (565-577) ἐξέδωκε περί τό 571 Διάταξιν καί ἑτέραν Ἐγκύκλιον, διά τῶν ὁποίων προεβλέπετο ἡ ἐξ ὑπ' ἀρχῆς χειροτονία τῶν Μονοφυσιτῶν ἱερέων, τῶν εἰς τήν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐπιστρεφόντων⁹⁰. Ἀντιθέτως οἱ Ἐγκρατίται καί οἱ Μασσαλιανοί, καθώς καί οἱ Δονατισταί⁹¹, ἐφ' ὅσον ἦσαν κληρικοί, ἐγένοντο δεκτοί ἐν τῷ κλήρῳ ἀνευ χειροτονίας»⁹².

Ἐπάρχουν ὅμως κάποιες περιπτώσεις, πού ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποδέχθηκε χειροτονίες αἵρετικῶν ὡς ἦταν, ὅπως καί στήν κανονική ἐπιστολή τοῦ Μ. Ἀθανασίου πρός Ῥουφιανό ἀναφέρεται· πρᾶγμα τό ὁποῖο δέν ἰσχύει. Περί αὐτῶν τῶν χειροτονιῶν ὁ προαναφερόμενος καθηγητής θεωρεῖ ὅτι, «πρόκειται περί κληρικῶν λαβόντων τήν χειροτονίαν ἐν τῇ μιᾷ ἀγία Ἐκκλησίᾳ καί ἐκ ταύτης ἀποσχισθέντων καί εἰς αἵρεσιν ἐκπεσόντων. Παρόμοιον τι θά ἠδύνατο νά παρατηρηθῆ καί περί ἐπισκόπων χειροτονηθέντων ὑπό αἵρετικῶν μὲν, ἀλλ' ἐντός τῆς μιᾶς ἀγίας καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐνεργούντων, οἷοι οἱ Ἀντιοχείας Μελέτιος, Ἱεροσολύμων Κύριλλος, Κων/λεως Ἀνατόλιος, Γερμανός Κων/λεως, Ἰωάννης Ἱεροσολύμων»⁹³. Πέραν ὅλων τούτων καταλήγει ὅτι, «χρήσις τῆς οἰκονομίας ἐγίνετο πολλάκις, αὕτη ὅμως δέν δημιουργεῖ καθεστῶς μόνιμον, ἀλλ' ἀπόκειται εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ἐκτιμῶσαν τάς ἐκάστοτε περιστάσεις καί ρυθμίζουσαν αὐτάς, νά ποιήσῃται χρήσιν τοῦ μέτρου τῆς οἰκονομίας, ὅταν ἐξ αὐτοῦ πρόκειται νά προέλθῃ γενικωτέρα τις ὠφέλεια, νά τηρήσῃ δέ

⁸⁹ PG, 119, 900.

⁹⁰ Ἱερωνύμου Κοτσώνη, Ἡ κανονική ἀποψις περί τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, σελ. 164

⁹¹ Μ. Βασιλείου, Κανόν 1, Ἀπόφασις τῆς Γ' Οἰκουμ. ἐν τῇ Α' πράξει τῆς Ζ' Οἰκουμ. παρατιθεμένη ἐν σχέσει πρός τοὺς Μασσαϊανούς. Τῆς ἐν Καρθαγένῃ κανόν 68.

⁹² Παναγιώτη Τρεμπέλα, Δογματική, τόμ. 3ος, σελ. 317-318. Βλπ. Χρ. Ἀνδρούτσου, Δογματική, σελ. 393-394.

⁹³ Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 318.

τήν αὐστηράν ἀκρίβειαν, ὅταν δι' αὐτῆς προλαμβάνεται χαλάρωσις καί ἀδιαφορία δυναμένη νά ἀνάγη εἰς καταστροφάς»⁹⁴.

Στήν προσπάθεια ἐπίσης νά προβληθῆ ἡ Οἰκονομία ὡς τό κατ' ἐξοχήν μέτρο πού ἐφαρμόζει ἡ Ἐκκλησία, μειώνουν τήν ἀξία καί ἀποδοχή τῶν Συνόδων ἢ καί τῶν Πατέρων πού προέβαλαν τήν Ἀκρίβεια σίς ἀποφάσεις τους. Ἔτσι, μέ πρόφαση τήν ὑποτιθέμενη ἀσυμφωνία μεταξύ τῶν Κανόνων λέγουν ὅτι, ὑπερισχύουν οἱ Κανόνες τῶν Συνόδων ἔναντι τῶν Κανόνων τῶν Πατέρων, ἢ καί ἀκόμη, τῶν Οἰκουμενικῶν ἔναντι τῶν προγενεστέρων Συνόδων, καταργοῦντες αὐτούς ἢ τοὺς βάζουν σέ ἀχρηστία. Οὕτω λοιπόν οἱ Κανόνες τῆς ἐν Καρχηδόνῃ Συνόδου, τοῦ Ἁγ. Βασιλείου, κ.ἄ., πού διευθετοῦν τό ζήτημα αὐτό χρησιμοποιοῦντας τήν Ἀκρίβεια, ἀκυρώνονται! Ὁ Νεόφυτος ὁ Καυσοκαλυβίτης ὁμως ἀνατρέπει αὐτήν γνώμη, παρουσιάζοντας τήν πραγματικότητα! Οἱ Πατέρες ὄχι μόνον δέν ἀγνοήθηκαν ἀπό τίς μεγάλες Συνόδους, ἀλλά καί ἐπικυρώθηκαν λαμβάνοντας καί αὐτοί Οἰκουμενικό κῦρος. Παρομοίως καί ἀποφάσεις Τοπικῶν Συνόδων ἔλαβαν Οἰκουμενικό κῦρος, ὅπως ἡ Σύνοδος τῆς Καρχηδόνος, ἡ ὁποία καί ἀφορᾷ τό θέμα μας. Ἔτσι λοιπόν «Ἄν... ὁ ζ' τῆς Β' καί ὁ ζε' τῆς Πενθέκτης φαίνονται νά προσδίδουν τοπικόν χαρακτήρα εἰς τόν κανόνα τῆς περί τόν Κυπριανόν Συνόδου, ὁ β' τῆς τελευταίας προσέδωκεν εἰς αὐτόν κῦρος οἰκουμενικόν»⁹⁵, διότι, "καί οἱ τοπικοί καί μερικοί, ἐπισφραγισθέντες ὑπό τῆς καθολικῆς, καθολικοί ἐγένοντο". Οὐδεμία ἀξιολογική διάκρισις μεταξύ τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐπιτρεπτή»⁹⁶. Οἱ Σύνοδοι λοιπόν, δέν καταργοῦν τοὺς ἁγίους Πατέρες, τό κῦρος τῶν ὁποίων ἄλλωστε, φαίνεται ἰδιαίτατα σέ αὐτές τίς Οἰκουμενικές Συνόδους, τῶν ὁποίων ἡ θεολογία καί οἱ ἀποφάσεις δέν νοοῦνται χωρίς τήν θεολογική προσφορά τους⁹⁷.

Δυστυχῶς, τό μόνο τό ὁποῖο βλέπουμε σήμερα νά προέρχεται ἀπό τήν ἀλόγιστη χρήση αὐτῆς τῆς δῆθεν οἰκονομίας, πού ἐφαρμόζεται χωρίς κριτήρια, εἶναι μιᾶ γενική χαλάρωση πού ἐπεκτείνεται ὄχι μόνον στόν Τύπο τοῦ Βαπτίσματος, ἀλλά καί στήν ἀκρίβειαν τῶν ἄλλων Δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας μας!

Εἶναι λοιπόν ἄξιο ἀπορίας, πῶς ἐνῶ οἱ θέσεις τῆς Ἐκκλησίας διά τῶν

⁹⁴ Ἔνθ. ἄνωτ. σελ. 318.

⁹⁵ Ἱ Πηδάλιον, σελ. 183. Κανόνας β', ΣΤ' Συνόδου. «Ἔτι μὴν καί τόν ὑπό Κυπριανοῦ τοῦ γενομένου Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἄφρων χώρας καί μάρτυρος, καί τῆς καθ' αὐτόν Συνόδου ἐκτεθέντα κανόνα ὅς ἐν τοῖς τῶν προειρημένων προέδρων τόποις, καί μόνον, κατὰ τό παραδοθέν αὐτοῖς ἔθος ἐκράτησε καί μηδενί ἐξεῖναι τοὺς προδηλωθέντας παραχαράττειν κανόνας ἢ ἀθετεῖν...».

⁹⁶ Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα, σελ. 28.

⁹⁷ Αὐτόθι.

Συνόδων καί τῶν ἁγίων Πατέρων εἶναι τόσο ξεκάθαρες, οἱ σύγχρονοι αὐτοί ἀναθεωρητές τοῦ Βαπτίσματος, ἀδυνατοῦν νά τίς ἀποδεχτοῦν ὅπως ἔχουν!

Ἀντιθέτως, διαστρέφουν τήν ὀρθή σημασία τῆς Οἰκονομίας ἐπί τοῦ Βαπτίσματος, συστήνοντας ἀπό τήν κεφαλή τους νέες διδασκαλίες διαστρεβλώνοντας τά αὐτονόητα, προβάλλοντας κατ' αὐτόν τόν τρόπο καί προωθώντας μιά καθαρά λατινίζουσα θέση, παρουσιάζοντας μάλιστα αὐτήν ἀνοήτως καί ἀλαζονικῶς, ὡς τήν πεμπουσία τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος!

Ἔτσι λοιπόν ἡ θέση τους ὅτι, ἡ Οἰκονομία ἐπιβάλλεται νά ἐφαρμόζεται ἀδιακρίτως σέ ὅλα τά κακέκτυπα βαπτίσματα, περιορίζοντας ἔτσι τά κριτήρια πληρότητας τοῦ Μυστηρίου, εἶναι κατά πάντα κακόδοξη καί ἀποβλητέα!!!

Γενικότερα οἱ νέες αὐτές περί Οἰκονομίας παράλογες ἀντιλήψεις, ἔχουν ἀντιστρέψει τούς ὅρους ἐφαρμογῆς της· καθὼς ἕως τώρα αὕτη ἐκλαμβανόταν ὡς πρόσκαιρη παρέκκλιση, σήμερα τήν θεωροῦν ἐπιβεβλημένη σάν σταθερή καί ἀέναη στάση τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντιθέτως ἐκλαμβάνουν τήν ἐφαρμογή τῆς Ἀκρίβειας σάν μιά ἀκραία κατάσταση, ἐφαρμοζόμενη μόνον ὅταν αὐτή ζητηθῇ ἀπό τόν ἴδιο τόν προσήλυτο, ὁ ὁποῖος μᾶλλον διακατέχεται ἀπό ὑπερβάλλοντα ζῆλο. Καί τοῦτο μάλιστα κάνοντάς του χάρη! Στήν οὐσία θεωροῦν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐφαρμόζει Οἰκονομία... ὅταν ἀποφασίζει νά ἐκτελέσῃ τήν Ἀκρίβεια⁹⁸!!! Πλήρης διαστροφή!

Ἄραγε ὅταν οἱ Πατέρες ἐφάρμοζαν τή Οἰκονομία εἶχαν τό ἴδιο σκεπτικό μέ τούς σημερινούς "πατέρες", χρησιμοποιῶντας τά ἴδια μέ αὐτούς κριτήρια; Λέτε τό κριτήριο ἀποδοχῆς τους νά ἦταν ἡ προσωπική διάθεση τοῦ καθενός αἰρετικοῦ καί ὁ ἐνδιάθετος ἐκάστου ζῆλος, ἢ οἱ προϋποθέσεις πού ἔθεσε ἡ Ἐκκλησία διά νά γίνῃ κάποιος ἀποδεκτός; Ὅλα ὅμως αὐτά ἐξηγοῦνται, ἂν κατανοήσουμε ὅτι στάθμη τοῦ κριτηρίου τους, δέν εἶναι ἡ διαχρονική Πίστη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά ἡ προσπάθεια προσαρμογῆς στά σύγχρονα κοινωνικά δεδομένα⁹⁹!

Μέ ἀπλᾶ λόγια, ἡ Ἐκκοσμίκευση!

Δι' ἐμᾶς βεβαίως τούς Ὀρθοδόξους εἶναι ἀποδεκτὴ μόνο ἡ διαχρονική πίστη τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι μέ καμμία Οἰκονομία, οὐδένα βάπτισμα, ἢ οἰοδήποτε ἄλλο μυστήριον μπορεῖ νά σταθῇ στήν αἴρεση ἀπό μόνο του, ἔχον

⁹⁸ Θ. Γιάγκου, *Κανόνες καί Λατρεία*, 2001, σελ. 439. «Ἡ οἰκονομία εἶναι στάση ποιμαντική, ὅμως θά πρέπει νά ληφθῇ ἐξίσου ὑπόψη ἡ ἀκρίβεια, ὅταν ποιμαντικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τήν υἰοθέτησή της, π.χ. ὅταν κάποιος πού προσέρχεται στήν ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ νά τηρηθῇ ἡ ἀκρίβεια. Ἀσφαλῶς καί σέ αὐτή τήν περίπτωση ἡ ἐκκλησία ὀφείλει νά δείξει τήν εὐαισθησία της».

⁹⁹ Ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 441. «...ἡ συγκεκριμένη κανονική νομοθεσία προϋποθέτει ἓνα ἱστορικό πλαίσιο, τό ὁποῖο σήμερα ἔχει ἀλλάξει καί ἐπισημαίνει τήν ἀνάγκη ἡ ἐκκλησία νά ἀντιμετωπίσει τό θέμα λαμβάνοντας ὑπόψη τά σύγχρονα δεδομένα καί νά προσαρμόσει ἔτσι τήν ποιμαντική καί τήν κανονική πράξη».

Η ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

καί τήν ἐλάχιστη ἐγκυρότητα καί ἀγιαστική Χάρη, ἀλλά πάντα τά Μυστήρια λαμβάνουν ὑπόσταση-ὑπαρξη, μόνο μέσα στους κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ Ἀλήθεια αὐτή δέν χαρίζεται χάριν σκοπιμοτήτων!
Τελεία καί παῦλα!!!

Τό ἄλλοθι τοῦ Κλινικοῦ Βαπτίσματος.

Πολλοί εἶναι στίς ἡμέρες μας αὐτοί, πού διά νά δικαιολογήσουν τήν χρήση τῶν Ἐπιχύσεων κατά τήν τελετή τοῦ Βαπτίσματος, ἐπικαλοῦνται τό Κλινικό λεγόμενο Βάπτισμα. Ὑποστηρίζουν συγκεκριμένα, ὅτι αὐτά τά δύο βαπτίσματα τελοῦνται μέ παρόμοιο τρόπο καί διά τοῦτο τό δι' Ἐπιχύσεως θά πρέπει νά γίνεται ἀποδεκτό, παρομοίως μέ τό Κλινικό, πού ἦταν μάλιστα σέ χρήση ἀπό τήν ἀρχαία Ἐκκλησία, λογιζόμενο μάλιστα ὡς ἰσχυρό καί μή ἐπαναλαμβανόμενο. «*Ἐπί δέ τῶν οὕτω βαπτιζομένων κλινικῶν οὐδεὶς ἐπανέλαβε τό ἅγιον βάπτισμα· ἀλλά τό πρῶτον αὐτοῖς ἐλογίζετο, ἐξ ἀνάγκης ὀρθόν*»¹⁰⁰.

Τό ἐπιχείρημα ὅμως αὐτό εἶναι ἔωλον καί παντελῶς ἄστοχο. Τά δύο αὐτά Βαπτίσματα δέν ὁμοιάζουν οὔτε ὡς πρὸς τόν τρόπο, οὔτε ὡς πρὸς τόν σκοπό πού διενεργοῦνται. Ὑποκρύπτεται δέ δόλος καί σκοπιμότητα πίσω ἀπό τέτοιες διατυπώσεις, ὅπως μέ πονηρία ἐξομοιωθῆ τό Νόμιμο μέ τό παράνομο, τό Ἀληθές μέ τό ψευδές καί τό Οἰκονομητέο μέ τό ἀνοικονόμητο καί ἀπαράδεκτο!

Οἰκονομία λοιπόν γίνεται, σὺν ὅλων ὅσων προανεφέραμε, ἐκεῖ πού ὑπάρχει ἀνάγκη. Στήν περίπτωση τοῦ παρατύπου βαπτίσματος δέν ὑπάρχει καμμία ἀνάγκη, ἀλλά καταφρόνηση, ἀφοῦ ὁ βαπτιζόμενος χαίρει ἄκρας ὑγείας καί δέν κωλύεται νά δεχθῆ τίς ἀπαιτούμενες Καταδύσεις. Ἄρα τό βάπτισμα αὐτό εἶναι καθ' ὅλα παράνομο καί κατά συνέπεια ἀπαράδεκτο καί παντελῶς ἀσύστατο, καί ὡς τοιοῦτο εἶναι καί μή οἰκονομητέο! «*Συνεπῶς, μόνον ὅταν συντρέχουν ὅλες οἱ σχετικές προϋποθέσεις τῆς «ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας», τό «βάπτισμα τῶν κλινικῶν» εἶναι δυνατόν νά ἐναρμονισθῆ μέ τήν κανονικὴν παράδοσιν καί τάξιν τῆς Ἐκκλησίας*»¹⁰¹.

Τό Κλινικό Βάπτισμα εἶναι Βάπτισμα ἀνάγκης, καί ἐκτελεῖται μόνο σέ περιπτώσεις πού ὁ μέλλον νά βαπτισθῆ σέ Κολυμβήθρα μέ τίς σχετικές Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, ἀδυνατεῖ νά ἐνεργήσῃ τοιαύτη πράξη, λόγῳ βαρειᾶς ἀσθενείας, καθὼς εἶναι κλινήρης. Δι' αὐτόν τόν λόγο τό Βάπτισμα τοῦτο

¹⁰⁰ Ἄπαντα Σωζόμενα..., τόμ. Α, σελ. 407. Πρβλ. Ῥάλλη-Ποιτῆ, ἐρμ. Βαλσαμῶνος, τόμ. Γ, σελ. 215.

¹⁰¹ Τό κατ' Ἀκρίβειαν βάπτισμα..., σελ. 185.

ονομάζεται καί Κλινικό, κατά τήν μαρτυρία τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ. «Πολλοί πάλιν τῶν ἀγίων μαρτύρων μήπω τοῦ βαπτίσματος τυχόντες, ἤδη δέ ἀπαυδήσαντες ἐν τοῖς μαρτυρικοῖς ἀγῶσι καί παντελῶς ἀποκεκμηκότες, διό καί μὴ δυνάμενοι ἀντισχεῖν πρὸς τό βαπτισθῆναι διά καταδύσεως, ἐβαπτίσθησαν δι' ἐπιχύσεως. Καί κατ' αὐτόν τόν γ' αἰῶνα οἱ νοσοῦντες ἐπικινδύνως ἐβαπτίζοντο δι' ἐπιχύσεως ἐπί τῆς κλίνης αὐτῶν, ὅθεν καί κλινικοί ὠνομάζοντο· μαρτυρεῖ δέ περί τούτων ὁ ἱερομάρτυς Κυπριανός (*Epist. Libr. VI. Epist. 76. Ad Megnum*)»¹⁰².

Τό δι' Ἐπιχύσεως βάπτισμα δέν ἐνέχει οὐδεμία ἀνάγκη καί βία, ἀλλά ἐκτελεῖται λόγῳ τῆς κακόνουας αὐτῶν πού τό ἐνεργοῦν, ἀλλά ἐπίσης καί αὐτῶν πού τό ἀποδέχονται ὡς πραγματικό, σωστικό ἔχοντα χαρακτήρα. Δέν ἐνέχει τοῦτο οὐδεμία ἀνάγκη, ἀφοῦ ὁ βαπτιζόμενος, βρέφος ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης ἡλικίας, χαίρει ἄκρας ὑγείας καί τίποτε δέν τόν ἐμποδίζει νά κάνη χρήση τῶν τριῶν Καταδύσεων καί Ἀναδύσεων.

Σημειωτέον ὅτι, τό Κλινικό Βάπτισμα δέν τελεῖται κατά τόν ἴδιο τρόπο μέ αὐτό τῶν Ἐπιχύσεων, ἀλλά διά τῶν λεγομένων **Περιχύσεων**¹⁰³.

Εἶναι ἄλλο πρᾶγμα ἢ Βάπτισμα διά τῆς Περιχύσεως καί ἄλλο διά τῆς Ἐπιχύσεως, πού ἐφαρμόζουν οἱ νεωτερίζοντες. Στήν περίπτωση τῆς Περιχύσεως ὁ ἀσθενής βρίσκεται ξαπλωμένος ἐπάνω στό κρεβάτι μὴ δυναμένου νά μετακινηθῆ, ριπτομένου ἄνωθεν κατά μῆκος τοῦ σώματός του ἄφθονον ὕδωρ τρεῖς φορές, συνάμα μέ τήν ἐπίκληση τῶν θείων Ὄνομάτων. Σαφεστάτη ἡ περιγραφή τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, «(...ὅσοι τῶν ἀρχαίων κατηχομένων (ἢ καί μήπω μέν τυχόν ἐν τοῖς κατηχομένοις ἡριθμημένων, ἐπιθυμούντων δέ πάντως τῆς μερίδος τῶν σωζομένων τυχεῖν) ἀνέβαλλον ἐκουσίως τό θεῖον τοῦ βαπτίσματος λουτρόν εἰς μακράν ἡλικίαν, ἢ καί πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου, κάπειτα νόσω βαρεῖα περιπεσόντες, ἐβαπτίζοντο κλινήρεις). Κἂν τούτῳ δέ σημειωτέον τά ἐξῆς: α) Ὅτι βαπτίζοντες τοὺς τοιοῦτους ἐξ ἀνάγκης κλινοπετεῖς (ὡς μηκέτι δυναμένους ἐγερθῆναι ἀπό κλίνης ὀδύνης αὐτῶν καί συνταφῆναι τῷ Χριστῷ ἐν τῇ τῆς υἰοθεσίας μητρὶ, τῇ κολυμβήθρα, διά τῆς τριπτῆς καταδύσεως), οὔτ' ἐρραντίζοντο μόνον (κατά τοὺς Λατίνους), οὔτε ἐπέχεον τό ἡγιασμένον ὕδωρ κατά τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, ἀλλά περιχέον αὐτοὺς ἀμφιλαφῶς,* καθ' ὅλου δηλονότι τοῦ σώματος...). β) Ἡ περιχύσις πάντως ἐγένετο τριπτῶς ἐπιλεγομένων τῶν ὀνομάτων τῆς Παναγίας Τριάδος (ὡς καί ἐν τῇ τριπτῇ καταδύσει καί ἀναδύσει· τοῦτον γάρ καί μόνον τόν τύπον τοῦ βαπτίσματος αἰείποτε ἐτήρει ἢ

¹⁰² Ἄπαντα Σωζόμενα, τόμ. Α, σελ. 407.

¹⁰³ Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 414.

ἐκκλησία)¹⁰⁴». * Ἀφθόνως.

Τό δέ, διά Ἐπιχύσεων βάπτισμα τελεῖται κατά τρόπο παντελῶς διάφορο. Ἐκεῖ ὁ βαπτιζόμενος βρίσκεται μέσα στήν κολυμβήθρα ἢ ἀκόμη καί σέ ὅποιανδήποτε λεκάνη... μέ ἐλάχιστο ὕδωρ¹⁰⁵, καθιζόμενος ἢ ὄρθιος, καί ὁ ἱερεὺς μέ τήν παλάμη του, ἐπιχέει τρεῖς φορές ἐπάνω ἀπό τήν κεφαλή του, ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐντός τῆς κολυμβήθρας εὐρισκομένου, ἐπικαλούμενος τῶν ὀνομάτων τῆς ἁγίας Τριάδος!

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τοῦ διά Περιχύσεως Βαπτισμοῦ, εἶναι τοῦ Ναβάτου, στό ὁποῖο ἀναφέρεται ὁ ἱστορικός Εὐσέβιος. «Ὅς βοηθούμενος ὑπό

¹⁰⁴ Ἐνθ. ἀνωτ., σελ. 414.

¹⁰⁵ Τελείως ἀνόητη καί σκοπίμως παραπλανητική εἶναι καί ἡ ἄποψη τινῶν ἐξ αὐτῶν, πού ἰσχυρίζονται διά τό ἕτερο Βάπτισμα ἀνάγκης, τό λεγόμενο "ἀεροβάπτισμα", ὅτι εἶναι ἐπαναλήψιμο σέ σχέση μέ τό Κλινικό, διότι σέ αὐτό ἔλλειπε παντελῶς ἡ χρήση ὕδατος· ἐνῶ στό δεύτερο ἡ χρήση αὐτοῦ ὑφίσταται, ἔστω καί περιορισμένη, ἐφ' ὅσον τελεῖται μέ Ἐπίχυση· καί δι' αὐτό δέν ἐπαναλαμβάνεται. Ὑποστηρίζουν ἀκόμη, ὅτι καί μία σταγόνα ὕδατος νά χρησιμοποιηθῆ στό βάπτισμα, αὐτό θά εἶναι ἔγκυρο ἀπό κάθε ἄποψη!!! Προφανῆς λοιπόν, ἡ ὑπονόμευση τῶν Καταδύσεων!

Βεβαίως τό ἐπιχείρημα αὐτό περί σταγόνας τοῦ ὕδατος, δέν εἶναι κάτι τό καινοφανές, ἀλλά πολλάκις χρησιμοποιήθηκε κατά τό παρελθόν ὑπό τῶν ὁμοφρόνων τους Λατίνων, ὡς ἔνσταση ἀπέναντι σιούς ἀμφισβητοῦντες τό βάπτισμά τους. Τοῦτο εἶναι δεῖγμα καθαρᾶς σχολαστικῆς σοφιστικῆς, τό ὁποῖο καί ἀπαντήθηκε δεόντως ὑπό τῶν ἡμετέρων ὀρθοδόξων Θεολόγων. Οὕτω δέ, στό σόφισμα ὅτι καί τό «πολλοστημόριον» τοῦ Ἁγ. Ἄρτου «ὅλον ἐστὶ τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ» καί συνεπῶς «ἡ ράνις» τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος «ὅλην ἔχει τοῦ βαπτίσματος τήν δύναμιν», ἀπαντᾷ ὁ Νεόφυτος ὁ Καυσοκαλυβίτης: «Ὁ μὲν ἡγιασμένος τῆς εὐχαριστίας ἄρτος καί πρό τῆς μεταλήψεως καί ἐν τῇ μεταλήψει καί μετὰ τήν μετάληψιν, καί ἀπλῶς καί οὐδενός μεταλαμβάνοντος, οὐδέν ἡττόν ἐστὶ τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ· τό δέ τοῦ βαπτίσματος ὕδωρ, οὔτε πρό τῆς καταδύσεως, οὔτε μετὰ τήν κατάδυσιν, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ καταδύσει μόνον, εἴτ' οὖν χρήσει, ἔστι καί λέγεται βάπτισμα, πρό τοῦ δέ καί μετ' ὃ ὕδωρ βαπτίσματος, οὐ βάπτισμα". Ἄλλως τε εἰς τό βάπτισμα δέν ἔχομεν "πόσιν", ἀλλά "κατακλυσμόν" (κατά τόν ἅγ. Διονύσιον Ἀρεοπαγίτην: "ὀλικὴν κάλυψιν")». Ὅρα, Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα... σελ. 43.

Ἐπιπρόσθετα, παραθεωροῦν καί τό γεγονός, ὅτι στόν ἀέρα ὑπάρχουν αἰωρούμενα σωματίδια ὕδατος, πρᾶγμα πού διά πολλούς μελετητές, δέν τό διαφοροποιεῖ κατά πολύ ἀπό τά ὑπόλοιπα Βαπτίσματα ἀνάγκης! «Κατά μία ἐκδοχή, θεωρεῖται ὅτι τό ἀεροβάπτισμα ἔχει σχέση μέ τήν προϋπόθεση τῆς ὕλης τοῦ βαπτίσματος, δηλαδή τοῦ ὕδατος, ἐπειδή στόν ἀέρα ὑπάρχουν ὕδρατμοί. Αὐτό δέ ἐνισχύεται καί ἀπό τήν μαρτυρία τοῦ Ἁπ. Παύλου, ὁ ὁποῖος γράφει: Ὁὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ Πατέρες ἡμῶν... ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καί ἐν τῇ θάλασσῃ». Βλπ. Τό κατ' Ἀκρίβειαν Βάπτισμα, σελ. 190.

τῶν ἐπορκιστῶν, νόσω περιπεσῶν χαλεπῇ, καί ἀποθανεῖσθαι ὅσον οὐδέπω νομιζόμενος, ἐν αὐτῇ τῇ κλίνῃ ἢ ἔκειτο, **περίχυθεις ἔλαβεν**»¹⁰⁶.

Κάλλιστα θά μπορούσε νά ἀποφευχθῆ κάθε διένεξη ἐπί τοῦ θέματος, ἐάν ἡ κολυμβήθρα ἦταν μεγαλύτερη καί τό ὕδωρ ἀφθονότερο, σύμφωνα καί μέ τήν προτροπή τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὥστε νά εἶναι δυνατή ἡ καταβύθιση τοῦ βαπτιζομένου, «Ἅγιοι ἱερεῖς πρέπει νά κάνετε κολυμβήθρες μεγάλαις εἰς ταῖς ἐκκλησίαις, ἕως ὅτου νά χώνεται ὅλον τό παιδίον μέσα... Καί νά ἐξετάζετε, ἀδελφοί μου, ὅποια ἐκκλησία δέν ἔχει νά κάνετε καί νά βαπτίζετε χιλιάδες παιδιά διά νά ἔχετε περισσότερον μισθόν εἰς τήν ψυχὴν σας»¹⁰⁷.

Διά ἕναν λόγον ὁμως, πού μόνο αὐτοὶ γνωρίζουν, συνεχίζουν ἀπτόητοι αὐτό τό κακούρηγμα!

Ἀντιθέτως, τό Βάπτισμα μέ Περίχυση ἐπί τοῦ κλινήρου ἀσθενοῦς εἶναι Βάπτισμα ἀνάγκης, διότι ὁ βαπτιζόμενος πρακτικά ἀδυνατεῖ νά ὑποβληθῆ στίς τρεῖς Καταδύσεις. Ἐάν ἦταν δυνατό νά ἀναλάβῃ τίς δυνάμεις του ἔστω δι' ὀλίγο, ὥστε νά ἐμβῆ στήν κολυμβήθρα, τότε οἱ Καταδύσεις θά ἦταν ἀπαραίτητες, διά νά θεωρηθῆ κανονικό τό Βάπτισμά του.

Ἐπομένως, μπορεῖ νά ἐξαχθῆ τό συμπέρασμα, ὅτι καί οἱ ἀσθενεῖς θά ἦταν σκόπιμο νά καταβυθίζονται στό ὕδωρ, ἐκτός αὐτῶν βεβαίως πού πρακτικά ἀδυνατοῦν πρὸς τοῦτο. Θά πρέπει νά παρατηρήσουμε ὅτι πολλάκις συγχέονται οἱ ὅροι περίχυσις, ἐπίχυσις, ράντισμα, σούς ἀναφερόμενους σέ αὐτά συγγραφεῖς, χρησιμοποιοῦντες αὐτούς μέ καταχρηστική ἔννοια.

Ἐξ ὅλων τῶν προαναφερθέντων προκύπτει, ὅτι εἰς μάτην προσπαθοῦν οἱ διαχρονικοὶ αὐτοὶ Λατινόφρονες, νά δικαιωθοῦν ἐπικαλούμενοι τό Κλινικό Βάπτισμα, ἐπιχειροῦντες μέ πανούργες καί δόλιες σοφιστεῖες νά τό ἐξομώσουν μέ τό κατ' Ἐπίχυση ἀνοσιούργημα! «Καί κατὰ ταῦτα ἄρα τό βάπτισμα τῶν κλινικῶν (καί τοι ἀδευτέρωτον ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ), οὐδόλως ἰσχύει δικαιῶσαι τήν παρά τοῖς Λατίνοις καινοτομηθεῖσαν τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος μεταβολήν καί μεταποίησιν»¹⁰⁸.

Κατ' αὐτόν τόν τρόπο ξεκάθαρα, οἱ ἀναγνωρίζοντες τό διά τριῶν Ἐπικήσεων βάπτισμα ὡς ἰσχυρό, στήν οὐσία **ἀναγνωρίζουν τό δι' Ἐπικήσεως ψευδοβάπτισμα τῶν Λατίνων** καί ὄχι τό ἡμέτερον Κλινικό, τό ὁποῖον διαφέρει καί ὡς πρὸς τόν Τύπο καί ὡς πρὸς τόν λόγο καί αἰτία πού γίνεται. Διότι, τό κατ' Ἐπίχυση βάπτισμα εἶναι καθαρὰ ἐπινόηση τῶν Λατίνων, ἢ μᾶλλον τοῦ

¹⁰⁶ ΒΕΠΕΣ, Εὐσεβίου Καισαρίας, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, τόμ. 19, σελ. 381.

¹⁰⁷ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, σελ. 39, Φ. Μιχαλοπούλου, 1940.

¹⁰⁸ Ἄπαντα Σωζόμενα..., τόμ. Α, σελ. 417.

Διαβόλου¹⁰⁹, καί ὀφείλεται φανερώς στήν κακόνοια καί τό πάθος τους νά καινοτομοῦν βλασφήμως, ἐπί παντός ἱεροῦ καί ὁσίου τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπό τήν ἄλλη, τό Κλινικό εἶναι Βάπτισμα ἀνάγκης, ἐφαρμοζόμενο ἀπό τά ἀποστολικά ἀκόμη χρόνια, καί μάλιστα σέ εἰδικές μόνο περιπτώσεις.

Τό Κλινικό Βάπτισμα εἶναι ἀνεγνωρισμένο ὡς ἰσχυρό καί ἔγκυρο καί δέν ἐπαναλαμβάνεται ὅταν τελεῖται ἀπό ἱερέα. Παρ' ὅτι βεβαίως τό Κλινικό Βάπτισμα γίνεται κατ' Οἰκονομία δεκτό ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἐν τούτοις δέν θεωρεῖται τέλειο, ἀλλά παραμένει ἀτελές¹¹⁰.

Ὁ δέ βαπτιζόμενος ἐπαφίεται στήν εὐσπλαχνία τοῦ θεοῦ κατά τόν ἅγιο Κυπριανό, «*Ὁ δέ Κυπριανός ὁ ἱερομάρτυς ἐν τῇ φερομένη πρός Μάγνον ἐπιστολῇ, ὡς ἀπλήν καί ἰδίαν ἑαυτοῦ προβάλλων γνώμην, ἐκλαμβάνει μὲν ὡς ἰσχυρόν καί σωτήριον τό βάπτισμα τῶν κλινικῶν (ὅσοι φησί, τῷ ὕδατι οὐκ ἀπελούσθησαν (τουτ. ἐβαπτίσθησαν) ἀλλά περιεχύθησαν... ἀνατίθησι δέ τό πᾶν εἰς τήν θείαν εὐσπλαχνίαν*»¹¹¹.

Συμφώνως μέ τήν τάξη τῆς Ἐκκλησίας, ἐπανάληψη Κλινικοῦ Βαπτίσματος γίνεται μόνον ὅταν τελεσθῇ ἀπό ἀνίερο Μοναχό ἢ Λαϊκό.

Ἄν καί ἡ ἐπικρατοῦσα βεβαίως ἀποψις εἶναι, νά ξαναβαπτίζονται τά ὑπό λαϊκῶν κατ' ἀνάγκη βαπτιζόμενα βρέφη, ἐν τούτοις ἐκφράστηκαν καί ἕτερες γνώμες, πού ἀναγνωρίζουν αὐτά τά βάπτισματα, ὅταν τελοῦνται κάτω ἀπό ἐπιπλέον εἰδικές συνθῆκες, πού ὑπερβαίνουν τήν ἀπλή ἀνάγκη. Ἔτσι ὁ Μέγας Φώτιος ἀποτρέπει τό δευτέρωμα τοῦ βαπτίσματος σέ ὄσους βαπτίσθηκαν σέ βαρβαρικές χῶρες, ὑπό ἀνιέρων, πού ὑπῆρχε παντελής ἔλλειψη κληρικῶν¹¹².

Σαφῆς περί αὐτοῦ εἶναι ἐπίσης καί ἡ ἐν τῷ Πηδαλίῳ διάκριση τοῦ ψευδοῦς καί τοῦ ἐν ἀνάγκη βαπτίσματος: «*Εἶναι γνώμη τινῶν, ὅτι τά ὑπό λαϊκῶν ἐν ἀνάγκη βαπτισθέντα νήπια, πρέπει νά μνημονεύονται μετὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐάν ἀποθάνουν, ὡς ἐν ἐλπίδι ὄντα θείου ἐλέους τυχεῖν. Τά δέ μή ἐν ἀνάγκη βαπτισθέντα ὑπό λαϊκοῦ, καί ἀνιέρου ὑποκρινομένου δέ τόν ἱερέα, ταῦτα ἀποθανόντα νά μήν μνημονεύονται, ἀβάπτιστα γάρ εἶσιν*»¹¹³. Βλέπουμε δηλαδή ὅτι ἡ **ἀνάγκη** εἶναι αὐτή, στήν περίπτωση τοῦ

¹⁰⁹ Ἐρανισμοῦ Σηλιτέυσις, σελ. 15. «...οὐκ ἄλλοθεν δήπου λαμβάνοντες ἔχουσι τήν ἀρχήν, εἰ μή ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν διαβόλου».

¹¹⁰ Ἄπαντα Σωζόμενα..., σελ. 414. «Τό κατὰ περίχυσιν βάπτισμα οὐκ ἐδευτεροῦτο μὲν κατ' ἐπανάληψιν (εἰ διέφευγε τήν νόσον ὁ κλινικός), ἐνομιζέτο δέ ὅμως σφραγίς ἀτελής».

¹¹¹ Ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 415.

¹¹² Μεγάλου Φωτίου, Ἐπιστολές, Ἔκδ. Ἰ. Βαλέττα, 1864, σελ. 572–3.

¹¹³ Πηδάλιον, σελ. 58.

Κλινικοῦ Βαπτίσματος, πού θά καθορίσῃ ἐάν ἡ μία καί ἡ αὐτή πράξη εἶναι ἰοχυρή, ἢ ὄχι.

Ἐπίσης ἕνας ἄλλος λόγος πού καθορίζει τήν ἰσχύ τοῦ Βαπτίσματος, εἶναι καί ὁ **σκοπός** διά τόν ὁποῖο τελεῖται, διό καί τὰ «... *παιδιά τῶν ἀγαρηνῶν ὅπου βαπτίζονται εἰς τό ἰδικόν μας βάπτισμα, ὅχι μέ σκοπόν εὐσεβῆ, ἀλλά διά νά μή γίνωνται τὰ σώματα αὐτῶν νοσώδη, ἢ δυσώδη, ἀπεφασίσθη Συνοδικῶς, ἐπί τοῦ Πατριάρχου κυρίου Λουκᾶ νά βαπτίζωνται δεύτερον, ἀνίσως ἤθελαν ἔλθῃ εἰς τήν ἰδικήν μας πίστιν, ἐπειδή εἰς τό βάπτισμα αὐτῶν δέν ἦτο σύμφωνος ἡ τῶν ἀσεβῶν αὐτῶν γονέων πίστις*»¹¹⁴.

Θά πρέπη νά τονίσουμε ὅτι, τό βάπτισμα τῶν Ἀγαρηνῶν παιδῶν, γινόταν ἀπό Ὁρθοδόξους ἱερεῖς, σύμφωνα πάντα μέ τόν Τύπο τοῦ ἡμετέρου Βαπτίσματος, δηλαδή, μέ τίς τρεῖς Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις, ὅπως καί μέ τίς ἐπικλήσεις τῆς Ἁγίας Τριάδος. Παρά ταῦτα ὅμως, ἐφ' ὅσον ἔλειπε ὁ σκοπός καί ἡ εὐσέβεια τῶν γονέων, ἔθεωρεῖτο ἄκυρο καί ἐπαναλήψιμο!

Στόν ΙΣΤ' Ὁρο στήν Ὁμολογία τοῦ Δοσιθέου, τοῦτο γίνεται σαφέστατο. «*Γίνεται δέ τό βάπτισμα δι' ὕλης μέν ὕδατος καθαροῦ καί οὐδενός ἑτέρου ὕγρου. Ἀποτελεῖται δέ διά μόνου τοῦ ἱερέως, καί κατ' ἀνάγκην ἀπροφάσιστον ἔχει γίνεσθαι καί δι' ἑτέρου ἀνθρώπου, πλήν ὀρθοδόξου καί σκοπόν ἔχοντος τόν ἀρμόδιον τῷ θεῖῳ βαπτίσματι*»¹¹⁵.

Ὅσοι λοιπόν ἀντιλέγουν σέ ὅλα αὐτά, ἄς μᾶς ὑποδείξουν ποῦ ὑπάρχει ἀνάγκη σό δι' Ἐπικύσεως βάπτισμα, ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο πού νά δικαιολογῇ τήν Οἰκονομία καί θά ἀποδεχθοῦμε τήν γνώμη τους!

Κάθε σύγκρισις πλέον μεταξύ τους, δηλώνει κάτι παραπάνω ἀπό σύγχυση τοῦ νοῦ, φανερώνει **δ ὄ λ ο κ α ί π ο ν η ρ ί α** ¹¹⁶.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΛΕΩ

¹¹⁴ Πηδάλιον, σελ. 58, καί «Κανονικόν», Χριστοφόρου Ἰβηρίτου, σελ. 21.

¹¹⁵ Δοσιθέου, Ὁμολογία Πίστεως, σελ 39.

¹¹⁶ Ἐγχειρίδιον περί Βαπτίσματος, σελ. 51. «... Ὅθεν οἱ τοιοῦτοι συνήγοροι καί οἰκονόμοι δηθεν τοῦ ψευδοβαπτίσματος, οὐ συνηγοροῦσι αὐτοῖς διά φόβον, οὔτε διά ἀγάπην τῆς ἀληθείας, ἀλλά δι' ἄλλην ἀθλιότητα ὅπου δέν τήν λέγω».

Βάπτισμα παράτυπον τελούμενον ὑπό Ὁρθόδοξου ἱερέως.

Ἐνα ἐρώτημα πού ἀπασχολεῖ πολλούς πιστούς εἶναι τό ἐξῆς: Τί γίνεται στήν περίπτωση, πού ὄχι ἕνας αἰρετικός, ἀλλά κάποιος ἄλλος, καθ' ὅλα ὀρθόδοξος ἱερέας, τελέσῃ τό Μυστήριον τῆς Βαπτίσεως χωρίς τίς ἀπαιτούμενες τρεῖς Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις;

Πιστεύουμε πώς, ὅ,τι ἰσχύει διά τούς κακοδόξους πού καταφρονοῦν τόν διαταχθέντα ὑπό τῆς Ἐκκλησίας Τύπο τοῦ Βαπτίσματος, τό ἴδιο ἰσχύει καί διά τόν ἱερέα τόν ἐντός Ἐκκλησίας ὑπάρχοντα¹¹⁷. Ὅπως διεπιστώσαμε καί ἀνωτέρω, τό ζητούμενο διά νά οἰκονομηθῇ τό παρανόμως τελεσθέν Βάπτισμα, ἦταν πρωτίστως ἡ τήρηση τῶν ἀπαιτούμενων Καταδύσεων καί ἡ ἐπίκληση τῶν ὀνομάτων τῆς Ἁγίας Τριάδος, καί ὄχι ἡ ἀκριβῆς πίστη τοῦ ἐκτελοῦντος τό Μυστήριον ἱερέως¹¹⁸.

Οὕτως ἀποφαίνεται καί ὁ διδάκτωρ θεολογίας Δ. Μαρίνος, ἐπεξηγῶν τόν ζ' Κανόνα τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου:

¹¹⁷ Πάλμερ Οὐίλλιαμ, *Διατριβαί περί τῆς Ἀνατολικῆς, ἤτοι Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ἔκδ. 1852, σελ. 157, «... Ὁ ζ' Κανὼν τῆς δευτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου διατάττων ἵνα τά Βαπτίσματα τῶν Εὐνομιανῶν, οἵτινες ἀλλότριοι τῆς Ἐκκλησίας ὄντες καί δοξάζοντες αἰρετικές δοξασίας περί τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπέρριπτον (καί τήν ἐπίκλησιν τῶν τριῶν προσώπων καί) τήν τριπτήν Κατάδυσιν, καί ἐβάπτιζον διά μιᾶς Καταδύσεως εἰς τόν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, εἰκονίζοντες τήν πρός τήν ὀρθοδοξίαν ἐναντίωσίν των, θεωροῦνται ὡς ἄκυρα καί μηδέν, διέττατε καθ' ὑποδήλωσιν ἵνα καί τά Βαπτίσματα ἐκείνων, οἵτινες ἐντός τῆς Ἐκκλησίας ὄντες, καί ὀρθῶς περί τῆς Ἁγίας Τριάδος φρονοῦντες, καί ὀρθῶς ἐπικαλούμενοι τά Τρία Πρόσωπα, καί μὴ ἀπορρίπτοντες τήν τριπτήν κατάδυσιν, ἤθελον ποτε Βαπτίσει διά μιᾶς Καταδύσεως οὐχί "εἰς τόν θάνατον τοῦ Χριστοῦ", ἀλλά εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἵνα εἰκονίσωσι τήν ἐνότητα τῆς Θεῆς Οὐσίας κατά τῶν αἰρετικῶν ἐκείνων τῶν ἐκ τῆς χρήσεως τριῶν Καταδύσεως συμπεραινόντων τρεῖς κεχωρισμένας οὐσίας, θεωρῶνται καί ταῦτα ἐπίσης ὡς ὅλως ἄκυρα καί μηδέν».

¹¹⁸ Ἐγχειρίδιον περί Βαπτίσματος, σελ. 15. Ἡ Ἐκκλησία ἀποβλέπει εἰς τό, εἰ ὀρθῶς βαπτίζουσιν οἱ αἰρετικοί, καί οὐκ εἰς τὰς αἱρέσεις, καί βλασφημίας αὐτῶν.

«...Τί ἐξάγουμε ἐκ τοῦ κανόνος τούτου; ὅτι διάκρισις τῶν αἰρετικῶν δέν γίνεται ὡς πρὸς τό εἶδος καί τήν οὐσίαν τῆς αἵρέσεως, ἀλλ' ὡς πρὸς τόν τύπον τοῦ βαπτίσματος, καθ' ὃν ἕκαστοι τούτων ἐβαπτίσθησαν. ...Τί ἔπεται ἐκ τούτου "Ὅτι ἡ ἐκκλησία οὐδόλως ἀποβλέπουσα εἰς τήν τοιαύτην ἢ τοιαύτην αἵρεσιν ὀφείλει νά ἐξετάζη μόνον, ἄν οἱ προσερχόμενοι αἰρετικοί ἐβαπτίσθησαν, ἢ ὄχι, διά τριῶν καταδύσεων. Καί τώρα λοιπόν αὐτό τοῦτο ποιεῖ ἡ ἀνατολική ἐκκλησία πάντας τούς ἐκ τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν προσερχομένους ἀβαπτίστους θεωροῦσα κατά τόν Ζ'. τοῦτον κανόνα τῆς Β'. συνόδου βαπτίζει καί τό βάπτισμα τοῦτο εἶναι πρῶτο βάπτισμα, δέν εἶναι ἀναβαπτισμός»¹¹⁹.

Ἡ βαρύτητα σαφῶς δίδεται στόν Τύπο, καί βάσει αὐτοῦ τοῦ κριτηρίου ἀπεφάνθησαν καί οἱ Σύνοδοι, περί τῆς δυνατοῦτητας Οἰκονομίας καί ἀποδοχῆς αὐτοῦ. Δέν διαφέρει ἕνα Μυστήριον ὡς πρὸς τό κύρος αὐτοῦ, ἐάν τοῦτο τελεῖται ὑπό αἰρετικοῦ ἢ ὀρθοδόξου, ὅταν αὐτό δέν ἀκολουθῆ τήν ἀνάλογη περί Βαπτίσματος δεοντολογία.

¹¹⁹ Ἐπιστολιμαία Διατριβή περί Βαπτίσματος, Ἐν Ἐρμουπόλει, 1869, σελ. 57.

Ὁ κατ' ἐπίνοιαν κίνδυνος ἐκ τῶν τριῶν Καταδύσεων...

Τὸν κυριώτερο λόγο, πού ἐπικαλοῦνται οἱ νεωτεριστές ἱερεῖς, ὥστε νά δικαιολογήσουν τήν τέλεση τοῦ δι' Ἐπιχύσεως βαπτίσματος, εἶναι πῶς μέ αὐτόν τόν τρόπο δέν θέτουν σέ κίνδυνο πνιγμοῦ τό βαπτισθέν βρέφος. Αὐτή εἶναι καί ἡ δικαιολογία πολλῶν ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν, ὅπου κάτω ἀπό τήν κάλυψή τους, συνεχίζεται νά ἐνεργῆται ἀπροκάλυπτα τό κατά τοῦ ὀρθοδόξου Βαπτίσματος ἀνοσιούργημα. Αὐτή ἡ καινοτόμος καί ἀντορθόδοξη πράξη δυστυχῶς, προβάλλεται ἀκόμη καί ἀπό φημισμένους Καθηγητές τῆς *Λειτουργικῆς*, ὡς "οἰκονομία" τῆς Ἐκκλησίας, διά τήν ἀσφάλεια τῶν βρεφῶν¹²⁰! Ἴδού τί διδάσκεταιίς Θεολογικές Σχολές· καί τί νά περιμένη ἄραγε κανεῖς ἀπ' αὐτές!!!

Τό ἀστήρικτο λοιπόν φόβητρο περί πνιγμοῦ τῶν βρεφῶν κατά τήν τριττή Κατάδυση, λειτουργεῖ ὡς δικαιολογία, διά τήν μή ὀρθή τέλεση τοῦ Βαπτίσματος. Τίς ἴδιες βεβαίως μέ αὐτούς προφάσεις πρόβαλαν καί οἱ Λαῖνοι, διά νά δικαιολογήσουν τήν εἰσαγωγή τῆς καινοτομίας στό πατροπαράδοτο Βάπτισμα. Τυχαῖο; *«Μόλις δέ τόν 14ον αἰῶνα οἱ παπικοί ἀντεισηγάγον τό δι' ἐπιχύσεως ἢ διά ραντισμοῦ βάπτισμα τῶν κλινικῶν, τήν τρυφεράν ἡλικίαν τῶν νηπίων, εἰς ἃ ἡ κατάδυσις δύναται νά ἀποβῆ ὀλεθρία, ἐάν εἶνε ἀσθενικά ἢ ὁ ἱερεὺς ἄπειρος ἢ γεγηρακῶς ἢ τρέμων, τό ἄτοπον ἐν τῇ καταδύσει προσώπων τοῦ ἑτέρου φύλου, καί τὰς ἐκ ψύχους ἐν ταῖς βορείαις χώραις δυσχερείας»*¹²¹.

Τό δῖλλημα βεβαίως διά τό πῶς ἐπιβάλλεται νά βαπτίζονται τά βρέφη εἶναι λελυμένο, καθῶς πολλάκις ἐτέθη κατά τό παρελθόν σέ Συνοδική

¹²⁰ Ἰωάννου Φουντούλη, *Τό Ἅγιον Βάπτισμα*, Ἀθήνα 1999, σελ. 46. «... Ἡ ἀκρίβεια ἀπαιτεῖ πλήρη τριττή κατάδυση τοῦ βαπτιζομένου στό νερό, πού στά βρέφη δέν εἶναι ἀκίνδυνα δυνατή. Συνήθως καταδύεται τρίς ὅλο τό σῶμα, ἐνῶ κάθε φορά ἐπιχέει ὁ ἱερεὺς στό κεφάλι τοῦ βαπτιζομένου νερό ἀπό τήν κολυμβήθρα μέ τό δεξιόν χέρι, ἐνῶ τό ἀριστερό κρατεῖ ἀσφαλῶς τό νήπιον».

¹²¹ Χρ. Ἀνδρούτσου, *Δογματική*, σελ. 331.

κρίση, ως και επί του Πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου (1829), ὅταν δύο ἱερεῖς στήν ἄλλοδαπή διεφώνησαν ὡς πρὸς τὸν τρόπο βαπτίσεως.

Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὑποστήριζε ὅτι ὁ ἱερέας ἀφοῦ γεμίση τὴν κολυμβήθρα μὲνερὸ λαμβάνει τὸ βρέφος καὶ τὸ βυθίζει ὀλόκληρο σὸ ἱερό ὕδωρ, ἐπικαλούμενος σὲ ἐκάστη Ἀνάδυση τὰ Θεῖα Ὄνόματα.

Ὁ δὲ ἕτερος τῶν ἱερέων γέμιζε τὴν κολυμβήθρα μέχρι τὸ τρίτο αὐτῆς, βυθίζοντας τὸ βρέφος ἕως τὴν μέση καὶ μὲ τὴν δεξιὰ παλάμη ἐπιρράντιζε τὴν κεφαλή αὐτοῦ τρεῖς φορές, ἐπικαλούμενος καὶ αὐτός τὰ Θεῖα Ὄνόματα σὲ κάθε ἐπίκληση.

Ἡ Ἀπόφαση τῆς Συνόδου ἐπ' αὐτῶ, ἀποσπασματικά, εἶναι ἡ ἐξῆς: «Πληρουμένου τοῦ ἱεροῦ λουτηῆρος ὕδατος, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ βρέφος ἀνά χειρας, καὶ ἐπιφωνῶν τὸ «βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, δεῖνα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός», βαπτίζει αὐτὸ ὀλόκληρον ἐν τῇ ἱερᾷ κολυμβήθρᾳ, ἥτοι καταδύει, ἐμβυθίζει αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, μέχρις ὑπὲρ κεφαλὴν μετ' ἐπιδεξίου προσοχῆς, μετὰ δὲ τὴν ἀνάδυσιν καὶ ἐξαγωγήν, ἐκφωνεῖ τὸ «Ἀμήν»... ..Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως, συνωδὰ τοῖς ἱεροῖς ἀποστολικοῖς κανόσι καὶ συνοδικαῖς διατάξεσι τῶν Θεοφόρων Πατέρων τελετὴ τοῦ ἱεροῦ Βαπτίσματος· ἀνάγκη γάρ γίνεσθαι ἐντελεῖς μέχρις ὑπὲρ κεφαλὴν τὰς τρεῖς καταδύσεις τοῦ βαπτιζομένου..., ...Βαπτίζοντες αὐτούς εἶπεν ὁ Κύριος, οὐχὶ ἐπιρραντίζοντες, ἢ ἐπιχείοντες...». Στὴν συνέχεια ἀναφέρει δι' αὐτούς πού δὲν Βαπτίζουν μὲ τὸν καθιερωμένο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία Τύπο· «...τὸν γάρ παρά ταῦτα βαπτίσαντα καθαιρέσει καθυποβάλλεσθαι, κατὰ τὸν ΜΘ' κανόνα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ρητῶς διαγορευόντα· «Εἴ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου διάταξιν μὴ βαπτίσῃ...», κτλ.. Καὶ συνεχίζει· «...τὸ δὲ μέχρις τῆς ὀσφύος ἐμβυθίζειν, καὶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐπιρραντίζειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νηπίου τρεῖς ὕδωρ, πρῶτον ἐπιβοῶν τὸ «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός», τρεῖς δεύτερον, καὶ τρεῖς τὸ τρίτον, καὶ ὅσα ἄλλα παρά τὴν κανονικὴν ταύτην ἔκφρασιν τῆς τοῦ ἱεροῦ τούτου μυστηρίου τελετῆς εἰς πράξιν τυχόν χωροῦσι σκολιᾶ, καὶ κακόδοξα, καὶ οὐδόλως ἐξ ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως βεβαιωμένα, ἀπαράδεκτα διόλου ἐστὶ τῇ Ἀνατολικῇ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἀντιβαίνοντα τοῖς ἀποστολικοῖς καὶ συνοδικοῖς κανόσι, καὶ αὐτῇ τῇ θείᾳ τοῦ Κυρίου ἐντολῇ ἀπάδοντα, ὡς ἀνωτέρω διείληπται· καὶ ὁ ἐπιχειρῶν δὲ τῇ πράξει τῶν τοιούτων σκολιῶν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπαραδέκτων, καὶ μὴ διορθούμενος, ἔνοχος ἐστὶ τοῖς παρά τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων ἐν τῇ παραβάσει τούτων ὠρισμένοις ἐπιτιμίοις, καὶ ἀποδοκιμαστέος. "Ὁθεν εἰς ἐνδειξιν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν συνοδικόν γράμμα».

αγκθ' (1829) Κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον. Ἐπινεμήσεως Γ'.

† Ἀγαθάγγελος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων/λεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἀποφαίνεται.

† Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἀποφαίνεται.

† Ὁ Χαλκηδόνος Ζαχαρίας ἀποφαίνεται. - † ὁ Δέρκων Νικηφόρος ἀποφαίνεται...¹²².

Οὕτως ἀποφαινόμενη ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου, δέν ἀφήνει κανένα περιθώριο ἀλλοιώσεως τοῦ Τύπου τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος, καθορίζουσα ἐπακριβῶς πάντα τὰ τελούμενα ἐπ' αὐτό. Ὁ παραβάτης πού ἐνεργεῖ ἐν γνώσει, καταφρονῶν ὅλες τίς ἀνωτέρω διαταγές, ἀλλά καί τήν γενικότερη Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ὑπόκειται στά ἐπιτίμια τῆς καθαιρέσεως, δηλαδή ἀποβάλλεται ἀπογυμνούμενος τῆς ἱερωσύνης καί λογιζόμενος πλέον ὡς λαϊκός!

Προγενέστερη δέ Σύνοδος, συγκροτηθεῖσα ὑπό τοῦ Ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' (1807), διέταξε καί αὐτή αὐστηρῶς τήν καταβύθιση τῶν βρεφῶν μέσα σό ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας: «...ἐντελλόμεθα τοῖς ἐν Χριστῷ ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἀρχιερεῦσιν ἵνα προσέχοντες αὐτοῖς παραγγέλλωσιν ἐντόνως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, αὐτῶν, ἐπί τῷ ἐκτελεῖν, κατὰ τήν ἐκκλησιαστικήν διατύπωσιν, ἐν ἱερᾷ κολυμβήθρα **χωρούση ὕδωρ ἀρκετόν, ὥστε βαπτίζεσθαι τό βρέφος, καί ἀναγινώσκειν τās ἱεράς εὐχάς, εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καί εἰς τρεῖς καταδύσεις βαπτίζεσθαι τό βαπτιζόμενον...**». Καί κατωτέρω, «...προσέχετε ἑαυτοῖς καί παντί τῷ ἐμπιστευθέντι ὑμῖν ποιμνίῳ, παραγγέλλοντες τοῖς ἱερεῦσι ὑμῶν ἐπιτελεῖν τό ἱερόν μυστήριον τοῦ βαπτίσματος, κατὰ τήν ἐκκλησιαστικήν τάξιν καί τήν ἐν συντόμῳ ἐκκλησιαστικήν διερμηνείαν, ἐν εὐρυχώρῳ ἱερᾷ κολυμβήθρα, ὥστε βαπτίζεσθαι τῷ ὕδατι τόν βαπτιζόμενον, καί εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καί καταδύσεις...»¹²³.

Κανείς δέν μπορεῖ νά προβάλλη καμμία δικαιολογία ἐπί τοῦ πρακτέου! Ἄλλοίμονο! Οἱ σημερινοί ἀμέριμνοι... Ἀρχιερεῖς δέν ἐπιβάλλουν ὡς ὄφειλαν, στούς ὑφισταμένους τους, τήν τήρηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί Διατάξεων, ἀλλά ἀφήνουν νά διαιωνίζεται τό κακό, πρός ψυχική ζημία πάντα, τοῦ ποιμνίου, ἀλλά... καί τῶν ἰδίων φυσικά! Εἶναι παντελῶς ἄγνωστο, ἂν ἐπί τόσα ἔτη, καθαιρέθηκε ἢ ἐπιτιμήθηκε ἔστω καί ἕνας ἱερέας, ὁ ὁποῖος καταφρόνησε τόν Ὁρθόδοξο Τύπο τοῦ Βαπτίσματος, ἐκτελῶν τίς λατινικές Ἐπιχύσεις!!! Δυστυχῶς, μόνο ἀνούσιες ὑποδείξεις!!!

Καλές εἶναι οἱ συστάσεις διά τήν ὀρθή τέλεση τοῦ βαπτίσματος, ὅπως καλή εἶναι καί πρόληψη μιᾶς ἀσθένειας διά τῶν σωστῶν ἱατρικῶν συμβουλῶν, ἀλλά αὐτό δέν ἀρκεῖ. Ἀπό τήν στιγμή πού θά ἐπέλθῃ ἡ ἀσθένεια, θά πρέπη νά ὑπάρξῃ καί ἡ ἀνάλογη θεραπεία αὐτῆς. Κάθε θεραπεία ὅμως εἶναι ἐπώδυνη καί πιθανόν νά χρειασθῇ βαθεῖα τομή, διά νά ἀποφύγουμε τό μοιραῖο

¹²² Ὅρα ὀλόκληρη τήν Ἀπόφαση σέ, "Κανονικά Διατάξεις", σελ. 180-184.

¹²³ Ἐνθα ἀνωτ. σελ. 116-118.

καί νά ἔχουμε αἴσιο ἀποτέλεσμα. Πράγμα ὅμως πού δέν βλέπουμε στήν προκειμένη περίπτωση!

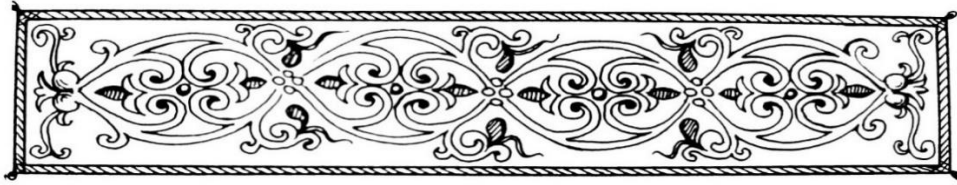
Οἱ ἱατροί ὅμως τῶν ψυχῶν, διά τούς ὁποίους ὁμιλοῦμε δέν ἀναλαμβάνουν τό ρίσκο, φοβούμενοι προφανῶς παλαιές προκαταλήψεις καί ἀντιλήψεις, ἐπί τῆς προκειμένης "ἀσθενείας" τοῦ ἀτελοῦς βαπτίσματος. Δυστυχῶς τό θηρίο πού ἐξέθρεψαν ἐπί σειρά τόσων ἐτῶν ἢ μᾶλλον αἰῶνων, σήμερα ἀπειλεῖ νά τούς φάει!

Οὔτε ὅμως καί τό ποιῆνιο εἶναι ἄμοιρο τῶν εὐθυνῶν του¹²⁴, καθὼς μένει ἀδρανές, ὅταν ἐνώπιόν του διαπράττονται μύριες ὅσες ἀντικανονικές πράξεις, καί δὴ αὐτὴ τῆς ἀτελοῦς βαπτίσεως!

Ὡφειλε νά ἀντιδρᾷ μπροστά στούς καταφρονητές ἐκείνους ἱερεῖς, πού ἀσεβοῦν στό εἰσαγωγικό καί πρωταρχικό τοῦτο Μυστήριο, εἰσωθῶντας ἀντορθόδοξους Τύπους βαπτίσματος, καί νά ἀπαιτῆ πάραυτα τήν κατά τόν ὀρθόν Τύπον τέλεση! Τότε μόνον θά ἐκτελοῦσε ἐπάξια τό καθῆκον του ἔχοντας εἰρηνική τήν συνείδησή του, ἀπέναντι στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί στόν πιθανῶς ἀγνοοῦντα, ἐάν εἶναι βρέφος, βαπτιζόμενο. Εἰδάλως, ἐάν σιωποῦσε, θά ἄφηνε σέ αὐτόν, διά τό ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του ψυχοβλαβεῖς ἐκκρεμότητες... πού θά τόν ταλάνιζαν ἕως τέλους!

¹²⁴ Λουκ. 12,47 «...ἐκεῖνος δέ ὁ δούλος, ὁ γνοῦς τό θέλημα τοῦ Κυρίου ἑαυτοῦ καί μή ἐτοιμάσας μηδέ ποιήσας πρός τό θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς, ὁ δέ μή γνοῦς, ποιήσας δέ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντί δέ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολύ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ...».

Ἐξ ἑνός κακοῦ μύρια ἔπονται...

Οἱ συνέπειες μιᾶς τόσο μεγάλης παρανομίας ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Βαπτίσματος δέν σταματοῦν μόνο ἐπὶ τῶν βαπτιζομένων, ἀλλὰ ἐπεκτείνονται καί στό ὑπόλοιπο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι λοιπόν, μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου καί τῆς ἀβαπτισίας πληθυνομένης, ἕνας τεράστιος ἀριθμός πιστῶν παραμένει στήν οὐσία ἀβάπτιστος μέ συνεχῶς αὐξάνουσα τάση. Ἐχει ἤδη παρατηρηθῆ ὅτι μέσα ἀπό τίς τάξεις αὐτῶν, ἀναδεικνύονται κληρικοί ἀνώτεροι καί κατώτεροι, οἱ ὁποῖοι ὅπως εἶναι φυσικό τελοῦν καί μεταδίδουν τά μυστήρια στόν λαό. Δυστυχῶς οὗτοι κωλαίνουν παντοδαπῶς! Εἶναι γνωστό, πῶς οἱ κατ' αὐτόν τόν τρόπο βεβαπτισμένοι ἐκωλύοντο τῆς ἱερωσύνης! «Ἡ ἐκκλησία (κατά τόν Κανονολόγον Ἐπίσκ. Νικόδημον Μίλας), ἐμμένουσα πιστῶς τῷ καθιερωμένῳ ἔθει, ὅτι ὑπό ὁμαλᾶς περιπτώσεις τό βάπτισμα δέον νά τελεῖται μόνον διά καταδύσεως, κατέδειξε τοῦτο καί διά τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς παραδοχῆς ἐν τῷ κλήρῳ τοιούτων προσώπων, ἅτινα ἐκτάκτων περιστάσεων ἕνεκα δέν ἦσαν βεβαπτισμένα διά καταδύσεων»¹²⁵.

Ἐάν δέ, ἀκόμη καί τό κατ' Οἰκονομία δεκτό Βάπτισμα ἀνάγκης, δηλαδή τό διά Περιχύσεως Κλινικό, κωλύει τῆς ἱερωσύνης τόν κατ' αὐτόν τόν τρόπο βαπτιζόμενο, πόσον μᾶλλον τόν δι' Ἐπιχύσεως, τόν καθιστᾶ ἱκανό νά μετέρχεται τῆς ἱερωσύνης! **Εἶναι σέ ὅλους γνωστό, ὅτι ὅπου ὑπάρχει Ἱερωσύνη ὑπάρχει καί Βάπτισμα, καί ὅπου δέν ὑπάρχει βάπτισμα δέν ὑπάρχει οὔτε ἱερωσύνη!**

«Εἰ τούς κλινικούς καί τούς περιχυθέντας ἀπό πάσης ἱερατικῆς ἀξίας ἀπεῖρξεν ὁ Κανών, πῶς ἂν τις ἀποδέξαιτο τήν ἱερωσύνην τῶν λατίνων, οἵτινες οὐδέ γοῦν περιεχύθησαν, ἀλλά μόνον ἐρραντίσθησαν; χωρίς δέ τῆς ἱερωσύνης πῶς ἂν βάπτισμα κύριον τελεσθῆ;» ¹²⁶, διερωτᾶται ὁ Κων/νος ἐξ Οἰκονόμων!

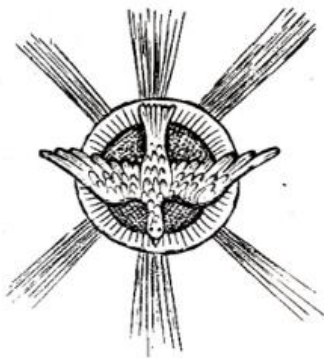
¹²⁵ Νικοδήμου Μίλας, *Τό Ἐκκλησιαστικόν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, σελ. 791, ἔκδ. 1906.

¹²⁶ Ἄπαντα Σωζόμενα..., σελ. 458.

Καί συνεχίζει σέ ἄλλο σημείο, «Ὅτι μηδέ πρός τό βάπτισμα τῶν ἀρχαίων κλινικῶν ἀντιστοιχεῖ τό νῦν παρά τοῖς Λατίνοις. Οὔτε γάρ τριπτήν περίχυσιν ὅλως ποιοῦσι, λεπτήν δέ τινα καί μυδαλέαν κατά κεφαλῆς ἐπίχυσιν (*infusionem*), καί ῥαντισμόν (*adspersionem*): γ) Τό γοῦν τοιοῦτο βάπτισμα πῶς ἂν εἴη δεκτόν καί ἀδευτέρωτον, ἐν ᾧ δίδοται παρ' ἱερέων καί αὐτῶν ἐπικεχυμένων καί ἐρραντισμένων (οἱοί πάντες τῶν Λατίνων); κατά δέ τόν ἀρχαῖον τῆς ἐκκλησίας κανόνα μή τοι γε τοιοῦτοι, ἀλλ' οὐδ' αὐτοί οἱ δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐν νόσῳ περιχυθέντες, κάπειτ' ἀναρρώσαντες, οὐκ ἦσαν δεκτοί εἰς οὐδένα τοῦ κλήρου βαθμόν»¹²⁷.

Παντελῶς ἄστοχη εἶναι βεβαίως καί ἡ ἀντίληψη μερικῶν ὅτι, ἡ χειροτονία ἀναπληρώνει τό Βάπτισμα, καθώς θεωρεῖται ὡς ἀπαράβατος ὅρος διά νά εἰσαχθῆ κάποιος στόν κλήρο νά ἔχει λάβη ἤδη ἔγκυρο Βάπτισμα¹²⁸.

Ἐφ' ὅσον λοιπόν τό δι' Ἐπικύσεως βάπτισμα δέ μπορεῖ μέ καμμία Οἰκονομία νά γίνη δεκτό, πῶς ἄραγε κληρικοί πού βαπτίσθηκαν μέ τοιοῦτο βάπτισμα, μποροῦν νά βαπτίζουν βάπτισμα καθ' ὅλα ἰσχυρό καί ἀκέραιο; Τί κάνουν οἱ ἀνώτερες ἐκκλησιαστικές Ἀρχές, διά νά διορθώσουν αὐτήν τήν ζοφερή καί πολύπλοκη πλέον κατάσταση;

¹²⁷ Ἐνθ. ἀν. σελ. 417.

¹²⁸ Π. Τρεμπέλα *Δογματική*, σελ 302-303.

Συμπέρασμα

Εκ τῶν ὄσων ἀνεφέρθηκαν στό παρόν πόνημα, συμπεραίνουμε τά ἐξῆς χαρακτηριστικά:

α). Οἱ Πατέρες διά τῶν Συνόδων μετεχειρίσθηκαν τήν κατ' Οἰκονομία καί ὄχι τήν κατ' Ἀκρίβεια ἀποδοχή τοῦ βαπτίσματος τινῶν αἰρετικῶν.

β). Διέκριναν μεταξύ τῶν βαπτισμάτων τῶν αἰρετικῶν, ποία διατηροῦσαν τόν Τύπο τοῦ Ὁρθοδόξου Βαπτίσματος καί αὐτά μόνο δέχθηκαν.

γ). Κατ' Ἀκρίβεια ἀποδοχή αἰρετικοῦ βαπτίσματος δέν μπορεῖ νά ὑπάρξη, καθότι τό Βάπτισμα εἶναι Ἕνα καί μοναδικό, τελούμενο μόνο μέσα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

δ). Ἡ Οἰκονομία ἀφορᾷ συγκεκριμένες μόνο περιπτώσεις καί γιά συγκεκριμένο χρόνο ὅπου ἐφαρμόζεται, καί δέν ἔχει χαρακτηῖρα γενικό, ἀόριστο καί ἀέναο!

ε). Τό δι' Ἐπιχύσεως βάπτισμα εἶναι τό Λατινικό βάπτισμα, ὅπως ἱστορικῶς μαρτυρεῖται.

στ). Ὅποιος ἀποδέχεται τό δι' Ἐπιχύσεως βάπτισμα ὡς ἰσχυρό, στήν πραγματικότητα ἀποδέχεται τό Λατινικόν, ἐφ' ὅσον ταυτίζονται παντοδαπῶς.

ζ). Δέν ἀρκεῖ ἡ Ἐπίκληση τῶν Ὀνομάτων τῆς Ἁγίας Τριάδος διά νά τελειωθῇ τό Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος, ἀλλά εἶναι ἀπαραίτητες καί οἱ τρεῖς Καταδύσεις καί Ἀναδύσεις.

η). Δέν ἀρκεῖ ἡ χρήση τοῦ ὕδατος, ἐάν αὐτό δέν εἶναι ἰκανό νά καλύψῃ τόν βαπτιζόμενο, βυθίζοντας αὐτόν.

θ). Ὅσοι θεολόγοι καί ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας κατά τά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, ἢ καί σήμερα, προσπάθησαν νά ὑπερασπίσουν τήν ἰσχὺ καί ἐγκυρότητα τοῦ δι' Ἐπιχύσεως βαπτίσματος, προφασιζόμενοι

παραπλανητικῶς τό Κλινικό Βάπτισμα, ἢ κάνοντας χρήση ὑπερβάλλουσα καί ὑπερβαίνουσα τά ὅρια "Οἰκονομίας", ἐνεφοροῦντο ἀπό ἀλλοτριωμένα ὀρθόδοξα φρονήματα, ἢ ἐξυπηρετοῦσαν δουλοπρεπῶς συμφέροντα ἄλλων. Εἰς τήν καλύτερα περίπτωση εἶχαν νοητική σύγχυση!

ι). Ἐνας ἀπό τούς λόγους πού ἐφαρμόσθηκε ἡ Οἰκονομία, πέραν τοῦ φόβου καί τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀτολμίας, ἦταν ὅτι οἱ Λατῖνοι δέν μετέβαλαν τό βάπτισμά τους αὐτομάτως σέ μιὰ χρονική στιγμή, ἀλλά βαθμιαίως, ὥστε στούς πρώτους καιροῦς τῆς καινοτομίας, νά βαπτίζονται ἀκόμη με τόν Ὀρθόδοξο Τύπο, καί ἀργότερα ἐκ περιτροπῆς μετά τοῦ κακεκτύπου.

ια). Οἱ ἀνωτέρω λατινόφρονες Θεολόγοι καί ἱεράρχες, στήν πραγματικότητα δέν θεωροῦσαν τό βάπτισμα τῶν Λατίνων, ἀπλῶς ὡς Οἰκονομητέο, ἀλλ' ἀποδεχόταν αὐτό ἔγκυρο κατ' Ἀκρίβεια!

ιβ). Δέν ὑπάρχει οὐδεμία ὁμοιότητα μεταξύ τοῦ δι' Ἐπιχύσεως καί τοῦ Κλινικοῦ Βαπτίσματος, ὥστε ἐξ αἰτίας τούτου νά τό κατατάξουμε στήν κατηγορία τῶν οἰκονομουμένων Βαπτισμάτων.

ιγ). Στό Κλινικό Βάπτισμα ὑπάρχει ἀνάγκη, ἐνῶ στό δι' Ἐπιχύσεως ὄχι.

ιδ). Εἰς τό Κλινικό Βάπτισμα ἐφαρμόζεται ἡ Περίχυση, ἐνῶ στό Λατινικό ἡ Ἐπίχυση, δύο διαφορετικά καί ἀνόμοια πράγματα.

ιε). Τήν ἰσχὺ εἰς τό Βάπτισμα ἐπιφέρει ὄχι μόνο ὁ Τύπος, ἀλλά καί ὁ σκοπός.

ιστ). Ἡ χρήση εἰς τούς Ναοὺς ἀβαθῶν κολυμβηθρῶν, σημαίνει ὅτι οἱ ἰθύνοντες θεωροῦν τό χωρὶς Καταδύσεις Βάπτισμα ὡς κανονικό!

ιζ). Εἶναι μεγίστη ἡ ὑποκρισία τῶν Ἐπισκόπων νά περιορίζονται μόνον σέ ἀνούσιες ὑποδείξεις, χωρὶς νά κάνουν τίποτε ἄλλο, διὰ νά ἐπιβάλλουν τό ὀρθό Βάπτισμα στούς ὑφισταμένους τους! Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐμπαιγμό!!!

ιη). Ὁ Ὅρος τῆς Συνόδου τοῦ 1755 τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, περί βαπτισμοῦ τῶν Λατίνων, βρίσκεται ἐν ἰσχύῃ μέχρι σήμερα καί οὐδέποτε ἀναιρέθηκε!

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΝ ΚΥΡΙΛΛΟΝ Γ΄**“Ὅρος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας
περί τοῦ βαπτίσματος τῶν Δυτικῶν**

† Πολλῶν ὄντων τῶν μέσων, δι’ ὧν τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀξιούμεθα, καί τούτων, ὡς εἶπειν, κλιμακηδόν ἀλληλενδέτων καί ἀλληλουχημένων ὄντων, ἅτε δὴ πάντων πρὸς τό αὐτό τέλος ἀφορώντων, πρῶτόν ἐστι τό τοῖς ἱεροῖς Ἀποστόλοις θεοπαράδοτον βάπτισμα, οἷα δὴ τῶν λοιπῶν τούτου χωρίς ἀπρακτούντων· «ἐάν γάρ τις μή γεννηθῆ, φησίν, ἐξ ὕδατος καί πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν»· ἔδει καί γάρ ἀναγκαίως, τῆς πρώτης γεννήσεως ἐπί τόν θνητόν τουτονί βίον παραγαγούσης τόν ἀνθρώπον, γέννησιν ἑτέραν ἐξευρεθῆναι καί τρόπον μυστικώτερον, μήτε ἀπό φθορᾶς ἀρχόμενον, μήτε εἰς φθοράν καταλήγοντα, δι’ οὗ γένοιτ’ ἄν ἡμῖν δυνατόν μιμήσασθαι τόν ἀρχηγόν τῆς σωτηρίας ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Τό γάρ ἐν τῇ κολυμβήθρα ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος ἐν τάξει μήτρας λαμβάνεται, τόκος τῷ τικτομένῳ γίνεται, ἧ φησιν ὁ Χρυσόστομος· τό δέ ἐν τῷ ὕδατι ἐπιφοιτῶν Πνεῦμα ἐν τάξει Θεοῦ τό ἔμβρυον διαπλάττοντος· καί ὡσπερ ἐκεῖνος μετά τήν ἐν τάφῳ κατάθεσιν τριταῖος ἐπί τήν ζωήν ἀνεφοίτησεν, οὕτως οἱ πιστεύοντες, ἀντί τῆς γῆς, τό ὕδωρ ὑποδυόμενοι, ἐν τρισί καταδύσεσι τήν τριήμερον ἑαυτοῖς χάριν τῆς Ἀναστάσεως ἐξεικονίζουσιν, ἀγιαζομένου τοῦ ὕδατος ἐπιφοιτήσῃ τοῦ παναγίου Πνεύματος, ὡς ἄν τῷ μέν φαινομένῳ ὕδατι τό σῶμα φωτίζοιτο, τῷ δέ ἀοράτῳ Πνεύματι τόν ἀγιασμόν ἢ ψυχὴ λήψαιτο· ὡς γάρ τό ἐν τῷ λέβητι ὕδωρ τῆς τοῦ πυρός μεταλαμβάνει θερμότητος, οὕτω τό ἐν τῇ κολυμβήθρα ὕδωρ τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Πνεύματος εἰς θεῖαν μεταστοιχειοῦται δύναμιν, καθάρων καί υἰοθεσίας ἀξιούν τούς οὕτω βαπτιζομένους, τούς δέ ἄλλως πως τελουμένους ἀντί καθάρσεως καί υἰοθεσίας ἀκαθάρτους καί σκότους υἰούς ἀποφαῖνον.

Ἐπειδή τοιγαροῦν πρό χρόνων ἤδη τριῶν ζήτημα ἀνεφύη, εἰ τά παρά τήν παράδοσιν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί θεῶν πατέρων καί παρά τήν συνήθειαν καί διαταγήν τῆς καθολικῆς καί ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐπιτελούμενα βαπτίσματα τῶν αἰρετικῶν δεκτά ἐστι προσερχομένων ἡμῖν, ἡμεῖς ἅτε θεῖω ἐλέει τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐντραφέντες, καί τοῖς κανόσι τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων καί θεῶν πατέρων ἐπόμενοι, καί μίαν μόνην γινώσκοντες τήν ἡμετέραν ἁγίαν καθολικὴν καί ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, καί ταύτης τά μυστήρια, ἐπομένως καί τό θεῖον βάπτισμα, ἀποδεχόμενοι, τά δέ τῶν αἰρετικῶν, ὅσα μή ὡς τό Πνεῦμα τό ἅγιον τοῖς ἱεροῖς Ἀποστόλοις διετάξατο καί ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς σήμερον ποιεῖ ἐπιτελοῦνται, ἐφευρήματα ἀνθρώπων διεφθαρμένων ὄντα, ὡς ἀλλόκοτα

καί τῆς ἀποστολικῆς ὅλης παραδόσεως ἀλλότρια γινώσκοντες, ἀποστρεφόμεθα κοινή διαγνώσει, καί τούς ἐξ αὐτῶν ἡμῖν προσερχομένους ὡς ἀνιέρους καί ἀβαπτίστους δεχόμεθα, ἐπόμενοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐντειλαμένῳ βαπτίζειν εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος - τοῖς τέ ἱεροῖς καί θείοις Ἀποστόλοις, διαταπτομένοις τρισί καταδύσεσι καί ἀναδύσεσι τούς προσερχομένους βαπτίζειν καί ἐν ἐκάστη τῶν καταδύσεων ἐν ὄνομα ἐπιλέγειν τῆς ἁγίας Τριάδος, - τῷ τε ἱερῷ καί ἰσαποστόλῳ Διονυσίῳ λέγοντι, τρίς ἐν κολυμβήθρα ὕδωρ ἔλαιον ἡγιασμένα ἔχούση τόν προσερχόμενον παντός ἀμφίου γεγυμνωμένον βαπτίζειν, τήν τρισσὴν τῆς θείας μακαριότητος ἐπιβοήσαντα ὑπόστασιν, καί εὐθύς τῷ θεουργικωτάτῳ μύρῳ τόν βαπτισθέντα ἐπισφραγίζειν καί μέτοχον ἀποφαίνειν λοιπόν τῆς ἱεροτελεστικωτάτης εὐχαριστίας· - τῇ τε δευτέρᾳ καί πενθέκτῃ ἁγίαις Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις, διαταπτομέναις τούς μή βαπτίζομένους εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καί καταδύσεις, καί ἐν ἐκάστη τῶν καταδύσεων μίαν ἐπίκλησιν τῶν θείων ὑποστάσεων μή ἐπιβοῶντας, ἀλλ' ἄλλως πως βαπτίζομένους, ὡς ἀβαπτίστους προσδέχεσθαι τῇ ὀρθοδοξίᾳ προσιόντας.

Τούτοις τοίνυν τοῖς θείοις καί ἱεροῖς διατάγμασιν ἐπόμενοι καί ἡμεῖς, τὰ μὲν τῶν αἰρετικῶν βαπτίσματα, ὡς ἀπάδοντα καί ἀλλότρια τῆς ἀποστολικῆς θείας διατάξεως καί ὕδατα ἀνόνητα (*ἀνωφελῆ*), ὡς ὁ ἱερός Ἀμβρόσιος καί ὁ μέγας φησὶν Ἀθανάσιος, καί ἡγιασμόν μηδένα παρέχοντα τοῖς ταῦτα δεχομένοις, καί πρὸς κάθαρσιν ἀμαρτημάτων οὐδὲν ὠφελοῦντα, ἀπόβλητα καί ἀποτρόπαια ἡγούμεθα. **Τούς ἐξ αὐτῶν ἀβαπτίστως βαπτίζομένους ὡς ἀβαπτίστους ἀποδεχόμεθα** προσερχομένους τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, **καί ἀκινδύνως αὐτούς βαπτίζομεν**, κατὰ τε τούς ἀποστολικούς καί συνοδικούς κανόνας, οἷς ἀραρότῳ (*στερεά, προσηκόντως*) ἐπιστηρίζεται ἡ ἁγία του Χριστοῦ καί ἀποστολική καί καθολική Ἐκκλησία, ἡ κοινή μήτηρ πάντων ἡμῶν. Καί ἐπὶ ταύτῃ τῇ κοινῇ ἡμῶν διαγνώσει καί ἀποφάσει ἐπισφραγίζομεν τόν Ὅρον ἡμῶν τοῦτον ταῖς ἀποστολικαῖς καί συνοδικαῖς διατάξεσι συνάδοντα, διαβεβαιοῦντες αὐτόν δι' ἡμετέρων ὑπογραφῶν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ, 1755.

† Κύριλλος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καί οἰκουμενικός πατριάρχης.

† Ματθαῖος ἐλέω Θεοῦ πάπας καί πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καί κριτῆς τῆς οἰκουμένης.

† Παρθένιος ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καί πάσης Παλαιστίνης¹²⁹.

¹²⁹ *Mansi*, τόμ. 38, σελ. 617.

«Πολλοί, ἐν οἷς καί διάσημα ἐκκλησιαστικά πρόσωπα, ὁμολογοῦσι μέν τας σφαλεράς Θρησκευτικὰς ἰδέας τινῶν Ἀρχιερέων, διατείνονται ὅμως ὅτι δέν συμφέρει νά δημοσιεύωνται αὐταὶ ἰδίως διὰ τοῦ Τύπου. Οἱ τοιοῦτοι οὐκ οἶδασι τί λαλοῦσι· οὐκ εἰσὶν εἰλικρινεῖς Χριστιανοί... Πᾶν ἄλλο ἀντικείμενον δύναται νά εἶναι ἐπιδεκτικόν οἰκονομίας τινός, οὐδέποτε ὅμως ἡ Ἱερά Θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

**Χριστοφόρου Μοναχοῦ Λαυριώτου, Ἱατροῦ.
Θεία Μάστιξ»**

«Ἡ

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
<i>Οί Συνοδικές αποφάσεις περί Άναβαπτισμού</i>	5
<i>Βαθμιαία ή επικράτηση του Λατινικού ψευδοβαπτίσματος</i>	21
<i>Τό ἄλλοθι του Κληνικοῦ Βαπτίσματος</i>	43
<i>Βάπτισμα παράτυπον τελούμενον ὑπό Ὁρθοδόξου ιερέως</i>	49
<i>Ὁ κατ' ἐπίνοιαν κίνδυνος τῶν τριῶν καταδύσεων</i>	51
<i>Ἐξ ἑνός κακοῦ μύρια ἔπονται</i>	55
<i>Συμπέρασμα</i>	57
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ Γ΄	
<i>Ὁρος τῆς Ἁγίας του Χριστοῦ Ἐκκλησίας</i> <i>περί του βαπτίσματος τῶν Δυτικῶν</i>	59

